

EUROPEAN COMMISSION
HEALTH & CONSUMERS DIRECTORATE-GENERAL

Unit 04 - Veterinary Control Programmes

SANCO/10323/2009

*Programmes for the eradication, control and monitoring of certain
animal diseases and zoonoses*

**Survey programme for Avian Influenza in
poultry and wild birds**

Approved* for 2010 by Commission Decision 2009/883/EC

Estonia

* in accordance with Council Decision 2009/470/EC

Application for Community financing co-financing of the program for eradication, monitoring and control of avian influenza in poultry and wild birds for year 2010.

1. Identification of the programme

Member State: Estonia

Disease(s): avian influenza in poultry and wild birds (AI)

Year of implementation: 01.01.2010-31.12.2010

Reference of this document: State Program on Monitoring and Surveillance of Animal Infectious Diseases

Contact (name, phone, fax, e-mail): Dr Ago Pärtel, phone +372 605 17 10, fax +372 621 14 41, e-mail ago.partel@vet.laagri.ee

Date sent to the Commission: 30.04.2009

2. Description of the surveillance programme in poultry

2.1. Objectives, general requirements and criteria

Information on any routine avian influenza in poultry and wild birds testing programmes in place: in accordance with the Infectious Animal Disease Control Act, the annual volume of avian influenza in poultry and wild birds testing is laid down by the State Program on Monitoring and Surveillance of Animal Infectious Diseases confirmed by the General Director of the Veterinary and Food Board. Instructions for avian influenza in poultry and wild birds monitoring have been confirmed by the Ministry of Agriculture by Regulation No 41, 11.04.2003, which also provides guidelines for the prevention and control avian influenza in poultry and wild birds and for the handling of products originating from suspected or infected birds. Avian influenza in poultry and wild birds protection is a part of active control programmes the National Infectious Animal Disease Control Programme.

Avian influenza has never been diagnosed in poultry or wild birds in Estonia.

The regulation on requirements for controlling avian influenza in poultry and wild birds is approved by decree of Minister of Agriculture No 111, 25.06.2007.a.

*LG tõrje eeskiri nr.111 PõM 25.06.07

2.2. Design and implementation

The monitoring and surveillance in the field of animal health is performed on the basis of the State Programme on Monitoring and Surveillance of Animal Infectious Diseases. This is an annual programme adopted with the decree of Director General of VFB on the basis of Animal Infectious Disease Control Act.

¹ One document per disease is used unless all measures of the programme on the target population are used for the monitoring, the control and eradication of different diseases.

State Programme on Monitoring and Surveillance of Animal Infectious Diseases 2009

State Programme of
2009. pdf

Additionally to abovementioned flocks, samples are collected from other poultry herds having regard to Council Decision 2007/268/EC of 13 April 2007. The number of birds sampled from each holding shall be defined so as to ensure 95% probability of identifying at least one positive bird if the prevalence of sero-positive birds is $\geq 30\%$ (the number of birds sampled from each flock is 9).

In the current legislation the diseases is notifiable by "The List of Notifiable Diseases and Diseases subject to Registration" approved by the Minister of Agriculture Regulation No. 34, 25.11.1999.

The regulation on requirements for controlling avian influenza in poultry and wild birds is approved by decree of Minister of Agriculture No 111, 25.06.2007 a.

Table 2.2.1 POULTRY HOLDINGS^(a) (except ducks and geese) TO BE SAMPLED
Serological investigation according to point B of Annex I to Commission Decision 2007/268/EC² on holdings of laying hens

NUTS (2) code ^(b)	Total number of holdings ^(c)	Total number of holdings to be sampled	Number of samples per holding	Total number of tests to be performed per method	Methods of laboratory analysis.
EE2	18	18	44	792	Serological ELISA
Total	18	18	44	792	Serological ELISA

Table 2.2.1 POULTRY HOLDINGS^(a) (except ducks and geese) TO BE SAMPLED
Serological investigation according to point B of Annex I to Commission Decision 2007/268/EC² on holdings of quails

NUTS (2) code ^(b)	Total number of holdings ^(c)	Total number of holdings to be sampled	Number of samples per holding	Total number of tests to be performed per method	Methods of laboratory analysis.
EE2	1	1	18	18	Serological ELISA
Total	1	1	18	18	Serological ELISA

- (a) Holdings or herds or flocks or establishments as appropriate.
 (b) Refers to the location of the holding of origin. In case NUTS (Nomenclature of Territorial Units for Statistics) 2 can not be used, coordinates (long/lat- to write out) are requested.
 (c) Total number of holdings of one category of poultry in concerned NUTS 2 region.

² OJ L 115, 3.5.2007, p. 3.
³ OJ L 115, 3.5.2007, p. 3.

Table 2.2.2. DUCK AND GEESE HOLDINGS TO BE SAMPLED^(a) according to point C of Annex I to Decision 2007/268/EC
 Serological investigation

NUITS 2 code ^(b)	Total number of duck and geese holdings	Total number of duck and geese holdings to be sampled	Number of samples per holding	Total number of tests to be performed per method	Methods of laboratory analysis.
Total	0	0	0	0	0

- (a) Holdings or herds or flocks or establishments as appropriate.
- (b) Refers to the location of the holding of origin. In case NUTS 2 code can not be used, coordinates (long/lat – to write out) are requested.

2.3. Laboratory testing: description of the laboratory tests used

Laboratory tests are carried out in accordance with the diagnostic procedures for the confirmation and differential diagnosis of avian influenza set out in Annex VIII to Directive 2005/94/EEC.

Virological samples will be tested individually by molecular detection (PCR) to determine the presence of H5/H7 virus and analyses of the cleavage site to establish whether the isolate is high or low pathogenic.

Estonia will provide the necessary validation data to the Community Reference Laboratory, in parallel to submitting the programme to the Commission for approval. All positive serological findings confirmed by the National Laboratories for avian influenza by an haemagglutination-inhibition test, using designated strains supplied by the Community Reference Laboratory.

3. Description of the surveillance programme in wild birds:

3.1. Objectives, general requirements and criteria

Sampling of wild birds, particularly swans, ducks and geese for the presence of the AI virus is also carried out. This is most likely to detect pockets of I.PAI in migratory birds. If H5 or H7 strains would be discovered, we would be forewarned about the possibility of transmission into domesticated birds and mutation into high pathogenic a strain. This is a measure for both peacetime and during an outbreak.

3.2. Design and implementation

For more successful sampling of wild birds for future we have designed collaboration and coordination between veterinary authorities, epidemiologists, laboratory experts and ornithological institutions.

Experience of other countries with the previous surveys has shown that the virus isolation rate is extremely low, therefore sampling shall focus on the wild birds migrating south during autumn and early winter. Samples are taken from different species of free-living birds. Waterfowl 70% and shorebirds 20% and other wild birds 10% shall be the main sampling targets. Swabs containing faeces, or carefully collected fresh faeces will be taken from wild birds trapped, hunted and found freshly dead. Pool up to 5 samples collected from the birds of the same species could be made.

Table 3.2.1. WILD BIRDS - investigation according to the surveillance programme for avian influenza in wild birds set out in Annex II to Decision 2007/268/EC

NUTS (2) code/region ^(a)	Wild birds to be sampled ^(b)	Total number of birds to be sampled	Estimated total number of samples to be taken for active surveillance	Estimated total number of samples to be taken for passive surveillance
EE2	Higher risk	143	43	100
Total	Higher risk	143	43	100

- (a) Refers to the place of collection of birds/samples. In case NUTS 2 code can not be used, region as defined in the programme by the Member State is requested
- (b) General description of the wild birds are intended to be sampled in the framework of the active and passive surveillance.

3.3. Laboratory testing: description of the laboratory tests used

4. Description of the epidemiological situation of the disease in poultry during the last five years

4.1. Measures included in the programme for surveillance in poultry

4.1.1. Designation of the central authority in charge of supervising and coordinating the departments responsible for implementing Survey for avian influenza in poultry herds.

This process is performed by fully state operated veterinary service. Activities are co-ordinated by Veterinary and Food Board (VFB). VFB is having the central competence on veterinary and food control matters.

Serological surveys for LPAI subtypes H5 and H7 in poultry aim at:

Detecting subclinical infections with LPAI of subtypes H5 and H7 thereby complementing early detection systems and subsequently preventing possible mutation of these viruses to HPAI.

Detecting infections of LPAI H5 and H7 subtypes in specifically targeted poultry populations at specific risk for infection due to their husbandry system or species specific susceptibility.

Proving that a certain country, region or compartment is free of infection in the frame of intra-Community and international trade according to OIE rules.

VFB employs currently 346 people, 111 work in the Central Office and 235 in the counties Veterinary Centres.

In addition to the above-mentioned employees, 157 authorised veterinarians hold an activity licence and they have been granted the authority to check the state of the objects that are within the competence of VFB pursuant to the Veterinary Activities Organisation Act. The Veterinary and Food Board is managed by the Director General -Ago Pärtel.

Samples are collected by veterinary officials of local veterinary centre or authorised veterinarians. Above-mentioned officials are also responsible for filling in accompanying document and sampling report, informing the laboratory about arrival of samples, packaging of them and sending into laboratory. Samples are sending by fast mail or courier to the Estonian Veterinary and Food Laboratory (VFL). Generally, all samples collected in the frames of this study are investigated in Tallinn laboratory of Veterinary and Food Laboratory (Väike-Paala 3, Tallinn 11415, phone +372 603 58 10, fax +372 603 58 11, E-mail: tallinn@vetlab.ee). PCR methodology is enforced in Central Laboratory of Veterinary and Food Laboratory in Tartu (Kreutzwaldi 30, Tartu 51006, phone +372 7 386 100, fax +372 7 386 102 E-mail: info@vetlab.ee).

All positive results (both serological and virological) shall be sent to the Community Reference Laboratory for collation. All positive findings shall be retrospectively investigated at the holding and the conclusions of this investigation shall be reported to the Commission and the Community Reference Laboratory.

Blood samples for serological examination are collected from all species of poultry including those reared in free-range systems, from at least 9 birds per holding, and from the different sheds, if more than one shed is present on a holding.

Blood samples for serological examination are collected for investigation of Newcastle disease from 0,5 % of parent stock of laying hens herds and breeding herds birds. Sampling is covering a period appropriate to production period. Every third sample is also investigated for Avian Influenza.

Sampling is stratified throughout the territory of the Estonia. The number of holdings to be sampled, that number shall be defined so as to ensure the identification of at least one infected holding if the prevalence of infected holdings is at least 5%, with 95% confidence interval and the number of birds sampled from each holding shall be defined so as to ensure 95% probability of identifying at least one positive bird if the prevalence of sero-positive birds is >30%.

Number of serological pre-screening AB-ELISA tests planned for domestic birds in 2009 is 787.

In Estonia we do not have commercial flocks of turkeys, ducks and geese and raites.

the programme

4.1.2. System in place for the registration of holdings

All poultry holdings in Estonia are covered by State Programme on Monitoring and Surveillance of Animal Infectious Diseases and therefore also by the programme. Since 2000, all laying hens holdings in Estonia are registered in the Central register of Agriculture Animals.

4.1.3. Data on vaccination carried out Estonia not vaccinated in 2007.a.

5. Description of the epidemiological situation of the disease in wild birds during the last five years

5.1. Measures included in the programme for surveillance in wild birds

5.1.1. Designation of the central authority in charge of supervising and coordinating the departments responsible for implementing the programme

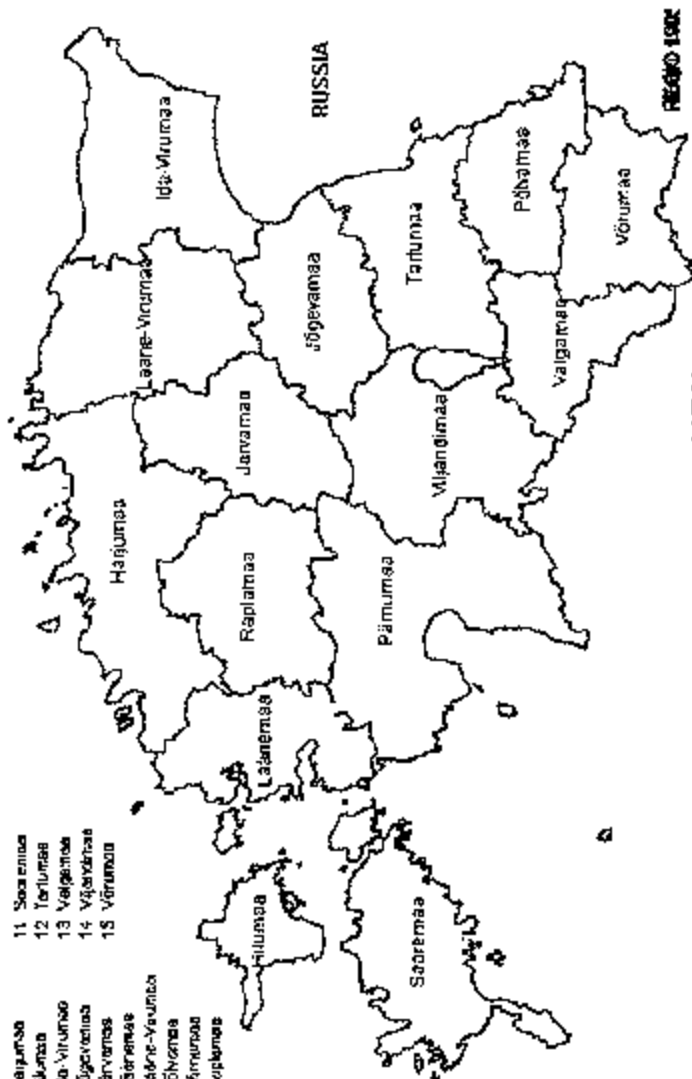
This process is performed by Jolly state operated veterinary service. Activities are co-ordinated by Veterinary and Food Board (VFR). VFR is having the central competence on veterinary and food control matters.

5.1.2. Description and delimitation of the geographical and administrative areas in which the programme is to be applied

Avian influenza in poultry and wild birds programme is active in all 15 counties.

COUNTY

- 01 Harjumaa
- 02 Hiiumaa
- 03 Ida-Virumaa
- 04 Jõgevamaa
- 05 Järvamaa
- 06 Lääne- ja Lääne-Virumaa
- 07 Põlvamaa
- 08 Pärnumaa
- 09 Raplamaa
- 10 Rõhikmaa
- 11 Saaremaa
- 12 Tallinn
- 13 Valgamaa
- 14 Võrumaa
- 15 Võrumaa

5.1.3. Estimation of the local and/or migratory wildlife population

Regions ^(b)	Estimation of the population of the concerned wild species			
	Species: Anserinae	Species: Anatinae	Species: Charadrii	Species: Larii
Estonia	254000	450000	410000	430000
Total	254000	450000	410000	430000

6. Measures in place as regards the notification of the disease

Measures and terms of legislation as regards the notification of the disease:

Supervisory officials, authorised veterinarians, veterinarians, veterinary laboratories and other persons shall promptly notify a local office of the Veterinary and Food Board of suspicion or a diagnosis of an infectious animal disease subject to notification. In the case of suspicion of an infectious animal disease subject to notification, a veterinarian is required to notify immediately a supervisory official or authorised veterinarian, and the keeper of the animals. The requirements for the content and format of a notice of an infectious animal disease to be submitted to the head of a local office of the Veterinary and Food Board and the procedure for submission of the notice shall be established by the Director General of the Veterinary and Food Board. The head of a local office of the Veterinary and Food Board is required to notify promptly the Director General of the Veterinary and Food Board, or in his or her absence the Deputy Director General, and the heads of the local offices of the Veterinary and Food Board in neighbouring areas of suspicion and a diagnosis of an infectious animal disease subject to notification. The Veterinary and Food Board shall notify international veterinary organisations and the veterinary services of neighbouring states of the outbreak of an infectious animal disease subject to international notification within twenty-four hours after the disease is officially diagnosed at the primary outbreak site, and of new outbreak sites not later than on the first working day of each week.

No. 34. Notification Infectious Animal
of the disease in Epidemic Disease Control Act.

7. Costs

7.1. Detailed analysis of the costs:

Poultry

The price of one analysis Serological pre-screening ELISA is 3,8EUR and Serological pre-screening HAI TEST is 2,9EUR

7.1.2. Wild birds

The price of one analysis Virus isolation test is 64,57 EUR and RT-PCR test is 46,84EUR.

Cost to the wild birds sampling (cloacal swabs/orofaryngeal swabs) is 9 EUR for one sampling.

7.2 Summary of the costs

7.2.1. Poultry surveillance

Measures eligible for co-financing surveillance in poultry

Methods of laboratory analysis	Number of tests to perform per method	Unitary test cost (per method)	Total cost
Serological pre-screening ⁴	787	3,8EUR	2991EUR
Haemagglutination-inhibition-test (HI) for H5/H7 ⁵	70	2,9EUR	203EUR

⁴ Specify the laboratory test to be used.

Virus isolation test	50	64,57EUR	3229EUR
PCR test			
Other measures to be covered	Specify activities		
Sampling			
Others			
Total			6423EUR

7.2.2 Wild bird surveillance

Measures eligible for co-financing surveillance wild birds			
Methods of laboratory analysis	Number tests to perform per method	Unitary test cost (per method)	Total cost
Serological pre-screening			
Haemagglutination-inhibition-test (HI) for H5N1/7			
Virus isolation test			
PCR test	143	46,84 EUR	66981EUR
Other measures to be covered	Specify activities		
Sampling	143 cloacal swabs/orofaryngeal swabs	9EUR	1287EUR
Others			
Total			7985EUR

Väljaandja : Põllumajandusminister
Akti või dokumendi liik : määrus
Teksti liik : algtekst, terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp. : 15.07.2007
Redaktsiooni kehtivuse lõpp : Hetkel kehtiv
Avaldamismärge : RTL, 05.07.2007, 54, 993

Lindude gripi tõrje eeskiri¹

Põllumajandusministri 25. juuni 2007. a määrus nr 111

Määrus kehtestatakse «Loomatauditõrje seaduse» § 43 lõike 2 alusel.

1. peatükk

ÜLDSÄTTED

§ 1. Määruse reguleerimisala

Määruses sätestatakse tegutsemisjuhised põllumajanduslindudel ja teistel tehistingimustes peetavatel lindudel lindude gripi ennetamiseks ja tõrjeks ning taudipuhangu korral koduloomadest imetajatel lindude gripi leviku ennetamiseks, samuti sätestatakse lindude gripi karantiinitingimused ning kõrge ja madala patogeensusega lindude gripi puhul kehtestatud tsoonis rakendatavad kitsendused.

§ 2. Lindude gripi määratlus

- (1) Lindude gripp on lindude viirushaigus, mille tekitajaks on *Orthomyxoviridae* sugukonna *Influenzavirus* perekonda kuuluva RNA-viiruse A-tüübi H5- või H7-alatüübi või kuue nädala vanusel tavaliselt kõrgema kui 1,2 veenisise patogeensuse indeksiga (edaspidi *VPI*) viirustüvi. *VPI* on üks põhiline kriteerium lindude gripi viirustüve nakatamisvõime ehk patogeensuse määramisel.
- (2) Kõrge patogeensusega lindude gripi tekitajaks on A-tüüpi RNA-viirus, mille *VPI* on kuue nädala vanusel tavaliselt kõrgem kui 1,2 või viiruse H5- või H7-alatüübi puhul RNA nukleotiidide järjestuse määramise korral on võimalik näidata, et hemaglutiniini lõhestamispiirkonnas leidub hulgaliselt aluselisi aminohappeid. Madala patogeensusega lindude gripi tekitajaks on H5- või H7-alatüübi A-tüüpi RNA-viirus, mis ei kuulu kõrge patogeensusega lindude gripi tekitaja määratluse alla.
- (3) Lindude gripi peiteaeg on 3–21 päeva. Lindude gripp levib peamiselt otsekontakti teel ja inimtegevuse vahendusel, samuti õhu kaudu ja transovariaalselt. Nakkus võib erandjuhul üle kanduda inimesele. Lindude gripi looduslikuks reservuaariks on rändavad metslinnud.
- (4) Koduloomana peetaval linnul (edaspidi *kodulind*) esinevad lindude gripi kliinilised tunnused varieeruvad sõltuvalt linnuliigist, vanusest ja viirustüve patogeensusest. Kanadel esinevat kõrge patogeensusega lindude grippi iseloomustavad kiire levik, äge kulgu ja kliinilised tunnused nagu loidus, isu vähenemine, munatoodangu järsk langus, kõhulahtisus, hingamisraskused, eritised silmadest, närvinähud ning peapiirkonna, peamiselt harja ja lokutite turse ja tsüanoos. Kõrge patogeensusega lindude gripi puhul võib kanade suremus ulatuda kuni 100%-ni.

2. peatükk

ENNETAMINE

§ 3. Lindude gripi epidemioloogilise olukorra seire ja laboratoorsed uuringud

(1) Lindude gripi epidemioloogilise olukorra seirekava (edaspidi *seirekava*) koostab ning epidemioloogilise olukorra seiret ja laboratoorseid uuringuid korraldab Veterinaar- ja Toiduamet (edaspidi *Amet*).

(2) Seirekava põhieesmärgid on:

- 1) avastada erinevatest liikidest kodulindude nakatumist lindude gripi viiruse alatüüpidesse H5 ja H7 ning
- 2) aidata kaasa suurendada elanikkonna teadmisi ohtudest, mida kujutavad endast metslinnud seoses lindudel pärinevate gripiviiruste esinemisega.
- (3) Laboratoorsed uuringud teeb Veterinaar- ja Toidulaboratoorium (edaspidi *laboratoorium*).

§ 4. Vaktsineerimine

Lindude gripi vastane vaktsineerimine, välja arvatud §-des 57-64 nimetatud erakorraline ja profülaktiline vaktsineerimine, on keelatud.

§ 5. Riskianalüüs

Lindude gripi leviku ohu, kahtluse ja diagnoosimise korral analüüsib Amet lindude gripi alast olukorda võttes arvesse epidemioloogilise uurimise tulemusi ning analüüsib taudileviku võimalikke riske (edaspidi *riskianalüüs*). Riskianalüüsi tegemisse kaasatakse eksperte.

§ 6. Ennetusmeetmed

- (1) Loomataudi ohu korral võib Amet tulenevalt riskianalüüsi tulemustest kohaldada loomataudi kahtluse või puhkemise korral rakendatavaid meetmeid.
- (2) Lindude gripi leviku ennetamiseks võib Ameti peadirektor kohaldada ka «Loomatauditõrje seaduse» §-s 45 sätestatud meetmeid.

§ 7. Situatsiooniplaan

Lindude gripi situatsiooniplaani koostab Amet «Loomatauditõrje seaduse» § 44 lõike 2 alusel ning esitab selle Euroopa Komisjonile kinnitamiseks. Situatsiooniplaan esitatakse kinnitamiseks vähemalt iga viie aasta järel.

3. peatükk

TÕRJE

1. jagu

Tegutsemisjuhised lindude gripi kahtluse korral

§ 8. Nakkuskahtlane kodulind, nakatunud kodulind ja nendest teavitamine

- (1) Nakkuskahtlane kodulind on liha, munade või muude loomsede saaduste saamiseks, uluklindude varude taastootmiseks või nimetatud eesmärkidel peetavate kodulindude aretuseks peetav kodulind (edaspidi *põllumajanduslind*) või muul eesmärgil, kaasa arvatud lemmikloomana, avalikuks näitamiseks või muul avalikkusele suunatud meelelahutuslikul eesmärgil, aretuseks ja müügiks või muul viisil tasuta eest või tasuta üleandmiseks vahendamise eesmärgil peetav kodulind (edaspidi *muu kodulind*), kellel kliiniliste tunnuste, patoloogilis-anatoomiliste muutuste või laboratoorse uurimise tulemuste põhjal ei saa välistada lindude gripi esinemist.
- (2) Nakatunud kodulind on kõrge või madala patogeensusega lindude gripi kinnitatud diagnoosiga põllumajandus- või muu kodulind.
- (3) Lindude gripi kahtlusest või diagnoosimisest teavitatakse «Loomatauditõrje seaduse» 4. peatüki 2. jaos kehtestatud korras.
- (4) Ettevõtte selle määruse tähenduses on loomapidamishoone või -rajatis või muu loomade pidamiseks piiratud ala, kaasa arvatud haudejaam, tsirkus, loomaaed, lemmikloomakauplus, linnuturg ja lindla, kus peetakse või aretatakse põllumajanduslindu või muud kodulindu. Ettevõtteks ei loeta tapamaja, veovahendit, karantiiniruumi või -keskust, piiripunkti ega lindude gripi viiruse hoidmiseks loa saanud laboratooriumi.

(5) Euroopa Komisjoni ja Euroopa Liidu liikmesriigi pädeva asutuse teavitamisel esitatakse lisaks «Loomatauditõrje seaduse» § 42 lõikes 1 toodud andmetele ka määruse lisas 1 nimetatud andmed.

(6) Amet teavitab Euroopa Komisjoni ja asjakohaseid liikmesriike viivitamata epidemioloogilise uurimise tulemustest, mille kohaselt lindude gripp võis olla teisest liikmesriigist sisse toodud või sinna edasi kantud, loomale lindude gripi suhtes tehtud uurimise tulemustest, tõrjemeetme kohaldamata jätmise kohta kirjaliku loa andmisest, läiendavate tõrjemeetmete ja ennetava tauditõrjeprogrammi rakendamise ning ajutise kontrollitsooni kehtestamisest ja seal kohaldatud tõrjemeetmetest.

§ 9. Loomapidaja kohustus iseärasustest teavitamisel ja veterinaararsti rakendatavad abinõud

(1) Loomapidaja teavitab kodulindude äkksurmadest, suurenenud suremusest, sööda tarbimise vähenemisest, hingamisraskustest või munatoodangulangusest viivitamata ettevõtet teenindavat veterinaararsti (edaspidi *veterinaararsti*).

(2) Veterinaararst teeb kodulindude kliinilise läbivaatuse, kogub vajalikud andmed ja otsustab lindude gripi kahtluse püstitamise üle. Lindude gripi kahtluse püstitamise korral teavitab veterinaararst sellest viivitamata järelevalveametnikku või volitatud veterinaararsti ja loomapidajat.

(3) Kui veterinaararst on lisanud lindude gripi differentsiaaldiagnooside loetellu, kuid ei ole lindude gripi kahtlust püstitanud, teavitab ta sellest Ameti kohalikku asutust ja võtab proovid lindude gripi laboratoorseks uurimiseks. Ameti kohaliku asutuse juht võib sellises ettevõttes kohaldada lindude gripi kahtluse korral rakendatavaid asjakohaseid kitsendusi ja abinõusid.

§ 10. Lindude kliiniline läbivaatus, proovide võtmine ja lindude gripi laboratoorne uurimine

(1) Volitatud veterinaararst või Ameti järelevalveametnik (edaspidi *järelevalveametnik*) teeb lindude kliinilise läbivaatuse ning võtab laboratoorseks uurimiseks vajalikud proovid komisjoni otsuse 2006/437/EÜ, millega kiidetakse heaks nõukogu direktiiviga 2005/94/EÜ ette nähtud diagnoostika käsiraamat seoses lindude gripiga (ELT L 237, 31.8.2006, lk 1–27), lisas sätestatud diagnoosimise juhendi (edaspidi *diagnoosimise juhend*) kohaselt.

(2) Uurimismaterjali toimetab laboratooriumisse järelevalveametnik, volitatud veterinaararst või laboratooriumi selle ala spetsialist.

(3) Lindude gripi proove uuritakse laboratoorselt Veterinaar- ja Toidulaboratooriumis ja laboratoorse uurimise tulemusi hinnatakse diagnoosimise juhendi kohaselt.

(4) Laboratooriumist saadetakse isoleeritud viirus viivitamata selle tüübi määramiseks ja diagnoosi kinnitamiseks asjakohasesse ühenduse referentlaboratooriumisse, kui:

1) diagnoositakse lindude gripp, millel ei ole epidemioloogilist seost samas maakonnas esinenud taudipuhanguga (edaspidi *esmane taudipuhang*);

2) maakonnas esineb suur taudipuhangute arv;

3) põllumajandus- või muul kodulinnul või koduloomana peetaval klassi *Mammalia* kuuluval loomal (edaspidi *koduimetaja*) leitakse muu, kui § 2 lõikes 2 nimetatud gripiviirus, mis kujutab tõsist ohtu inimese või looma tervisele.

§ 11. Lindude gripi kahtluse korral veterinaararsti rakendatavad abinõud

(1) Lindude gripi kahtlusest või diagnoosimisest teavitab veterinaararst viivitamata Ameti kohalikku asutust ning korraldab taudi leviku tõkestamiseks esmaste abinõude rakendamise.

(2) Veterinaararst selgitab loomapidajale seoses taudikahtlusega temale õigusaktidest tulenevaid kohustusi ning palub sellise taudikahtlase ettevõtte territooriumil, kus on vähemalt üks nakkuskahtlane kodulind (edaspidi *eeldatav taudipunkt*), viibival isikul

sealt mitte lahkuda kuni järelevalveametniku saabumiseni. Kui inimese ja sõiduki lahkumine eeldatavast taudipunktist on vältimatu, kohaldab veterinaararst meetmeid, et tõkestada nakkuse väljaviimine eeldatavast taudipunktist.

(3) Veterinaararst kohaldab abinõusid, et võimaluse korral välistada kõrvalise isiku, veovahendi ja kodulooma sisenemine eeldatavasse taudipunkti.

§ 12. Loomapidaja kohustused lindude gripi kahtluse korral

(1) Lindude gripi kahtluse korral loomapidaja:

1) eraldab eeldatavas taudipunktis viibiva põllumajandus- ja muud kodulinnud nende pidamisruumi või siseruumi;

2) võtab kasutusele meetmed, et tõkestada põllumajandus- ja muu kodulinnu kokkupuutumine metslinnuga;

3) jääb eeldatavasse taudipunkti kuni järelevalveametniku saabumiseni ja temalt lahkumiseks loa saamiseni ning nõuab seda ka teiselt eeldatavas taudipunktis viibivalt isikult;

4) täidab nakkuse leviku tõkestamiseks vajalike ettevaatusabinõude rakendamisel järelevalveametniku korraldusi;

5) abistab järelevalveametnikku vajalike kliiniliste ja patoloogiliste uurimiste tegemisel, samuti epidemioloogilise uurimise tarbeks andmete kogumisel;

6) esitab järelevalveametniku nõudmisel kõik põllumajandus- ja muude kodulindude ning sööda omandamise ja võõrandamisega seotud dokumendid ning annab nende puudumise korral sellekohast suulist teavet;

7) kogub andmeid linnuliigiti kitsenduste kehtimisaja jooksul koorunud põllumajandus- ja muude kodulindude, hukkunud põllumajandus- ja muude kodulindude ning koduimetajate kohta, näidates ära nende arvu ja vanuse, ning esitab asjakohased andmed järelevalveametnikule tema nõudmisel;

8) esitab järelevalveametnikule nimekirja ettevõttes töötavate ja teiste seal viibivate isikute kohta, kelle sisenemine eeldatavasse taudipunkti on vajalik, samuti ettevõtet teenindavate veovahendite loetelu;

9) välistab kõrvalise isiku pääsu eeldatavas taudipunktis asuvasse loomakasvatushoonesse või -rajatisse või piiratud alale, kus peetakse põllumajandus- ja muid kodulinde;

10) kasutab loomakasvatushoones või -rajatises töötamiseks eraldi ülerõivaid ja jalatseid, mida hoitakse loomakasvatushoone või -rajatises ruumides, ja tagab nende kasutamise ka loomakasvatushoone või -rajatises töötajale;

11) paigutab loomakasvatushoone või -rajatises ja eeldatava taudipunkti väljapääsule desinfektsioonimati, niisutab seda regulaarselt ning desinfitseerib eeldatava taudipunkti territooriumilt väljuva veovahendi Ameti ettonähtud desinfektsioonivahendiga.

(2) Kui lõike 1 punkti 1 kohaselt ei ole põllumajandus- ja muude kodulindude eraldada võimalik või kui see ohustab nende heaolu, võib Ameti kohaliku asutuse juht anda kirjaliku loa nende eraldamiseks tema juhiste kohaselt eeldatava taudipunkti alal, kus neil ei ole võimalik põllumajandus- ja muude kodulindude ning koduloomadega kokku puutuda.

(3) Eramajapidamiseks loetakse selle määruse tähenduses loomapidamishoonet või -rajatist või loomade pidamiseks piiritletud ala, kus loomapidaja peab või arstab põllumajanduslindu või muud kodulindu üksnes isiklikuks tarbimiseks või lemmikloomana.

(4) Eramajapidamises, kus peetakse üksnes muid kodulinde, võib Ameti kohaliku asutuse juhi loal jätta lõike 1 punktis 11 nimetatud desinfektsioonimati paigaldamata ja veovahendi desinfitseerimata.

§ 13. Lindude gripi kahtluse korral Ameti kohaliku asutuse juhi rakendatavad abinõud

(1) Lindude gripi kahtluse korral võtab Ameti kohaliku asutuse juht eeldatava taudipunkti kõrgendatud järelevalve alla ja kohaldab seal järgmisi abinõusid:

- 1) kontrollitakse põllumajandus- ja muude kodulindude ning vajaduse korral koduimetajate pidamise korda. Tehakse vajalikud korraldused nende pidamise muutmiseks ja bio-ohutusmeetmete rakendamiseks, et vähendada võimaliku nakkuse leviku ohtu;

- 2) registreeritakse põllumajandus- ja muude kodulindude ning koduimetajate arv loomakasvatushoones või -rajatises linnu- ja loomaliigiti, märkides eraldi nakkuskahtlaste kodulindude arvu igas rühmas, samuti hukkunud põllumajandus- ja muude kodulindude ning koduimetajate arvu ja vanuse;

- 3) tehakse põllumajandus- ja muude kodulindude ning koduimetajate kliiniline läbivaatus, võetakse vajalikud proovid ja korraldatakse proovide saatmine laboratoorseks uurimiseks diagnoosimise juhendi kohaselt;

- 4) määratakse kindlaks eeldatava taudipunkti territoorium ja tähistatakse see teavitavate siltidega;

- 5) tehakse epidemioloogiline uurimine;

- 6) määratakse loomapidaja esitatud nimekirja alusel kindlaks isikud ja veovahendid, mis võivad olla eeldatavas taudipunktis, ning väljastatakse nende kohta asjakohased Ameti kohaliku asutuse juhi kirjalikud load;

- 7) kehtestatakse punktis 6 nimetatud isiku ja veovahendi eeldatavast taudipunktist välja ja sinna sisse liikumise kord, samuti eeldatavasse taudipunkti koduimetaja sisseveo ja sealt väljaveo kord. Järelevalveametnik või volitatud veterinaararst vaatab veovahendi enne eeldatavast taudipunktist väljumist üle.

(2) Ameti kohaliku asutuse juht:

- 1) esitab epidemioloogilise uurimise tulemuste aruande Ameti peadirektorile lindude gripi kahtluse otsustamisest arvates 24 tunni jooksul;

- 2) teeb riskianalüüsi ja otsustab selle alusel kirjaliku loa andmise ja «Loomatauditõrje seaduse» § 45 alusel lisameetmete rakendamise üle;

- 3) määrab kasutatava desinfektsioonivahendi ja selle kasutamise korra ning korraldab desinfektsioonivahendi veo eeldatavasse taudipunkti;

- 4) määrab hukkunud linnu ja koduimetaja hävitamise korra;

- 5) määrab ettevõttes nakkuse leviku tõkestamiseks kohaldatavad meetmed (edaspidi *bio-ohutusmeetmed*);

- 6) kontrollib eeldatavas taudipunktis kitsenduste kehtimise aja vältel korrapäraselt kitsendustega seotud nõuete täitmist ning peab arvestust tehtud kontrollide kohta.

§ 14. Lindude gripi kahtluse korral Ameti kohaliku asutuse juhi kohaldatavad kitsendused

(1) Lindude gripi kahtluse korral keelab Ameti kohaliku asutuse juht ilma enda kirjaliku loata:

- 1) eeldatavast taudipunktist põllumajandus- ja muud kodulindu välja vedada ja sinna sisse vedada;

- 2) vedada eeldatavast taudipunktist välja tapasaadusi, sealhulgas põllumajanduslinnu liha ja rupskeid (edaspidi *linnuliha*), muid kodulindude saadusi, sealhulgas mune, korjuseid, põllumajandus- ja muu kodulinnu sööta (edaspidi *sööt*), söödaga kokkupuutuvaid nõusid, väljahcitsid, sõnnikut, läga, kasutatud allapanu ja muud võimalikku nakkust edasikandvat materjali ning jäätmeid;

- 3) siseneda isikul ja veovahendil eeldatavasse taudipunkti ja lahkuda sealt;

4) eeldatavast taudipunktist koduimetajat välja vedada ja sinna sisse vedada;

5) vedada eeldatavast taudipunktist välja mune.

(2) Kui Ameti kohaliku asutuse juht leiab epidemioloogilise uurimise ja riskianalüüsi tulemusi arvestades, et teatud kodulindude ja munade vedu eeldatavast taudipunktist välja ei ohusta tauditõrjet, võib tema kirjalikul loal:

1) vedada eeldatavast taudipunktist välja ja sinna sisse põllumajandus- ja muud kodulindu ning lõike 1 punktis 2 nimetatud tooteid ja materjali. Veo lubamise otsustamisel arvestab Ameti kohaliku asutuse juht toimetamise sihtkohta ja veol rakendatavaid bio-ohutusmeetmeid;

2) vedada eeldatavast taudipunktist välja mune loomsete kõrvalsaadustena kogumiseks, veoks, ladustamiseks, käitlemiseks, töötlemiseks ja kasutamiseks või kahjutustamiseks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1774/2002, milles sätestatakse muuks otstarbeks kui inimtoiduks ettenähtud loomsete kõrvalsaaduste sanitaarreeskirjad (ELT L 273, 10/10/2002, lk 1–95), kohaselt (edaspidi *loomsete kõrvalsaaduste käitlemine*);

3) vedada eeldatavast taudipunktist välja mune otse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 853/2004, millega sätestatakse loomset päritolu toidu hügieenikeskirjad (ELT L 139, 30/4/2004, lk 55–205), III lisa X jao II peatükis sätestatud nõuete kohasesse munatooteid käitlevasse ettevõttesse (edaspidi *munakäitlemisettevõtte*), kus mune töödeldakse pärast nende saabumist viivitamata Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 852/2004 toiduainete hügieeni kohta (ELT L 139, 30/4/2004, lk 1–54) II lisa XI peatüki kohaselt. Ameti kohaliku asutuse juht võib anda kirjaliku loa lubada mune selliselt vedada §-s 17 toodud nõuete kohaselt.

(3) Ameti kohaliku asutuse juht võib eeldatavas taudipunktis kohaldada §-s 22 nimetatud asjakohaseid kitsendusi ja abinõusid. Muul viisil kui tapmise teel surmatud (edaspidi *hukkamine*) põllumajandus- ja muult kodulinnult võetakse proovid lindude gripi uurimiseks diagnoosimise juhendi kohaselt.

(4) Kui eeldatavas taudipunktis on vähemalt kaks ettevõtte ehituslikult eraldi paiknevat osa, kus peetakse põllumajanduslindu või muud kodulindu ning mida hallatakse üksteisest täiesti eraldi (eraldi töötajad, varustus, vedu, söödavarud ja sõnniku ladustamine) ja mis on erineva epidemioloogilise staatusega (edaspidi *erineva epidemioloogilise staatusega üksus*), võib Ameti kohaliku asutuse juhi otsusel jätta lõikes 3 nimetatud kitsendused ja abinõud kohaldamata üksuses, kus ei ole nakkuskahtlast põllumajandus- ega muud kodulindu.

§ 15. Lindude gripi kahtluse korral kitsenduste kehtestamine ja kehtetuks tunnistamine

(1) Lindude gripi kahtluse korral kehtestab Ameti kohaliku asutuse juht pärast lindude gripi kahtlusest teate saamist ettevõttele või piirkonnale kitsendused.

(2) Kitsenduste kehtestamisest teatab järelevalveametnik loomapidajale posti teel väljastusteatega või allkirja vastu.

(3) Ameti kohaliku asutuse juht teeb otsuse lõike 1 nimetatud kitsenduste kehtetuks tunnistamise kohta laboratoorse uurimise tulemuste või «Loomatauditõrje seaduse» § 37 lõikes 3 nimetatud ekspertide komisjoni (edaspidi *ekspertide komisjon*) otsuse alusel, kui need välistavad taudi puhkemise. Ameti kohaliku asutuse juht teatab loomapidajale lindude gripi kahtluse lõpetamisest posti teel väljastusteatega või allkirja vastu 24 tunni jooksul arvates otsuse tegemisest.

§ 16. Epidemioloogiline uurimine lindude gripi kahtluse korral

(1) Ameti kohaliku asutuse juht korraldab epidemioloogilise uurimise lindude gripi situatsiooniplaani raames koostatud küsimustike alusel.

(2) Epidemioloogilise uurimise käigus selgitatakse välja:

- 1) tõenäoline nakatumise aeg või ajavahemik, mille jooksul nakkusallikas on olnud ettevõttes või piirkonnas;
- 2) tõenäoline nakkusallikas;
- 3) inimese, looma ja veovahendi liikumine ning vedu, mis võis lindude gripi viiruse (edaspidi *viirus*) ettevõttesse või piirkonda sisse tuua ja sealt välja viia;
- 4) võimalik ettevõtte, millest viirus võib pärineda, ja ettevõtte, kuhu viirus võib olla sisse toodud kas tulenevalt ettevõtte asukohast, projektilahendusest, isiku, looma või veovahendi liikumisest või muul põhjusel (edaspidi *kontaktne ettevõtte*). Ettevõtte loetakse kontaktseks, kui järelevalveametnik on epidemioloogilise uurimise tulemusel alusel teinud asjakohase otsuse.

§ 17. Nõuded munakäitlemisettevõttesse munade veo ja munakäitlemisettevõttes munade käitlemise kohta

(1) Ameti kohaliku asutuse juhi kirjalikul loal võib mune vedada munakäitlemisettevõttesse, kui ettevõtte üle järelevalvet teostav järelevalveametnik on munade veo kooskõlastanud munakäitlemisettevõtte järelevalveametnikuga.

(2) Munade veol munakäitlemisettevõttesse täidetakse järgmisi nõudeid:

- 1) munade veoks kasutatav veovahend on puhastatud ja desinfitseeritud;
- 2) järelevalveametnik plommib ettevõttest väljaveetava munapartii ning plommi ei eemaldata enne partii jõudmist munakäitlemisettevõttesse;
- 3) munad veetakse munakäitlemisettevõttesse ilma vahepeatuseta;
- 4) veoga seotud isik täidab järelevalveametniku juhiseid ja asjakohaseid bio-ohutusmeetmeid.

(3) Munakäitlemisettevõttes täidetakse järgmisi nõudeid:

- 1) mune säilitatakse munakäitlemisettevõttes asuvatest muudest munadest eraldi kuni neist munatoodete valmistamiseni;
 - 2) munakoored kahjutustakse;
 - 3) pakend, kus mune on hoitud, kahjutustakse või puhastakse ja desinfitseeritakse järelevalveametniku juhiste kohaselt viisil, mis tagab viiruse hävimise;
 - 4) munakäitlemisettevõttes, kaasa arvatud ruumis, kus mune on hoitud, ja veovahendis, kus mune on veetud, rakendatakse asjakohaseid bio-ohutusmeetmeid kuni puhastuse ja desinfitseerimise lõpetamiseni.
- (4) Munakäitlemisettevõtte järelevalveametnik teavitab lõikes 3 nimetatud nõuete täitmisest Ameti kohaliku asutuse juhti.

§ 18. Ajutise kontrolltsooni kehtestamine

(1) Kui epidemioloogiline olukord, eelkõige kodulindude suur asustustihedus, seda nõuab, võib Amet kehtestada eeldatava taudipunkti ümber ajutise kontrolltsooni, kus kohaldatakse põllumajandus- ja muude kodulindude, nende munade ning linnukasvatustes kasutatavate veovahendite liikumiskeeldu.

(2) Amet võib kehtestada lõikes 1 nimetatud ajutise kontrolltsooni suuremal alal või kogu Eesti territooriumil. Amet võib kohaldada koduimetajate liikumiskeeldu kuni 72 tunniks või kauemaks, kui seda nõuavad erakorralised asjaolud.

(3) Amet võib kohaldada ajutises kontrolltsoonis asuvas ettevõttes §-des 13 ja 14 sätestatud asjakohaseid kitsendusi ja abinõusid.

2. jagu

Tegutsemisjuhised kõrge patogeensusega lindude gripi puhkemise korral

§ 19. Lindude gripi diagnoosimine

Lindude gripi diagnoos pannakse «Loomatauditõrje seaduse» § 37 lõike 3 kohaselt.

§ 20. Karantiini kehtestamine

Viivitamata pärast lindude gripi ametliku diagnoosi kinnitamist kehtestab maavanem Ameti kohaliku asutuse juhi ettepanekul taudipunktis karantiini «Loomatauditõrje seaduse» § 50 lõike 4 kohaselt.

§ 21. Kõrge patogeensusega lindude gripi diagnoosimise korral taudipunktis kohaldatavad kitsendused ja abinõud

(1) Kõrge patogeensusega lindude gripi diagnoosimise korral kohaldab Ameti kohaliku asutuse juht taudipunktis lisaks §-s 14 sätestatud kitsendustele järgmisi kitsendusi ja abinõusid:

1) taudipunkti sissesõiduteele paigutatakse viidad selgelt nähtava ja püsiva kirjaga «LINDUDE GRIPP. LÄBIKÄIK KEELATUD». Taudipunktis, kus põllumajandus- või muud kodulindu peetakse üksnes loomapidaja eluruumis, või muus suletud siseruumis, kuhu on takistatud võõra isiku sissepääs, võib Ameti kohaliku asutuse juhi loal jätta viidad paigutamata;

2) taudipunkti territooriumile võib siseneda üksnes Ameti kohaliku asutuse juhi määratud isik ühekordseks kasutamiseks ettenähtud riides;

3) taudipunktis olevad põllumajandus- ja muud kodulinnud hukatakse viivitamata järelevalveametniku kontrolli all viisil, mis tõkestab nakkuse leviku inimese, looma ja veovahendi liikumisel või muul viisil. Vajaduse korral kohaldatakse asjakohaseid meetmeid, et tõkestada nakkuse ülekandumine metslindudele;

4) diagnoosimise juhendi kohaselt uuritakse taudipunktis peetavat siga ja vajaduse korral muud koduimetajat, et kinnitada või välistada nendel lindude gripi esinemine või varasem nakatumine lindude grippi;

5) siga on keelatud taudipunktist välja vedada. Ameti kohaliku asutuse juht võib anda kirjaliku loa vedada siga teise loomakasvatushoonesse või -rajatisse või tapamajja, kui scale diagnoosimise juhendi kohaselt tehtud korduva uurimise ja riskianalüüsi tulemuste alusel ei ohusta selline vedu tauditõrjet ning sellega ei kaasne taudi leviku oht;

6) korjused ja munad saadetakse loomsete kõrvalsaadustena käitlemiseks järelevalveametniku kontrolli all viisil, mis tõkestab lindude gripi viiruse (edaspidi viirus) leviku. Ameti kohaliku asutuse juht võib anda kirjaliku loa vedada munad munakäitlemisettevõttesse ilma vahetusega §-s 17 sätestatud nõuete kohaselt. Munakäitlemisettevõttes töödeldakse mune pärast nende saabumist viivitamata Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 852/2004 II lisa XI peatüki kohaselt. Hukunud koduimetaja ja metslinnu kahjutustamise korra määrab Ameti kohaliku asutuse juht;

7) pärast korjuse ja munade loomsete kõrvalsaadustena käitlemiseks äraveedu puhastatakse ja desinfitseeritakse või töödeldakse või hävitakse tõenäoliselt viirusega saastunud seadmed, sööt, inventar, väljehioted, sõnnik, läga, kasutatud allapanu ning muu materjal, lindude pidamiseks kasutatud chitis, karjamaa ja muu ala ning lindude veoks kasutatud veovahend järelevalveametniku kontrolli all lisas 2 toodud puhastamise ja desinfitseerimise juhiste kohaselt;

8) sööt, söödanõud, jäätmed ja muu materjal, mis võib olla viirusega saastunud, saadetakse loomsete kõrvalsaadustena käitlemiseks, töödeldakse või hävitatakse järelevalveametniku juhiste kohaselt viisil, mis tagab viiruse hävimise;

9) tehakse epidemioloogiline uurimine.

(2) Taudipunktist välja veetud linnuliha ja munade, mis on pärit tõenäolisest nakkuse sissetoomise ajast kuni lindude gripi kahitluse kinnitamiseni, asukoht selgitatakse välja ning sellised munad ja linnuliha kahjutustatakse järelevalveametniku kontrolli all. Haudemunast juba välja koorunud tibu võetakse kõrgendatud järelevalve alla ja teda uuritakse lindude gripi suhtes diagnoosimise juhendi kohaselt.

(3) Ameti kohaliku asutuse juht võib kohaldada lõikes 1 nimetatud kitsendusi ka ettevõtte suhtes, mis on olnud kaudses kokkupuutes taudipunktiga, või kui muud nakkuse leviku võimalused annavad alust kahtlustada, et see ettevõtte on viirusega saastunud.

(4) Ameti kohaliku asutuse juhi kirjalikul loal võib taudipunktis jätta hukkamata kodulinnu, keda peetakse erineva epidemioloogilise staatusega üksuses, kus ei ole nakkuskahtlast ega nakatunud kodulindu, või eramajapidamises, tsirkuses, loomaaias, lemmikloomakaupluses või loomapargis peetavat kodulindu või kodulindu, keda peetakse piiratud alal teadusuuringus kasutamiseks või «l.ooduskaitsecaduse» § 4 lõike 4 tähenduses kaitsealusesse liiki kuuluva linnuliigi (edaspidi *kaitsealune linnuliik*) või muu haruldase linnuliigi, -alamliigi või -tõu (edaspidi *haruldane linnuliik*) isendi säilitamiseks. Haruldaste linnuliikide loetelu koostab Amet situatsioonplaani raames.

(5) Ameti kohaliku asutuse juht võib lõikes 4 nimetatud kirjaliku loa anda, kui riskianalüüsi tulemuste alusel ei ohusta sellise loa andmine tauditõrjet.

§ 22. Epidemioloogiline uurimine taudipunktis kõrge patogeensusega lindude gripi diagnoosimise korral

(1) Kõrge patogeensusega lindude gripi puhangu korral korraldab kohalik loomatauditõrje komisjon taudipunktis epidemioloogilise uurimise § 16 kohaselt ja esitab ametliku diagnoosi kinnitamisest arvates 24 tunni jooksul Ameti peadirektorile aruande, milles on toodud:

- 1) lindude gripi kahtluse püstitamise kuupäev;
- 2) lindude gripi ametliku diagnoosimise kuupäev;
- 3) taudipunkti asukoht;
- 4) kodulindude arv taudipunktis linnuliikide ja tehnoloogiliste rühmade kaupa;
- 5) haigestunud ja surnud lindude arv taudipunktis;
- 6) nakkusallikas (kahtlustatav või kinnitust leidnud);
- 7) võimalikud kontaktid ettevõtte.

(2) Edaspidi esitatakse lõikes 1 nimetatud aruanne uue teabe lackumise korral, kuid mitte harvem kui üks kord nädalas.

§ 23. Kontaktses ettevõttes kohaldatavad kitsendused ja abinõud

(1) Ameti kohaliku asutuse juht kohaldab kontaktses ettevõttes §-des 13 ja 14 sätestatud kitsendusi ja abinõusid, kuni lindude gripi ametlik diagnoos kinnitatakse või välistatakse laboratoorse uurimise tulemuste alusel. Kitsendused lõpetab Ameti kohaliku asutuse juht.

(2) Ameti kohaliku asutuse juht võib epidemioloogilise uurimise tulemustest lähtudes kohaldada kontaktses ettevõttes lisaks §-des 13 ja 14 sätestatud kitsendustele ja abinõudele ka §-s 21 sätestatud kitsendusi ja abinõusid, kui kontaktne ettevõtte asub piirkonnas, kus on suur põllumajanduslindude asustustihedus. Kriteeriumid, mida Ameti kohaliku asutuse juht arvestab kontaktses ettevõttes tauditõrjemetmete kohaldamise otsustamisel ja kontaktses ettevõttes peetava kodulinnu hukkamise üle otsustamisel, on toodud lisas 3. Kui järelevalveametnik kohaldab § 21 lõike 1 punktis 3 nimetatud kitsendust, korraldab ta hukatud kodulinnult proovide võtmise laboratoorseks uurimiseks diagnoosimise juhendi kohaselt.

(3) Kõrge patogeensusega lindude gripi ametliku diagnoosi kinnitamise korral kohaldab Ameti kohaliku asutuse juht kontaktses ettevõttes §-des 13, 14 ja 21 sätestatud kitsendusi ja abinõusid. Juhul kui nende kitsenduste ja abinõude kohaldamist on alustatud lõike 2 kohaselt enne lindude gripi diagnoosi kinnitamist, tagab Ameti kohaliku asutuse juht, et pärast korjuse ja munade kahjutustamist puhastatakse ja desinfitseeritakse või töödeldakse või hävitatakse lindude pidamiseks

kasutatud ehitis, karjamaa ja muu ala, seadmed, sööt, inventar, väljaheidet, sõnnik, läga, kasutatud allapanu ja muu materjal ning lindude veoks kasutatud veovahend järelevalveametniku kontrolli all lisas 2 toodud puhastamise ja desinfitseerimise juhiste kohaselt.

§ 24. Taudipunktis peetaval seal ja muul koduimetajal kõrge patogeensusega lindude gripi esinemise korral kohaldatavad kitsendused ja abinõud

(1) Kui § 21 lõike 1 punkti 4 kohaselt tehtud uurimise tulemusena on leitud, et taudipunktis peetaval seal esineb kõrge patogeensusega lindude gripp või ta on olnud sellesse varem nakatunud, siis Ameti kohaliku asutuse juht:

1) kehtestab taudipunktis koduimetaja pidamise nõuded ja vajaduse korral koduimetaja liikumise piirangu;

2) korraldab sea korduva uurimise diagnoosimise juhendi kohaselt;

3) otsustab sea korduva uurimise tulemustest ja riskianalüüsi tulemusest lähtudes sea hukkamise, toiduks surmamise veretustamise teel (edaspidi *tapmine*) või vedamise teise loomakasvatushoonesse või -rajatisse.

(2) Kui laboratoorse uurimise tulemustest selgub, et seal esinev viirus kujutab ohtu inimese või looma tervisele, korraldab Ameti kohaliku asutuse juht viivitamata taudipunktis sigade hukkamise järelevalveametniku kontrolli all viisil, mis tõkestab nakkuse leviku.

(3) Ameti kohaliku asutuse juht võib anda kirjaliku loa vedada siga enda määratud tapamajja või teise loomakasvatushoonesse või -rajatisse, kui diagnoosimise juhendi kohaselt seale tehtud korduva uurimise tulemuse alusel leitakse, et nakkuse edasise leviku oht on väga väike.

(4) Amet võib riskianalüüsi tulemusi arvestades kohaldada ettevõttes, kus on diagnoositud lindude gripp, lõigetes 1–3 sätestatud meetmeid ka selles ettevõttes peetava muu koduimetaja suhtes kui siga, ning kohaldada lõigetes 1–3 sätestatud meetmeid kontaktset ettevõttes peetava koduimetaja suhtes.

(5) Koduimetajal lindude gripi avastamise korral võib Ameti kohaliku asutuse juht korraldada viiruse edasise leviku väljaselgitamiseks lisauurimise diagnoosimise juhendi kohaselt.

(6) Amet teavitab koduimetaja laboratoorse uurimise tulemustest ja kohaldatud meetmete üksikasjadest viivitamata Euroopa Komisjoni.

§ 25. Erineva epidemioloogilise staatusega üksustega ettevõtte

(1) Taudipunktis asuvas erineva epidemioloogilise staatusega üksustega ettevõttes võib Ameti kohaliku asutuse juht lubada pärast riskianalüüsi ettevõtte erineva epidemioloogilise staatusega üksuses jätta seal peetava kodulinnu hukkamata, kui ettevõtte veterinaararst kinnitab, et:

1) selles erineva epidemioloogilise staatusega üksuses ei ole nakatunud ega nakkuskahtlasi kodulinde;

2) ettevõtte struktuur, ruumide suurus ja töökorraldus võimaldavad erineva epidemioloogilise staatusega üksuses kodulinde eraldi pidada ja ettevõtte ruume tuulutada;

3) erineva epidemioloogilise staatusega üksustes tehtavaid toiminguid, eelkõige lindlate hooldus, lindude söötmine ning väljaheidete, sõnniku ja allapanu eemaldamine, teevad erinevad isikud;

4) erineva epidemioloogilise staatusega üksuses kasutatavad masinad, seadmed, tööriistad ja desinfitseerimisseadmed ning sellises üksuses peetavad koduimetajad on üksteisest eraldatud.

(2) Ameti kohaliku asutuse juht kohaldab erineva epidemioloogilise staatusega üksuses, kus tema kirjalikul loal kodulinde ei hukata, järgmisi kitsendusi ja abinõusid:

- 1) loomapidaja täidab §-s 12 sätestatud nõudeid;
- 2) veterinaararst kontrollib erineva epidemioloogilise staatusega üksust korrapäraselt kogu kitsenduste kehtimise aja jooksul, sealhulgas kontrollib kodulindude pidamise korda. Veterinaararst teeb erineva staatusega epidemioloogilises üksuses läbivaatuse ja võtab proovid diagnoosimise juhendi kohaselt;
- 3) erineva epidemioloogilise staatusega üksusest on keelatud ilma Ameti kohaliku asutuse juhi kirjaliku loata lindu välja viia ja sinna sisse tuua;
- 4) erineva epidemioloogilise staatusega üksusest on keelatud mune välja viia. Ameti kohaliku asutuse juht võib anda kirjaliku loa vedada mune ilma vahepeatuseta loomsete kõrvalsaadustena käitlemiseks või §-s 17 sätestatud nõuete kohaselt munakäitlemisettevõttesse, kus neid töödeldakse pärast nende saabumist viivitamata Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 852/2004 II lisa XI peatiki kohaselt;

5) erineva epidemioloogilise staatusega üksusest on keelatud ilma Ameti kohaliku asutuse juhi kirjaliku loata välja viia korjuseid, linnuliha, põllumajandus- ja muud kodulindu ning neilt pärinevaid saadusi, sööta, söödanõusid, jäätmeid, väljaheiteid, sõnnikut, läga, kasutatud allapanu ja muud materjali, mis võib olla viirusega saastunud;

6) isikul ja veovahendil on keelatud siseneda erineva epidemioloogilise staatusega üksusesse ja lahkuä sealt ilma Ameti kohaliku asutuse juhi kirjaliku loata;

7) erineva epidemioloogilise staatusega üksusest on keelatud ilma Ameti kohaliku asutuse juhi kirjaliku loata koduimetajat välja vedada ja sinna sisse tuua.

(3) Kui leitakse, et erineva epidemioloogilise staatusega üksuses peetav kodulind, keda ei hukatud, on taudi leviku seisukohalt ohtlik, on Ameti kohaliku asutuse juhil õigus kohaldada tema suhtes hukkamist ning §-s 21 sätestatud kitsendusi ja abinõusid.

§ 26. Kõrge patogeensusega lindude gripi puhul taudipunktis erijuhul kodulinnu hukkamata jätmise korral kohaldatavad kitsendused ja abinõud

(1) Ameti kohaliku asutuse juht võib pärast riskianalüüsi lubada jätta taudipunktis § 21 lõikes 4 nimetatud kodulinnu hukkamata. Sellisel juhul kohaldab Ameti kohaliku asutuse juht § 21 lõike 1 punktides 1, 2, 4–7 ja lõikes 2 sätestatud meetmeid ning §-des 13 ja 14 sätestatud kitsendusi ja abinõusid.

(2) Ameti kohaliku asutuse juht võib anda kirjaliku loa vedada taudipunkti välja nakatunud kodulind, kui ekspertide komisjon on laboratoorse uurimise ja riskianalüüsi tulemuste alusel kinnitanud, et nakatunud kodulinnu vedu teise ettevõttesse asustamiseks või nakatunud põllumajanduslinnu vedu tapamajja tapmiseks ei ohusta tauditõrjet. Ameti kohaliku asutuse juht määrab veel asjakohaste bio-ohutusmeetmete kohaldamise eest ning pärast vedu veovahendi ja seadmete puhastuse ja desinfitseerimise eest vastutava järelevalveametniku. Ameti kohaliku asutuse juht võib anda kirjaliku loa järelevalveametniku kontrolli all järgmistele nakatunud kodulindude vedude kohta:

- 1) põllumajanduslinnu vedu ilma vahepeatuseta tapamajja viivitamata tapmiseks. Nakatunud põllumajanduslind tapetakse eraldi teistest tapamajas asuvatest põllumajanduslindudest. Tapmisel kohaldatakse asjakohased bio-ohutusmeetmed. Linnuliha edasise käitlemise ja kasutamise viisi määrab Ameti peadirektor;
- 2) kodulinnu vedu ilma vahepeatuseta järelevalveametniku juhiste kohaselt teise Eesti asuvasse ettevõttesse. Ettevõtte võetakse kõrgendatud järelevalve alla ja nakatunud lindu uuritakse korrapäraselt lindude gripi suhtes diagnoosimise juhendi kohaselt;
- 3) vedu teise riiki selle riigi pädeva asutuse loal.

(3) Kui leitakse, et nakatunud kodulind, keda ei hukatud, on taudi leviku seisukohalt ohtlik, on Ameti kohaliku asutuse juhil õigus kohaldada nakatunud kodulinnu suhtes hukkamist ning §-s 21 sätestatud kitsendusi ja abinõusid.

§ 27. Puhastamine ja desinfitseerimine

(1) Viirusega saastunud ja võimalikult viirusega saastunud ettevõtte, tapamaja, piiripunkt, veovahend ja muu ala ning seal asuv sööt, aflapanu, esemed ja muu materjal, millega viirus võib levida, puhastatakse ja desinfitseeritakse või töödeldakse ning vajaduse korral tehakse näriliste ja putukate tõrjet järelevalveametniku kontrolli all tema antud juhiste kohaselt.

(2) Puhastamise ja desinfitseerimise juhised on toodud lisa 2.

(3) Kui Amet annab loa lisa 2 punkti 4 kohaselt teha puhastamist ja desinfitseerimist erinevalt lisa 2 punktides 1 ja 2 kirjeldatust, teavitab ta sellest ning kohaldatud puhastamise ja desinfitseerimise üksikasjadest Euroopa Komisjoni.

§ 28. Kõrge patogeensusega lindude gripi puhangu korral taudipunktis kehtestatud kitsenduste lõpetamine

Kõrge patogeensusega lindude gripi puhangu korral taudipunktis kehtestatud kitsendused lõpetab Ameti kohaliku asutuse juht pärast taudipunktis kodulindude hukkamist või taudipunkti kirjaliku loa alusel väljaviimist ning lisa 2 toodud juhiste kohast taudipunkti esmase puhastamise ja desinfitseerimise lõpetamist.

§ 29. Ettevõtte taasasustamine

(1) Ettevõttesse võib tuua terve looma (edaspidi *taasasustamine*) Ameti kohaliku asutuse juhi kirjalikul loal.

(2) Ameti kohaliku asutuse juht annab kirjaliku loa taasasustada ettevõtte põllumajanduslindude ja muude kodulindudega, kelle pidamise eesmärk on turustamine või muul viisil tulu saamine, kui § 27 kohasest taudipunkti puhastamisest ja desinfitseerimisest on möödunud vähemalt 21 päeva.

(3) Nakatunud põllumajanduslinnu või muu kodulinnu pidamiseks kasutatud karjamaad ja muu ala, mida ei ole võimalik § 27 kohaselt puhastada ja desinfitseerida, võib kasutada linnu pidamiseks Ameti kohaliku asutuse juhi loal, kui viirus on seal kahjutustatud või inaktiveerunud.

(4) Ameti kohaliku asutuse juht kohaldab lõikes 2 nimetatud ettevõttes vähemalt 21 päeva jooksul arvates ettevõttesse uue põllumajandus- või muu kodulinnu toomisest järgmisi kitsendusi ja abinõusid:

1) veterinaararst teeb ettevõttes regulaarselt kodulindude kliinilist läbivaatust. Vähemalt kahe kliinilise läbivaatuse tegemise korral tehakse viimane kodulindude kliiniline läbivaatus 21-päevase või pikema kitsenduste kehtimise ajavahemiku lõpu poole. Veterinaararst võtab proovid laboratoorseks uurimiseks diagnoosimise juhendi kohaselt;

2) loomapidaja peab arvestust ettevõtte tootmismahu, põllumajanduslindude haigestumise ja suremuse näitajate üle ning ajakohastab neid andmeid. Loomapidaja teavitab viivitamata veterinaararsti ettevõttes põllumajandus- või muu kodulinnu surnast, ettevõtte tootmisnäitajate olulistest muudatustest või linnu tervisliku seisundi muutusest;

3) ettevõttes surnud põllumajanduslinnu uuritakse laboratoorselt diagnoosimise juhendi kohaselt;

4) ettevõttesse sisenev ja sealt lahkuv isik järgib asjakohaseid bio-ohutusmeetmeid;

5) ettevõttest võib põllumajanduslinnu välja viia Ameti kohaliku asutuse juhi kirjalikul loal.

(5) Ameti kohaliku asutuse juht võib kohaldada lõikes 4 sätestatud kitsendusi ja abinõusid ka lõikes 2 nimetatava ettevõtte suhtes ning ettevõttes peetava muu

kodulinnu, kui põllumajanduslind, ja koduimetaja suhtes, kui ta peab seda vajalikuks riskianalüüsi tulemustest lähtudes.

3. jagu

Tegutsemisjuhised ohustatud ja järelevalvetsoonis kõrge patogeensusega lindude gripi puhkemise korral

§ 30. Ohustatud ja järelevalvetsooni kehtestamine

(1) Kõrge patogeensusega lindude gripi ametliku diagnoosi kinnitamisest arvates 24 tunni jooksul kehtestab maavanem Ameti kohaliku asutuse juhi ettepanekul kirjaliku korraldusega taudipunkti ümber ohustatud ja järelevalvetsooni, millest teavitatakse elanikkonda massiteabevahendite kaudu.

(2) Ameti kohalik asutus paigutab koostöös kohaliku omavalitsusega ning Politseiameti ja Päästeameti kohalike asutustega ohustatud tsooni sissesõiduteele viidad selgelt nähtava ja püsiva kirjaga «LINDUDE GRIPP – OHUSTATUD TSOON».

(3) Ohustatud tsoon kehtestatakse vähemalt 3 kilomeetri raadiuses ja järelevalvetsoon vähemalt 10 kilomeetri raadiuses taudipunktist.

(4) Ohustatud ja järelevalvetsooni piiritlemisel arvestatakse:

- 1) epidemioloogilise uurimise tulemusi;
- 2) maastiku geograafilisi iseärasusi ja looduslikke tõkkeid lindude gripi levikule;
- 3) loomakasvatushoonete ja -rajatiste geograafilist asukohta, nende paiknemise tihedust ning kodulindude hinnangulist arvu;
- 4) põllumajandus- ja muude kodulindude veoks ning veoks tapmisele, turustamisele ja mujale kasutatavate teede asukohta;
- 5) põllumajandus- ja muude kodulindude, eelkõige hukkamiseks ja loomse kõrvalsaadusena käitlemiseks määratud põllumajandus- ja muude kodulindude, nende korjuse, sõnniku, allapanu ja muu materjali, ohustatud ja järelevalvetsooni sisse liikumise üle järelevalve teostamiseks vajalikke inim- ja materiaalseid ressursse.

(5) Uue taudipunkti avastamise korral muudetakse tsoonide ulatust selles paragrahvis sätestatud korras ning sellest teavitatakse elanikkonda massiteabevahendite kaudu.

§ 31. Ohustatud ja järelevalvetsoonis kohaldatavad kitsendused ja abinõud

(1) Ameti kohaliku asutuse juht kohaldab ohustatud ja järelevalvetsoonis järgmisi kitsendusi ja abinõusid:

- 1) koostab viivitamata ohustatud ja järelevalvetsoonis asuvate ettevõtete nimekirja;
- 2) annab korralduse kohaldada asjakohaseid bio-ohutusmeetmeid;
- 3) kehtestab korjuse kahjutustamise või hävitamise korra;
- 4) kehtestab ohustatud tsoonis asuvas ettevõttes kodulindude läbivaatuse tegemise korra ja määrab kindlaks läbivaatuste tegemise sageduse olenevalt nende viirusega saastumise ohust;
- 5) määrab ettevõtte ülevaatust tegeva ja proove võtva veterinaararsti;
- 6) korraldab viivitamata pärast ettevõttes kodulindude haigestumise või suremuse tõusust või tootmisnäitajate langusest teate saamist asjakohased uurimised.

(2) Ameti kohaliku asutuse juht:

- 1) korraldab elanikkonna teavitamise ohustatud ja järelevalvetsoonis kohaldatavatest kitsendustest. Elanikkonda teavitatakse hoiatussiltide ja massiteabevahendite kaudu või muul asjakohasel viisil;
- 2) korraldab ohustatud ja järelevalvetsoonis põllumajandus- ja muu kodulinnu, linnuliha, munade, korjuse, sõõda, allapanu, nakatunud kodulinnuga kokkupuutunud isiku ja linnuga kokku puutunud veovahendi asukohta ja liikumise jälgitavuse võimaldamise;
- 3) analüüsib koostöös kohaliku loomatauditõrje komisjoniga epidemioloogilise

uurimise ja riskianalüüsi tulemusi ning otsustab kirjaliku loa andmise ja lindude gripi leviku tõkestamiseks selle määruse 4. jaos sätestatud lisameetmete rakendamise.

§ 32. Loomapidaja kohustused ohustatud ja järelevalvetsoonis

Ohustatud ja järelevalvetsoonis asuvas ettevõttes loomapidaja:

- 1) teavitab viivitamata järelevalveametnikku ettevõttes lindude haigestumise või suremuse tõusust või tootmisnäitajate olulisest langusest;
- 2) täidab järelevalveametniku korraldusi kitsenduste ja bio-ohutusmeetmete rakendamisel;
- 3) võtab kasutusse meetmed, et tõkestada ettevõttes peetavate lindude kokkupuutumine metslindudega;
- 4) abistab järelevalveametnikku vajaliku kliinilise ja patoloogilise uurimise tegemisel, samuti epidemioloogilise uurimise tarbeks andmete kogumisel;
- 5) esitab järelevalveametniku nõudmisel põllumajanduslinnu ja muu kodulinnu ning munade ettevõttesse sisseveoga ja sealt väljaveoga seotud dokumendid ning annab nende puudumise korral sellekohast suulist teavet;
- 6) puhastab ja desinfitseerib ettevõttesse siseneva ja sealt väljuva veovahendi ning tõenäoliselt viirusega saastunud materjali järelevalveametniku juhiste kohaselt viivitamata;
- 7) kontrollib ettevõttesse siseneva ja sealt väljuva isiku bio-ohutusmeetmete järgimist;
- 8) säilitab ettevõtte loomakasvatushoonet või -rajatist küllastanud isiku andmeid ning esitab need järelevalveametnikule tema nõudmisel. Looma- ja loomapargi küllastajate kohta, kellel ei ole juurdepääsu lindude pidamise alale, arvestust ei peeta.

§ 33. Ohustatud tsoonis kohaldatavad kitsendused ja abinõud

(1) Ameti kohaliku asutuse juht kohaldab ohustatud tsoonis lisaks §-s 31 sätestatud kitsendustele ja abinõudele järgmisi kitsendusi ja abinõusid:

- 1) loomapidaja eraldab põllumajanduslinnud ja muud kodulinnud viivitamata nende pidamise ruumi või siseruumi;
- 2) Ameti kohaliku asutuse juhi määratud veterinaararst teeb viivitamata läbivaatuse ohustatud tsoonis asuvas ettevõttes, kus kodulindu peetakse turustamiseks või muul viisil tulu saamiseks, ning enne ohustatud tsoonis kehtestatud kitsenduste lõpetamist teeb läbivaatuse ka ohustatud tsoonis asuvas eramajapidamises. Veterinaararst teeb ettevõttes peetavatele lindudele diagnoosimise juhendi kohase kliinilise läbivaatuse ja võtab vajaduse korral proovid ning registreerib läbivaatused ja selle tulemused;
- 3) lindude korjused saadetakse viivitamata loomsete kõrvalsaadustena käitlemiseks järelevalveametniku juhiste kohaselt;
- 4) ettevõttesse on keelatud ilma Ameti kohaliku asutuse juhi kirjaliku loata sisse tuua põllumajanduslindu, muud kodulindu ja koduimetajat, välja arvatud koduimetaja, keda peetakse üksnes eluruumis, kus tal puudub võimalus puutuda kokku põllumajandus- ja muu kodulinnuga ning kus puudub juurdepääs põllumajandus- ja muu kodulinnu puurile ja pidamise alale;
- 5) ettevõttesse sisenev ja sealt väljuv isik järgib bio-ohutusmeetmeid;
- 6) ettevõttesse sisenev ja sealt väljuv töötaja ning veovahend, samuti lindude, nendelt pärinevate saaduste, sööda, allapanu ja muu võimaliku viirusega saastunud materjali veoks kasutatud veovahend ja viirusega saastunud materjal puhastatakse, desinfitseeritakse, töödeldakse või hävitatakse § 27 kohaselt järelevalveametniku kontrolli all;
- 7) ettevõtetest allapanu, sõnniku ja läga väljavedu on keelatud. Ameti kohaliku asutuse juht võib anda kirjaliku loa ettevõtetest sõnnikut ja läga välja vedada bio-ohutusmeetmete kohaselt tema määratud ettevõttesse viivitamata töötlemiseks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1774/2002 kohaselt võimaliku

haigusetekiitaja hävitamiseks;

8) turgu, laata, näitust ja muud üritust, kus on võimalik põllumajandus- ja muude kodulindude kokkupuutumine, korraldada on keelatud;

9) uluklindude varude täiendamiseks peetavat lindu vabadusse lasta on keelatud;

10) linnuliha väljavedu tapamajast, ettevõttest, kus käideldakse linnuliha, ja külmhoonest on keelatud. Ameti kohaliku asutuse juhi kirjalikul loal võib ohustatud tsoonist välja vedada väljaspool ohustatud tsooni pärinevalt põllumajanduslinnult pärit linnuliha, mida on säilitatud ja veetud ohustatud tsoonist pärinevast linnulihast eraldi, ning linnuliha, mis on toodetud vähemalt 21 päeva enne lindude gripi esmast taudituhangut ning mida on säilitatud ja veetud hiljem toodetud linnulihast eraldi;

11) põllumajanduslinnu ja muu kodulinnu, nende munade ja korjuste vedu, välja arvatud nende vedu ilma vahepeatuseta ettevõttesisesel teel ning väljastpoolt kitsendustega piirkonnast pärineva põllumajanduslinnu, kodulinnu, neilt pärinevate munade ja nende korjuste ilma vahepeatuseta ja mahalaadimiseta vedu ohustatud tsooni läbival maanteel või raudteel, on keelatud.

(2) Ameti kohaliku asutuse juht korraldab viivitamata lisaurimise diagnoosimise juhendi kohaselt, et avastada võimalik nakkuse esinemine ohustatud tsooni ettevõttes.

(3) Juhul kui lõike 1 punktis 1 nimetatud linde eraldada ei ole võimalik või kui see ohustab nende heaolu, võib Ameti kohaliku asutuse juht anda kirjaliku loa eraldada linnud tema juhiste kohaselt sama ettevõtte alal, kus neil ei ole võimalik kokku puutuda muude loomade ning teises ettevõttes peetavate lindudega.

(4) Ameti kohaliku asutuse juhi kirjalikul loal võib lõike 1 punktis 1 1 nimetatud põllumajanduslindu, mune ja korjuseid vedada ohustatud tsoonis, sealhulgas välja ja sinna sisse §-des 34–36 sätestatud nõuete kohaselt, kui see riskianalüüsi tulemuste alusel ei ohusta tauditõrjet. Ohustatud tsoonist välja veetud põllumajanduslindu Eestist välja vedada on keelatud, välja arvatud asjakohases Euroopa Liidu õigusaktis sätestatud juhul. Veoks kasutatud veovahend puhastatakse ja desinfitseeritakse pärast vedu viivitamata § 27 kohaselt.

§ 34. Nõuded põllumajanduslinnu tapamajja tapmiseks veo, ohustatud tsooni sisse- või sealhulgas väljaveo kohta ning selliselt linnult pärineva linnuliha käitlemise ja liikumise kohta

(1) Ameti kohaliku asutuse juht võib § 33 lõike 4 kohaselt anda kirjaliku loa vedada ohustatud tsoonis asuvast ettevõttest pärinevat põllumajanduslindu ilma vahepeatuseta enda määratud tapamajja viivitamata tapmiseks, kui täidetakse järgmisi nõudeid:

1) järelevalveametnik on 24 tunni jooksul enne päritoluettevõttest põllumajanduslinnu väljavedu teinud tema kliinilise läbivaatuse ja nakkuskahtlast lindu ei leitud. Kui kliinilise läbivaatuse ajal peeti vajalikuks võtta proove, on neid laboratooriumis diagnoosimise juhendi kohaselt uuritud ja uurimise tulemused on negatiivsed;

2) põllumajanduslindu veetakse järelevalveametniku kontrolli all või tema pitseeritud veovahendis;

3) enne põllumajanduslinnu vedamist tapamajja on tapamaja teenindavat järelevalveametnikku sellest teavitatud ning pärast põllumajanduslinnu saabumist tapamajja teavitab järelevalveametnik sellest Ameti kohalikku asutust;

4) tapamajas peetakse ohustatud tsoonist pärit põllumajanduslindu ja ta tapetakse teistest põllumajanduslindudest eraldi või pärast teiste tapamajas olevate põllumajanduslindude tapmist, soovitatavalt tööpäeva lõpus. Pärast ohustatud tsoonist pärineva põllumajanduslinnu tapmist ja enne mujalt pärit põllumajanduslinnu tapmist puhastatakse ja desinfitseeritakse tapamaja;

5) tapamajas tehakse ohustatud tsoonist pärinevale põllumajanduslinnule tapaelne ja tapajärgne läbivaatus.

6) pärast põllumajanduslinnu mahalaadimist puhastatakse ja desinfitseeritakse veovahend ja muu veol kasutatud inventar viivitamata § 27 kohaselt ning vedaja peab selle kohta dokumenteeritud arvestust;

7) põllumajanduslinnu tapmisel tekkinud kõrvalsaadused käideldakse loomsete kõrvalsaadustena.

(2) Lõikes 1 nimetatud ohustatud tsoonist pärinevalt põllumajanduslinnult pärit linnuliha turustada on keelatud. Selline linnuliha märgistatakse põllumajandusministri 13. mai 2005. a määruse nr 55 «Loomsete saaduste ja nende käitlemise, sealhulgas nendega kauplemise, veterinaarõuded» kohase või asjakohases Euroopa Komisjoni õigusaktis sätestatud nõuete kohase märgiga ning seda toodetakse, veetakse ja säilitatakse eraldi muust lihast, kaasa arvatud kauplemiseks ja ekspordiks ettenähtud lihast ning lihast, mida kasutatakse kauplemiseks ja ekspordiks ettenähtud lihatoote valmistamiseks. Ameti kirjaliku loal võib selliselt märgistatud linnuliha kasutada turustamiseks ettenähtud lihatoote valmistamiseks, kui linnuliha käideldakse põllumajandusministri 13. mai 2005. a määruse nr 55 «Loomsete saaduste ja nende käitlemise, sealhulgas nendega kauplemise, veterinaarõuded» lisas 3 sätestatud viisil või asjakohase Euroopa Komisjoni õigusakti kohaselt.

(3) Ameti kohaliku asutuse juht võib § 33 lõike 4 kohaselt anda kirjaliku loa vedada väljaspool ohustatud tsooni pärinevat põllumajanduslindu ilma vahepeatuseta tema määratud ohustatud tsoonis asuvasse tapamajja viivitamata tapmiseks, kui:

1) vedu on kooskõlastatud tapamaja järelevalveametnikuga, kes teavitab päritoluettevõtte üle järelevalvet teostavat järelevalveametnikku põllumajanduslinnu tapmisest;

2) põllumajanduslindu peetakse ja ta tapetakse ohustatud tsoonist pärinevatest põllumajanduslindudest eraldi või enne ohustatud tsoonist pärinevate põllumajanduslinde tapmist;

3) põllumajanduslinnult pärit linnuliha käideldakse eraldi ohustatud tsooni põllumajanduslindudel pärit linnulihast;

4) tapmisel tekkinud kõrvalsaadused saadetakse loomsete kõrvalsaadustena käitlemiseks.

(4) Lõikes 3 sätestatud nõuete ja Ameti määratud asjakohaste bio-ohutusmeetmete täitmise korral turustatakse väljaspool ohustatud tsooni pärinevatelt põllumajanduslindudel pärit linnuliha ja sellest valmistatud tooteid ilma kitsendusteta.

§ 35. Nõuded ohustatud tsoonist ööpäevase tibu ja noorlinnu väljaveo kohta

(1) Ameti kohaliku asutuse juht võib § 33 lõike 4 kohaselt anda kirjaliku loa vedada ohustatud tsoonis asuvast ettevõttest pärinev kuni 72 tunni vanune söötmeta või muskuspardi (*Cairina moschata*) ja tema ristandi puhul ka sööditud põllumajanduslind (edaspidi *ööpäevane tibu*) ilma vahepeatuseta Eesti asuvasse ettevõttesse või ettevõtte alale, mis asub väljaspool järelevalvetsooni ja ohustatud tsooni, kui täidetakse järgmisi nõudeid:

1) ööpäevane tibu on hautatud munast, mis pärineb väljastpoolt ohustatud ja järelevalvetsooni;

2) ööpäevase tibu haudejaama järelevalveametnik kinnitab haudejaama veo korralduse ja tööhügieeni kontrolli tulemuste alusel, et haudemuna, millest ööpäevane tibu on hautatud, ei ole ohustatud ja järelevalvetsoonist pärinevate munade ega ööpäevaste tibudega kokku puutunud.

(2) Kui ööpäevane tibu ei ole hautatud väljaspool ohustatud tsooni või kui ei ole täidetud lõike 1 punktis 2 sätestatud nõuded, võib Ameti kohaliku asutuse juht anda kirjaliku loa lõikes 1 nimetatud veo kohta, kui on täidetud järgmised nõuded:

- 1) ööpäevast tibu veetakse järelevalveametniku kontrolli all või tema pitseeritud veovahendis;
- 2) veo ajal ja sihtkoha ettevõttesse saabumise korral kohaldatakse asjakohaseid bio-ohutusmeetmeid;
- 3) ööpäevase tibu saabumisest arvates võetakse sihtkoha ettevõtte kõrgendatud järelevalve alla;
- 4) ohustatud ja järelevalvetsoonist väljaspool asuvasse ettevõttesse veo korral peetakse seal ööpäevast tibu vähemalt 21 päeva.

(3) Ameti kohaliku asutuse juht võib § 34 lõike 4 kohaselt anda kirjaliku loa vedada ohustatud tsoonis asuvast ettevõttest pärinevat põllumajanduslindu, kes on sobivas vanuses sugulinnukarja või tootmiskarja üleviimiseks ja munema hakkamiseks (edaspidi *noorlind*), ilma vahepeatuseeta veole Festis asuvasse ettevõttesse või ettevõtte alale, mis asub väljaspool järelevalvetsooni ja ohustatud tsooni, kui täidetakse järgmisi nõudeid:

- 1) järelevalveametnik on teinud noorlinnu päritoluettevõttes põllumajandus- ja muude kodulindude kliinilise läbivaatuse, pöörates erilist tähelepanu noorlinnule, keda tahetakse vedada, ning nakkuskahtlasi linde ei ole leidnud. Kui kliinilise läbivaatuse ajal peeti vajalikuks võtta proove, siis on neid laboratooriumis diagnoosimise juhendi kohaselt uuritud ja uurimise tulemused on negatiivsed;
- 2) noorlindu veetakse järelevalveametniku kontrolli all või tema pitseeritud veovahendis;
- 3) noorlinnu saabumisest arvates võetakse sihtkoha ettevõtte kõrgendatud järelevalve alla;
- 4) ohustatud ja järelevalvetsoonist väljaspool asuvasse ettevõttesse veo korral peetakse seal noorlindu vähemalt 21 päeva.

(4) Ameti kohaliku asutuse juht võib anda kirjaliku loa vedada lõikes 1 nimetatud ööpäevast tibu ja lõikes 3 nimetatud noorlindu ohustatud või järelevalvetsoonis asuvasse ettevõttesse.

§ 36. Nõuded ohustatud tsoonis munade ja korjuste veo ning sealt munade ja korjuste väljavoo ja sinna sisseveo kohta

(1) Ameti kohaliku asutuse juht võib § 33 lõike 4 kohaselt anda kirjaliku loa vedada haudemune ilma vahepeatuseeta ohustatud tsoonis asuvast ettevõttest tema määratud haudejaama, kui täidetakse järgmisi nõudeid:

- 1) ettevõtte linnukarja, mille lindudel haudemunad pärinevad, on uuritud diagnoosimise juhendi kohaselt ja selles linnukarjas ei ole leitud nakkuskahtlasi linde;
- 2) haudemunad ja nende pakendid on enne väljavedu desinfitseeritud ning haudemunade päritolu on võimalik märgistuse järgi kindlaks teha;
- 3) haudemune veetakse järelevalveametniku kontrolli all või tema pitseeritud veovahendis;
- 4) haudejaamas kohaldatakse Ameti kohaliku asutuse juhi määratud bio-ohutusmeetmeid.

(2) Ameti kohaliku asutuse juht võib § 33 lõike 4 kohaselt anda kirjaliku loa ohustatud tsooni sees ilma vahepeatuseeta järgmiste munade vedude kohta:

- 1) toidumunade vedu asjakohaste bio-ohutusmeetmete kohaselt Ameti kohaliku asutuse juhi määratud ettevõttesse, kus toidumunad pakendatakse ühikordselt kasutatavasse pakendisse (edaspidi *pakendamiskeskus*);
- 2) haude- ja toidumunade vedu munakäitlemisettevõttesse, kus neid töödeldakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 852/2004 II lisa XI peatükis sätestatud viisil;
- 3) haude- ja toidumunade vedu loomsete kõrvalsaadustena käitlemiseks.

(3) Ameti kohaliku asutuse juht võib anda kirjaliku loa vedada korjuseid ilma vahepeatuseta loomse kõrvalsaadusena käitlemiseks.

§ 37. Järelevalvetsoonis kohaldatavad kitsendused ja abinõud

(1) Ameti kohaliku asutuse juht kohaldab järelevalvetsoonis lisaks §-s 31 sätestatud kitsendustele ja abinõudele järgmisi kitsendusi ja abinõusid:

1) ettevõttesse on keelatud ilma Ameti kohaliku asutuse juhi kirjaliku loata sisse tuua põllumajanduslindu, muud kodulindu ja koduimetajat, välja arvatud koduimetaja, keda peetakse üksnes eluruumis, kus puudub võimalus puutuda kokku põllumajandus- ja muu kodulinnuga ning kus puudub juurdepääs põllumajandus- ja muu kodulinnu puurile ja pidamise alale;

2) ettevõttesse sisenev ja sealt väljuv isik järgib bio-ohutusmeetmeid;

3) ettevõttesse sisenev ja sealt väljuv töötaja ning veovahend, samuti lindude, nendelt pärinevate saaduste, sööda, allapanu ja muu võimaliku viirusega saastunud materjali veoks kasutatud veovahend ja viirusega saastunud materjal puhastatakse, desinfitseeritakse, töödeldakse või hävitatakse § 27 kohaselt järelevalveametniku kontrolli all;

4) ettevõtetest allapanu, sõnnikut ja läga välja vedada on keelatud. Ameti kohaliku asutuse juht võib anda kirjaliku loa ettevõttest sõnnikut ja läga välja vedada bio-ohutusmeetmete kohaselt tema määratud ettevõttesse viivitamata töötlemiseks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1774/2002 kohaselt võimaliku haigusetekitaja hävitamiseks;

5) turgu, laata, näitust ja muud üritust, kus on võimalik põllumajandus- ja muude kodulindude kokkupuutumine, korraldada on keelatud;

6) uluklindude varude täiendamiseks peetavat lindu vabadusse lasta on keelatud;

7) põllumajanduslinnu, sealhulgas ööpäevase tibu ja noorlinnu ning neilt pärinevate munade vedu, välja arvatud ilma vahepeatuseta vedu maanteel ja raudteel, mis läbib järelevalvetsooni, on keelatud. Ameti kohaliku asutuse juht võib anda kirjaliku loa vedada põllumajanduslindu, sealhulgas ööpäevast tibu ja noorlindu, ning neilt pärinevaid mune, kui on tagatud tema määratud asjakohaste bio-ohutusmeetmete kohaldamine;

8) põllumajanduslinnu, sealhulgas ööpäevase tibu ja noorlinnu ning neilt pärinevate munade vedu väljaspool järelevalvetsooni asuvasse ettevõttesse, tapamajja, haudejaama, pakendamiskeskusesse või munakäitlemisettevõttesse on keelatud.

(2) Ameti kohaliku asutuse juht võib anda kirjaliku loa tema määratud bio-ohutusmeetmete kohaldamise korral järelevalvetsoonis ja sealt välja järgmistest põllumajanduslindude ja munade vedude kohta:

1) põllumajanduslinnu vedu ilma vahepeatuseta Ameti kohaliku asutuse juhi määratud tapamajja viivitamata tapmiseks, kui põllumajanduslinnu päritoluettevõttes ei ole 24 tundi enne tema väljavedu järelevalveametniku tehtud kodulindude kliinilisel läbivaatusel ja vajaduse korral diagnoosimise juhendi kohasel laboratoorsel uurimisel leitud nakkuskahtlast lindu ning põllumajanduslinnu vedu on kooskõlastatud tapamajja järelevalveametnikuga. Tapamajja järelevalveametnik teavitab päritoluettevõtte üle järelevalvet teostavat järelevalveametnikku põllumajanduslinnu tapmisest;

2) noorlinnu vedu ilma vahepeatuseta Ecstis asuvasse ettevõttesse, kus ei ole teisi põllumajanduslinde. Ettevõtte võetakse sinna noorlinnu saabumisest arvates kõrgendatud järelevalve alla ning noorlindu peetakse seal vähemalt 21 päeva;

3) ööpäevase tibu vedu ilma vahepeatuseta Ecstis asuvasse ettevõttesse, kus teda peetakse vähemalt 21 päeva. Ettevõtte võetakse sinna ööpäevase tibu saabumisest arvates kõrgendatud järelevalve alla;

4) ööpäevase tibu vedu mis tahes ettevõttesse, kui ta on hautatud väljaspool ohustatud

ja järelevalvetsooni pärinevast munast haudejaamas, mille veo korralduse ja tööhügieeni kontrolli tulemusena järelevalvemetnik kinnitab, et selle muna kokkupuutumine ohustatud ja järelevalvetsoonist pärinevate munade ja ööpäevaste libudega on olnud vähetõenäoline;

5) haudemunade vedu järelevalvetsoonis või järelevalvetsoonist väljaspool asuvasse Ameti kohaliku asutuse juhi määratud haudejaama. Haudemunad ja nende pakendid desinfitseeritakse enne ettevõttest haudemunade väljavedu. Märgistuse järgi peab olema võimalik kindlaks teha haudemunade päritolu;

6) toidumunade vedu Ameti kohaliku asutuse juhi määratud pakendamiskeskusse, kus need pakendatakse ühekordselt kasutatavasse pakendisse;

7) haude- ja toidumunade vedu munakäitlemisettevõttesse, kus neid töödeldakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 852/2004 II lisa XI peatükis sätestatud viisil;

8) haude- ja toidumunade vedu nende käitlemiseks loomsete kõrvalsaadustena.

(3) Ameti kohaliku asutuse juht võib anda kirjaliku loa vedada väljaspool ohustatud ja järelevalvetsooni pärinevat põllumajanduslindu ilma vahepeatusega läbi järelevalvetsooni ohustatud tsoonis asuvasse tapamajja ja vedada selliselt linnult pärit linnuliha ilma vahepeatusega läbi järelevalvetsooni sellest välja.

§ 38. Ohustatud ja järelevalvetsoonis kehtestatud kitsenduste lõpetamine

(1) Ameti kohaliku asutuse juht lõpetab ohustatud tsoonis kehtestatud kitsendused, kui ohustatud tsoonis asuvas viimases taudipunktis on kodulindude hukkamisest ning lisas 2 toodud juhiste kohasest esmasest puhastusest ja desinfitseerimisest möödunud vähemalt 21 päeva. Ohustatud tsoonis kitsenduste lõpetamise korral kehtivad seal edasi järelevalvetsoonis kehtivad kitsendused, kuni Ameti kohaliku asutuse juht need kitsendused lõpetab.

(2) Ameti kohaliku asutuse juht lõpetab järelevalvetsoonis kehtestatud kitsendused, kui järelevalvetsoonis asuvas viimases taudipunktis on kodulindude hukkamisest ning lisas 2 toodud juhiste kohasest esmasest puhastusest ja desinfitseerimisest möödunud vähemalt 30 päeva.

§ 39. Ohustatud ja järelevalvetsoonis kitsenduste ja abinõude kohaldamata jätmine

(1) Kui ohustatud ja järelevalvetsoon määratakse taudipunkti ümber, milleks on eramajapidamine, tsirkus, loomaaed, lemmikloomakauplus või loomapark, kus ei ole põllumajanduslindu, või piiritletud ala, kus ei ole põllumajanduslindu ning nakatunud muud kodulindu peetakse teaduslikuks uuringuks või kaitsealuse või haruldase linnuliigi säilitamiseks, võib Ameti kohaliku asutuse juhi kirjalikul loal:

1) jätta ohustatud tsoonis § 33 lõike 1 punktides 2, 10 ja 11 ning lõikes 2 sätestatud kitsendused ja abinõud kohaldamata;

2) jätta järelevalvetsoonis § 37 lõike 1 punktides 1, 7 ja 8 sätestatud kitsendused ja abinõud kohaldamata.

(2) Kui ohustatud ja järelevalvetsoon kehtestatakse haudejaama ümber, võib Ameti kohaliku asutuse juhi kirjalikul loal jätta §-des 33 ja 37 sätestatud asjakohased kitsendused ja abinõud kohaldamata.

(3) Ameti kohaliku asutuse juhi kirjalikul loal võib võistlustuvi vedada ohustatud ja järelevalvetsooni sisse ning sealt välja, samuti nende tsoonide sees ja vahel. Sellise veo kohta kirjaliku loa andmisel korraldab Amet võistlustuvi veo üle järelevalve teostamise ja määrab asjakohased bio-ohutusmeetmed.

(4) Selles paragrahvis nimetatud kirjalikke luba võib Ameti kohaliku asutuse juht anda, kui see riskianalüüsi tulemuste kohaselt ei ohusta tauditõrjet. Ettevõttest, ohustatud või järelevalvetsoonist välja veetud kodulindu, temalt pärinevaid saadusi,

allapanu sõnnikut ja läga Ecstist välja vedada on keelatud, välja arvatud asjakohases Euroopa Komisjoni otsuses sätestatud juhtudel.

4. jagu

Lisameetmed kõrge patogeensusega lindude gripi leviku tõkestamiseks

§ 40. Piirkondadeks jaotamine

(1) Piirkondadeks jaotamine on selline lindude gripi leviala (edaspidi *kitsendustega piirkond*) piiritlemine, kus kohaldatakse piiranguid kodulindude ja vajaduse korral muude loomade ja loomsete saaduste veole ning nendega kauplemisele, et vältida lindude gripi levikut kitsendustega piirkonnast väljapoole.

(2) Kõrge patogeensusega lindude gripi puhul võib Amet riskianalüüsisist tuleneval vajadusel kehtestada kitsendustega piirkonna.

(3) Kitsendustega piirkonna kehtestamisel võetakse arvesse § 30 lõikes 4 nimetatud andmeid ning haldusüksuste piire ja geograafilisi tõkkeid, mis on olulised viiruse leviku seisukohalt.

(4) Amet võib kohaldada kitsendustega piirkonnas selle määruse 3. jaos sätestatud asjakohaseid tõrjemeetmeid.

(5) Amet teavitab kitsendustega piirkonnas kohaldatavate meetmete üksikasjadest viivitamata Euroopa Komisjoni.

§ 41. Ohustatud tsoonis, järelevalvetsoonis ja kitsendustega piirkonnas kohaldatavad lisameetmed

(1) Amet võib «Loomatauditõrje seaduse» § 45 alusel kohaldada ohustatud tsoonis, järelevalvetsoonis ja kitsendustega piirkonnas lindude gripi leviku tõkestamiseks lisameetmeid ning bio-ohutusmeetmeid munade kogumisega, sööda veoga, põllumajanduslinnu tapamajja veoga ja korjaste loomsete kõrvalsaadustena käitlemise veoga seotud isiku ja veovahendi liikumisele ning ettevõttega seotud isiku liikumisele.

(2) Lõikes 1 nimetatud bio-ohutusmeetmeid võib kohaldada ohustatud tsoonis, järelevalvetsoonis või kitsendustega piirkonnas asuvas ettevõttes või ettevõtetes, kus peetakse lindude gripi suhtes sama loomatervishoiualase staatusega põllumajandus- ja muud kodulindu ning kus kohaldatakse ühiseid seire-, järelevalve- ja bio-ohutusmeetmeid (edaspidi *linnukasvatusala*).

(3) Amet teatab kohaldatavate lisameetmete üksikasjadest viivitamata Euroopa Komisjoni.

§ 42. Ennetav tauditõrjeprogramm ohustatud tsoonis, järelevalvetsoonis ja kitsendustega piirkonnas

(1) Amet võib tulenevalt epidemioloogilisest olukorrast või riskianalüüsisist tuleneval vajadusel rakendada ohustatud tsoonis, järelevalvetsoonis ja kitsendustega piirkonnas asuvas ettevõttes või linnukasvatusalal tauditõrjeprogrammi, mis hõlmab põllumajandus- ja muude kodulindude hukkamist või tapmist enne nende diagnoosimise juhendi kohase uurimise tulemuste saamist (edaspidi *ennetav tauditõrjeprogramm*).

(2) Ennetava tauditõrjeprogrammi rakendamise korral otsustab Amet põllumajandus- ja muu kodulinnu hukkamise või tapmise, võttes arvesse lisas 3 toodud kriteeriume.

(3) Ennetava tauditõrjeprogrammi rakendamise käigus hukatud või tapetud põllumajanduslinnult ja muult kodulinnult võetakse proovid lindude gripi uurimiseks diagnoosimise juhendi kohaselt.

(4) Ennetava tauditõrjeprogrammi rakendamisest ning kohaldatud kitsendustest ja abinõudest teavitab Ameti peadirektor viivitamata Euroopa Komisjoni.

5. jagu

Tegutsemisjuhised lindude gripi kahtluse ja kõrge patogeensusega lindude gripi diagnoosimise korral erijuhtudel

§ 43. Lindude gripi kahtluse korral ja kõrge patogeensusega lindude gripi diagnoosimise korral tapamajas kohaldatavad kitsendused ja abinõud

(1) Tapamajas lindude gripi kahtluse korral võtab Ameti kohaliku asutuse juht tapamaja viivitamata kõrgendatud järelevalve alla ning kohaldab seal järgmisi kitsendusi ja abinõusid:

- 1) tapamajas tehakse põllumajanduslindude kliiniline uurimine ja võetakse proovid diagnoosimise juhendi kohaselt;
- 2) tapamajas olev põllumajanduslind tapetakse või hukatakse viivitamata järelevalveametniku kontrolli all. Põllumajanduslinnu tapmise või hukkamise otsustab Ameti kohaliku asutuse juht riskianalüüsi tulemuste põhjal;
- 3) põllumajanduslinnu tapmise korral eraldatakse temalt pärinev linnuliha ja tapasaadused ning põllumajanduslinnu tapmise ja temalt pärineva linnuliha käitlemise käigus viirusega saastuda võinud tapamajas olev muu liha, lihatooted ja tapasaadused viirusega saastumata linnulihast ja tapasaadustest ning säilitatakse eraldatult järelevalveametniku kontrolli all kuni diagnoosimise juhendi kohase uurimise lõpetamiseni;
- 4) põllumajanduslinnu hukkamise korral käideldakse hukatud põllumajanduslinnu korjust viivitamata loomse kõrvalsaadusena või hävitatakse see järelevalveametniku kontrolli all viisil, mis tõkestab nakkuse leviku;
- 5) chitis, seade, veovahend ja muu materjal, mis võib olla viirusega saastunud, puhastatakse ja desinfitseeritakse viivitamata järelevalveametniku kontrolli all lisas 2 toodud puhastamise ja desinfitseerimise juhiste kohaselt;
- 6) tapamajja on keelatud põllumajandus- ja muud kodulindu sisse tuua vähemalt 24 tunni jooksul arvates seal nõuetekohase puhastuse ja desinfitseerimise lõpetamisest.

(2) Tapamajas kõrge patogeensusega lindude gripi diagnoosimise korral kohaldab Ameti kohaliku asutuse juht seal järgmisi kitsendusi ja abinõusid:

- 1) tapamajas kohaldatakse lõike 1 punktides 1, 2, 4 ja 6 sätestatud kitsendusi ja abinõusid;
- 2) lõike 1 punktis 3 nimetatud linnuliha, linnulihatoode ja tapasaadust ning hukatud põllumajanduslinnu korjust käideldakse viivitamata loomse kõrvalsaadusena või need hävitatakse järelevalveametniku kontrolli all viisil, mis välistab nakkuse leviku;
- 3) paragrahvi 21 lõikes 2 nimetatud tapamajast välja veetud linnuliha ning tapamajast väljavveetud linnulihatoote ja tapasaaduse asukoht tehakse kindlaks ja neid käideldakse loomsete kõrvalsaadustena järelevalveametniku kontrolli all.

(3) Ameti kohaliku asutuse juht:

- 1) korraldab epidemioloogilise uurimise tapamajas ja ettevõttes, millest pärineb tapamajja saadetud nakkuskahtlane või nakatunud põllumajanduslind;
- 2) määrab veterinaararsti, kes teeb viivitamata ettevõttes, millest pärineb tapamajja saadetud nakkuskahtlane või nakatunud põllumajanduslind, põllumajanduslindude kliinilise uurimise ja võtab proovid diagnoosimise juhendi kohaselt.

(4) Ameti kohaliku asutuse juht võtab ettevõtte, millest pärineb tapamajja saadetud nakkuskahtlane või nakatunud põllumajanduslind, kõrgendatud järelevalve alla ning kohaldab seal lindude gripi kahtluse korral §-des 13 ja 14 sätestatud kitsendusi ja abinõusid. Ettevõttes kõrge patogeensusega lindude gripi diagnoosimise korral kohaldatakse seal lisaks §-des 13 ja 14 sätestatud kitsendustele ja abinõudele ka §-s 21 sätestatud kitsendusi ja abinõusid.

§ 44. Lindude gripi kahtluse korral ja kõrge patogeensusega lindude gripi diagnoosimise korral veovahendis või piiripunktis kohaldatavad kitsendused ja abinõud

(1) Veovahendis või piiripunktis oleval põllumajandus- või muul kodulinnul lindude gripi kahtluse korral kohaldab Ameti kohaliku asutuse juht viivitamata järgmisi kitsendusi ja abinõusid:

1) veovahendis või piiripunktis olevale põllumajandus- ja muule kodulinnule tehakse kliiniline uurimine ning temalt võetakse proovid diagnoosimise juhendi kohaselt;

2) Ameti kohaliku asutuse juhi määratud veterinaararst teeb punktis 1 nimetatud linnu päritoluettevõttes viivitamata lindude kliinilise läbivaatuse ja võtab neilt proovid lindude gripi laboratoorseks uurimiseks diagnoosimise juhendi kohaselt. Selline ettevõtte võetakse kõrgendatud järelevalve alla ning seal kohaldatakse §-des 13 ja 14 sätestatud kitsendusi ja abinõusid. Ettevõttes kõrge patogeensusega lindude gripi diagnoosimise korral kohaldatakse seal ka §-s 21 sätestatud kitsendusi ja abinõusid;

3) arvestades riskianalüüsi tulemusi, veovahendis või piiripunktis olev põllumajandus- ja muu kodulind viivitamata tapetakse, hukatakse või eraldatakse teistest lindudest kohas, kus tal ei ole võimalik teiste põllumajandus- ja muude kodulindudega kokku puutuda, järelevalveametniku kontrolli all kuni punktis 1 nimetatud kliinilise uurimise lõpetamiseni. Ameti kohaliku asutuse juhi kirjalikul loal võib põllumajandus- ja muud kodulindu viia teise ettevõttesse või tapamajja nõuetekohaseks tapmiseks, hukkamiseks või teistest lindudest eraldamiseks;

4) põllumajanduslinnu tapmise korral eraldatakse temalt pärinev linnuliha, tapasaadused ning põllumajanduslinnu tapmise ja temalt pärineva linnuliha käitlemise käigus viirusega saastuda võinud tapamajas olev muu linnuliha, linnulihatooded ja tapasaadused viirusega saastumata linnulihast ja tapasaadustest ning säilitatakse eraldatult järelevalveametniku kontrolli all kuni punktis 1 nimetatud diagnoosimise juhendi kohase uurimise lõpetamiseni;

5) põllumajanduslinnu hukkamise korral käideldakse hukatud põllumajanduslinnu korjust viivitamata loomse kõrvalsaadusena või hävitatakse see järelevalveametniku kontrolli all viisil, mis tõkestab nakkuse leviku;

6) piiripunkti chitis, seade, veovahend ja muu materjal, mis võib olla viirusega saastunud, puhastatakse ja desinfitseeritakse viivitamata järelevalveametniku kontrolli all lisas 2 toodud puhastamise ja desinfitseerimise juhiste kohaselt;

7) piiripunkti on keelatud põllumajandus- ja muud kodulindu sisse tuua vähemalt 24 tunni jooksul arvates seal § 27 kohase puhastuse ja desinfitseerimise lõpetamisest;

8) veovahendit on keelatud kasutada põllumajandus- ja muu kodulinnu veoks 24 tunni jooksul arvates selle § 27 kohase puhastuse ja desinfitseerimise lõpetamisest;

9) tehakse epidemioloogiline uurimine.

(2) Veovahendis või piiripunktis kõrge patogeensusega lindude gripi diagnoosimise korral kohaldab Ameti kohaliku asutuse juht järgmisi kitsendusi ja abinõusid:

1) kohaldatakse lõike 1 punktides 1–3 ja 5–9 sätestatud kitsendusi ja abinõusid;

2) lõike 1 punktis 4 nimetatud linnuliha, linnulihatoodet ja tapasaadust ning hukatud põllumajanduslinnu korjust käideldakse viivitamata loomse kõrvalsaadusena või hävitatakse need järelevalveametniku kontrolli all viisil, mis tõkestab viiruse leviku.

(3) Ameti kohaliku asutuse juhi kirjalikul loal võib piiripunktis asuva tabandumata põllumajandus- või muu kodulinnu, kes ei ole nakkuskahtlase või nakatunud kodulinnuga kokku puutunud, jätta tapmata või hukkamata.

6. jagu

Tegutsemisjuhised madala patogeensusega lindude gripi puhkemise korral

§ 45. Madala patogeensusega lindude gripi diagnoosimise korral taudipunktis kohaldatavad kitsendused ja abinõud

(1) Madala patogeensusega lindude gripi diagnoosimise korral kohaldab Ameti kohaliku asutuse juht, arvestades riskianalüüsi tulemusi ja lisas 4 sätestatud kriteeriume, taudipunktis järgmisi asjakohaseid kitsendusi ja abinõusid:

- 1) taudipunktis peetav nakatunud lind hukatakse viivitamata kohapeal järelevalveametniku kontrolli all;
- 2) korjused ja taudipunktis olevad haudemunad saadetakse viivitamata loomsete kõrvalsaadustena käitlemiseks järelevalveametniku kontrolli all;
- 3) isikul ja veovahendil on ilma Ameti kohaliku asutuse juhi kirjaliku loata keelatud siseneda ettevõttesse ja lahkuda sealt;
- 4) ettevõttesse on keelatud ilma Ameti kohaliku asutuse juhi kirjaliku loata tuua sisse ja sealt välja viia kodumetajat, välja arvatud kodumetaja, keda peetakse üksnes eluruumis, kus puudub võimalus puutuda kokku põllumajandus- ja muu kodulinnuga ning kus puudub juurdepääs põllumajandus- ja muu kodulinnu puurile ja pidamise alale;
- 5) ettevõtetest on keelatud välja viia lindude korjuseid, linnuliha ja teisi kodulinnult pärinevaid saadusi, sööta, söödanõusid, jäätmeid, väljahoiteid, sõnnikut, läga, kasutatud allapanu ja muud materjali, millega viirus võib edasi levida;
- 6) ettevõttesse on keelatud ilma Ameti kohaliku asutuse juhi kirjaliku loata sisse tuua ja sealt välja põllumajandus- ja muud kodulindu;
- 7) ettevõttes olevad haudemunad ja korjused saadetakse loomsete kõrvalsaadustena käitlemiseks;
- 8) materjal, mis võib olla viirusega saastunud, töödeldakse järelevalveametniku juhiste kohaselt või saadetakse loomsete kõrvalsaadustena käitlemiseks;
- 9) viirusega saastunud sõnnik, läga ja allapanu töödeldakse järelevalveametniku kontrolli all § 27 kohaselt;
- 10) lindude pidamiseks kasutatud hoone ja ehitis, tõenäoliselt viirusega saastunud seade ning korjused, sööda, sõnniku, läga, allapanu ja muu tõenäoliselt viirusega saastunud materjali veoks kasutatud veovahend puhastatakse ja desinfitseeritakse viivitamata või töödeldakse § 27 kohaselt.

(2) Madala patogeensusega lindude gripi diagnoosimise korral tehakse taudipunktis epidemioloogiline uurimine § 16 kohaselt ning vajaduse korral tehakse diagnostiline uurimine diagnoosimise juhendi kohaselt.

(3) Ameti kohaliku asutuse juhi loal võib jätta lõikes 1 nimetatud kitsenduse või abinõu kohaldamata.

(4) Lõike 3 kohaselt hukkamata jäetud lind eraldatakse tema pidamise ruumi või muusse siseruumi. Juhul kui teda eraldada ei ole võimalik või see ohustab tema heaolu, võib Ameti kohaliku asutuse juht lubada eraldada hukkamata jäetud lind tema juhiste kohaselt sama ettevõtte alal, kus tal ei ole võimalik muude lindude ning loomadega kokku puutuda. Hukkamata jäetud linnu pidamisel järgitakse Ameti kohaliku asutuse juhi määratud bio-ohutusmeetmeid. Hukkamata jäetud põllumajanduslind saadetakse tapamajja tapmiseks.

(5) Ameti kohaliku asutuse juhi kirjalikul loal on lubatud taudipunktis olevate ja enne kodulindude hukkamist taudipunktis toodetud munade väljavõtu ettevõtetest asjakohaseid bio-ohutusmeetmeid järgides järgmistel juhtudel:

- 1) ühekordselt kasutatavasse pakendisse pakendatud munade vedu Ameti kohaliku asutuse juhi määratud pakendamiskeskusse;
- 2) munade vedu munakäitlemisettevõttesse, kus mune töödeldakse pärast nende saabumist viivitamata Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 852/2004

II lisa XI peatüki kohaselt;

3) munade vedu nende käitlemiseks loomsete kõrvalsaadustena.

(6) Taudipunktiist välja veetud haudemunade, mis on pärit tõenäolisest nakkuse sissetoomise ajast arvates kuni lindude gripi kahtluse kinnitamiseni, asukoht selgitatakse välja ning sellised munad hautakse välja järelevalveametniku kontrolli all. Haudemunast juba välja koorunud tibu võetakse kõrgendatud järelevalve alla ja teda uuritakse lindude gripi suhtes diagnoosimise juhendi kohaselt.

(7) Taudipunktis nakatunud põllumajandus- ja muu kodulinnu hukkamisest, põllumajanduslinnu tapamajja tapmiseks veost ning taudipunktis olevate korjuste ja haudemunade kahjutustamisest teavitab Amet viivitamata Euroopa Komisjoni.

§ 46. Madala patogeensusega lindude gripi diagnoosimise korral kodulinnu hukkamine ja tapamajja tapmiseks saatmine

(1) Kui Ameti kohaliku asutuse juht otsustab kitsendusena kohaldada ettevõttes peetava madala patogeensusega lindude grippi nakatunud linnu hukkamist või nakatunud põllumajanduslinnu tapmist, tehakse see järelevalveametniku kontrolli all viisil, mis tõkestab viiruse leviku.

(2) Ameti kohaliku asutuse juht võib kitsendusena määrata taudipunktis selle põllumajanduslinnu, kellel ei ole diagnoositud madala patogeensusega lindude grippi, saatmise tapamajja tapmiseks ning muu kodulinnu, kellel ei ole diagnoositud madala patogeensusega lindude grippi, saatmise hukkamiseks sõltuvalt viiruse edasise leviku ohust.

(3) Ameti kohaliku asutuse juht võib kitsendusena kohaldada võimalikus kontaktis ettevõttes peetava linnu hukkamist või tapamajja tapmiseks saatmist.

§ 47. Nõuded madala patogeensusega lindude gripi diagnoosimise korral põllumajanduslinnu tapamajja tapmiseks saatmise kohta

(1) Kui Ameti kohaliku asutuse juht on § 45 lõike 3 kohaselt otsustanud jätta nakatunud põllumajanduslinnu hukkamata ja tahab kitsendusena kohaldada taudipunktis peetava põllumajanduslinnu tapamajja tapmiseks saatmist, kohaldab ta taudipunktis lisaks § 45 lõikes 1 sätestatud asjakohastele kitsendustele ja abinõudele järgmisi kitsendusi ja abinõusid:

1) korraldab ettevõttes peetavatele lindudele veterinaararsti poolt kliinilise läbivaatuse tegemise;

2) korraldab põllumajanduslinnu laboratoorse uurimise diagnoosimise juhendi kohaselt linnult viiruse eritumise määra kindlakstegemiseks.

(2) Ameti kohaliku asutuse juht võib anda kirjaliku loa vedada põllumajanduslindu ilma vahepeatuseta tema määratud tapamajja viivitamata tapmiseks, kui ekspertide komisjon on viiruse eritumise määra laboratoorse uurimise ja riskianalüüsi tulemuste alusel kinnitanud, et viiruse edasise leviku oht on minimaalne.

(3) Ettevõttest, kus on diagnoositud madala patogeensusega lindude gripp, põllumajanduslinnu veol tapamajja ja seal tapmisel täidetakse järgmisi nõudeid:

1) enne põllumajanduslinnu vedu tapamajja on tapamaja teenindavat järelevalveametnikku sellest teavitatud ning pärast põllumajanduslinnu saabumist tapamajja teavitab järelevalveametnik sellest Ameti kohaliku asutust. Tapamajja saabunud põllumajanduslind tapetakse viivitamata ja eraldi ülejäänud põllumajanduslindudest. Põllumajanduslinnu veol ja tapmisel kohaldatakse asjakohaseid bio-ohutusmeetmeid;

2) enne põllumajanduslinnu laadimist kontrollitakse veovahendi korrasolekut ning veovahend pitseeritakse järelevalveametniku poolt või tema kontrolli all pärast laadimist ja veovahend jääb pitseerituks kuni selle jõudmiseni tapamajja;

3) pärast põllumajanduslinnu mahalaadimist puhastatakse ja desinfitseeritakse

veovahend ja muu veol kasutatud inventar viivitamata § 27 kohaselt ning vedaja peab selle kohta dokumenteeritud arvestust;

4) põllumajanduslinnu tapmisel tekkinud kõrvalsaadusi käideldakse loomsete kõrvalsaadustena.

§ 48. Taudipunktis kehtestatud kitsenduste lõpetamine

Madala patogeensusega lindude gripi diagnoosimisel taudipunktis kohaldatud kitsendused lõpetab Ameti kohaliku asutuse juht.

§ 49. Kontaktses ettevõttes madala patogeensusega lindude gripi diagnoosimise korral kohaldatavad kitsendused ja abinõud

(1) Kontaktses ettevõttes kohaldab Ameti kohaliku asutuse juht madala patogeensusega lindude gripi diagnoosimise korral §-des 13 ja 14 sätestatud kitsendusi ja abinõusid, kuni kinnitatakse või laboratoorse uurimise tulemusena välistatakse kontaktses ettevõttes lindude gripi esinemine.

(2) Ameti kohaliku asutuse juht võib kohaldada kontaktses ettevõttes §-s 45 sätestatud kitsendusi ja abinõusid, kui ta peab seda vajalikuks tulenevalt epidemioloogilisest olukorrast, eelkõige kui kontaktne ettevõtte asub piirkonnas, kus on põllumajanduslindude suur asustustihedus. Kontaktses ettevõttes linnu hukkamise üle otsustamisel arvestatakse lisas 3 toodud kriteeriume ja riskitegureid.

(3) Kui Ameti kohaliku asutuse juht kohaldab kitsendusena kodulinnu hukkamist, korraldab ta hukatud kodulinnult proovide võtmise laboratoorseks uurimiseks diagnoosimise juhendi kohaselt, et kinnitada või välistada kontaktses ettevõttes lindude gripi esinemine.

(4) Madala patogeensusega lindude gripi ametliku diagnoosi kinnitamise korral puhastatakse ja desinfitseeritakse pärast põllumajandus- ja muu kodulinnu hukkamiseks ning korjuste ja haudemunade loomsete kõrvalsaadustena käitlemiseks eemaldamist lindude pidamiseks kasutatud ehitist, karjamaa, seadmed, sööt, inventar, väljehcited, sõnnik, läga, kasutatud allapanu ja muu materjal ning lindude veoks kasutatud veovahend § 27 kohaselt.

§ 50. Ettevõtte taasasustamine

Ettevõtte taasasustatakse pärast madala patogeensusega lindude gripi puhangut §-s 29 sätestatud nõuete kohaselt.

§ 51. Ohustatud tsooni määramine madala patogeensusega lindude gripi esinemise korral

(1) Madala patogeensusega lindude gripi esinemise korral kehtestatakse ohustatud tsoon vähemalt ühe kilomeetri raadiuses taudipunkti. Ameti kohaliku asutuse juht võib maavanemale jätta tegemata ettepaneku kehtestada taudipunkti ümber ohustatud tsoon.

(2) Uue taudipunkti avastamise korral muudetakse ohustatud tsooni ulatust §-s 30 sätestatud korras.

§ 52. Ohustatud tsoonis madala patogeensusega lindude gripi esinemise korral kohaldatavad kitsendused ja abinõud

(1) Ameti kohaliku asutuse juht kohaldab ohustatud tsoonis madala patogeensusega lindude gripi esinemise korral järgmisi kitsendusi ja abinõusid:

1) Ameti kohaliku asutuse juht koostab viivitamata ohustatud tsoonis asuvate põllumajandusettevõtete nimekirja;

2) Ameti kohaliku asutuse juht korraldab taudipunkti vähemalt ühe kilomeetri raadiuses asuvas põllumajandusettevõttes diagnostilise uurimise diagnoosimise juhendi kohaselt;

3) Ameti kohaliku asutuse juht määrab korjuste hävitamise või kahjutustamise korra ja annab korralduse kohaldada asjakohaseid bio-ohutusmeetmeid;

- 4) ettevõttesse sisenev ja sealt väljuv isik järgib bio-ohutusmeetmeid;
 - 5) ettevõttesse sisenev ja sealt väljuv veovahend, samuti lindude, neilt pärinevate saaduste, sööda, allapanu ja muu võimalikult saastunud materjali veoks kasutatud veovahend ja materjal, mis võivad olla viirusega saastunud, puhastatakse ja desinfitseeritakse või töödeldakse § 27 kohaselt järelevalveametniku kontrolli all;
 - 6) korjused kahjutustatakse viirvitamata või saadetakse loomsete kõrvalsaadustena käitlemiseks järelevalveametniku juhiste kohaselt;
 - 7) ettevõttesse on keelatud ilma Ameti kohaliku asutuse juhi kirjaliku loata põllumajanduslinde, muud kodulindu ja koduimetajat sisse tuua ja sealt välja viia, välja arvatud koduimetaja, keda peetakse üksnes eluruumis, kus puudub võimalus puutuda kokku põllumajandus- ja muu kodulinnuga ning kus puudub juurdepääs põllumajandus- ja muu kodulinnu puurile ja pidamise alale;
 - 8) ettevõttest allapanu, sõnnikut ja läga välja vedada on keelatud. Ameti kohaliku asutuse juht võib anda kirjaliku loa vedada ettevõttest sõnnikut ja läga välja asjakohaste bio-ohutusmeetmete kohaselt tema määratud ettevõttesse viivitamata loomsete kõrvalsaadustena käitlemiseks;
 - 9) turgu, laata, näitust ja muud üritust, kus on võimalik põllumajandus- ja muude kodulindude kokkupuutumine, korraldada on keelatud;
 - 10) uluklindude varude täiendamiseks peetavat lindu vabadusse lasta on keelatud;
 - 11) põllumajanduslinnu ja muu kodulinnu ning nende munade sissevedu ja vedu tsooni sees, välja arvatud nende vedu ilma vahepeatuseta ettevõttesisesel teel ja väljastpoolt ohustatud tsooni pärineva põllumajanduslinnu, kodulinnu, nende munade ja korjuste vedu ilma vahepeatuseta ja mahalaadimiseta ohustatud tsooni läbival maanteel või raudteel ilma Ameti kohaliku asutuse juhi kirjaliku loata on keelatud;
 - 12) põllumajanduslinnu, sealhulgas ööpäevase tibu, noorlinnu, ja muu kodulinnu ning neilt pärinevate munade vedu ohustatud tsoonist välja on keelatud.
- (2) Ameti kohaliku asutuse juht võib anda kirjaliku loa asjakohaste bio-ohutusmeetmete kohaldamise korral ohustatud tsoonist lõike 1 punktis 12 nimetatud kodulinnu ja temalt pärinevate munade järgmiste vedude kohta:
- 1) põllumajanduslinnu vedu ilma vahepeatuseta Eestis asuvasse tapamajja tapmiseks;
 - 2) põllumajanduslinnu vedu Eestis asuvasse ettevõttesse, kus ei ole põllumajandus-ega muid kodulinde ning kus teda peetakse kõrgendatud järelevalve all vähemalt 21 päeva;
 - 3) ööpäevase tibu vedu Eestis asuvasse ettevõttesse, kus teda peetakse vähemalt 21 päeva. Ööpäevaste tibude saabumisest arvates võetakse ettevõtte kõrgendatud järelevalve alla:
 - 4) ööpäevase tibu vedu teise ettevõttesse, kui ta on hautatud väljaspool ohustatud tsooni pärinevast munast ning ööpäevase tibu haudejaama järelevalveametnik kinnitab haudejaama vco korralduse ja tööhügieeni kontrolli tulemuste põhjal, et haudemuna, milledest ööpäevane tibu on hautatud, ei ole ohustatud ja järelevalvetsoonist pärinevate munade ega ööpäevaste tibudega kokku puutunud;
 - 5) haudemunade vedu ohustatud tsoonis või sellest väljaspool asuvasse Ameti kohaliku asutuse juhi määratud haudejaama, kui haudemunad ja nende pakendid desinfitseeritakse enne väljavedu ning haudemunade päritolu on märgistuse järgi võimalik kindlaks teha;
 - 6) toidumunade vedu pakendamiskeskusse, kus nad pakendatakse ühekordselt kasutatavasse pakendisse;
 - 7) haude- ja toidumunade vedu munakäitlemisettevõttesse, kus neid töödeldakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 852/2004 II lisa XI peatükis

sätetatud viisil;

8) haude- ja toidumunade vedu nende käitlemiseks loomsete kõrvalsaadustena.

(3) Ameti kohaliku asutuse juht võib lisaks selles paragrahvis sätestatud nõuetele kohaldada ohustatud tsoonis «Loomatauditõrje seaduse» § 45 alusel lisameetmeid, millest Amet teavitab viivitamata Euroopa Komisjoni.

§ 53. Ohustatud tsoonis madala patogeensusega lindude gripi esinemise korral kehtestatud kitsenduste lõpetamine

(1) Madala patogeensusega lindude gripi puhul ohustatud tsoonis kehtestatud kitsendused lõpetab Ameti kohaliku asutuse juht.

(2) Ohustatud tsoonis madala patogeensusega lindude gripi esinemise korral kehtestatud kitsendused võib lõpetada, kui on täidetud järgmised nõuded:

1) ohustatud tsoonis asuva viimase taudipunkti kodulinnud on hukatud või saadetud tapamajja tapmiseks ning lisas 2 toodud juhiste kohaselt esmase puhastuse ja desinfitseerimise lõpetamisest on möödunud 21 päeva;

2) ohustatud tsoonis on tehtud kodulindude uurimine diagnoosimise juhendi kohaselt ning Ameti kohaliku asutuse juht on diagnoosimise juhendi kohase uurimise ja riskianalüüsi tulemuste alusel kinnitanud, et madala patogeensusega lindude gripi leviku oht on väga väike.

(3) Kui lõikes 2 sätestatud nõuded ei ole täidetud, võib ohustatud tsoonis kehtestatud kitsendused lõpetada, kui on täidetud vähemalt järgmised nõuded:

1) ohustatud tsoonis kehtestatud kitsendusi on kohaldatud vähemalt 42 päeva;

2) ohustatud tsoonis on tehtud kodulindude uurimine diagnoosimise juhendi kohaselt ning Ameti kohaliku asutuse juht on diagnoosimise juhendi kohase uurimise ja riskianalüüsi tulemuste alusel kinnitanud, et madala patogeensusega lindude gripi leviku oht on väga väike.

(4) Ameti kohaliku asutuse juht võib ohustatud tsoonis kehtestatud kitsendused lõpetada ka Euroopa Komisjoni asjakohases otsuses sätestatud muude nõuete täitmise korral.

§ 54. Haudejaamas madala patogeensusega lindude gripi diagnoosimise korral kitsenduste ja abinõude kohaldamata jätmise nõuded

(1) Haudejaamas madala patogeensusega lindude gripi diagnoosimise korral võib Ameti kohaliku asutuse juhi kirjalikul loal:

1) jätta taudipunktis kohaldatavad tõrjemeetmed kohaldamata;

2) jätta ohustatud tsoonis §-s 52 toodud kitsendused ja abinõud kohaldamata.

(2) Haudejaamas madala patogeensusega lindude gripi diagnoosimise korral võib Ameti kohaliku asutuse juht maavanemale jätta tegemata ettepaneku kehtestada haudejaama ümber ohustatud tsoon.

§ 55. Kitsenduste ja abinõude kohaldamata jätmise teadusuuringus kasutamiseks või kaitsealuse või haruldase linnuliigi säilitamiseks peetaval linnul madala patogeensusega lindude gripi diagnoosimise korral

(1) Eranajapidamises, tsirkuses, loomaaias, lemmikloomakaupluses või loomapargis peetaval linnul või piiritletud alal teaduslikuks uuringuks peetaval linnul või kaitsealuse või haruldase linnuliigi säilitamiseks peetaval linnul madala patogeensusega lindude gripi diagnoosimise korral võib Ameti kohaliku asutuse juhi kirjalikul loal:

1) jätta kohaldamata § 45 lõike 1 punktis 1 sätestatud linnu tapmine ja hukkamine;

2) jätta kohaldamata § 45 lõike 1 punktis 7 sätestatud haudemunade loomsete kõrvalsaadustena käitlemine ja lubada selliste munade haudumist;

3) jätta kehtestamata ohustatud tsoon taudipunkti ümber;

4) jätta ohustatud tsoonis kohaldamata §-s 52 toodud kitsendused ja abinõud.

(2) Erimajapidamises, tsirkuses, loomaaias, lemmikloomakaupluses või loomapargis peetaval linnul või piiritletud alal teaduslikuks uuringuks peetaval linnul või kaitsealuse või haruldase linnuliigi säilitamiseks peetaval linnul madala patogeensusega lindude gripi diagnoosimise korral võib Ameti kohaliku asutuse juht maavanemale jätta tegemata ettepaneku kehtestada nende ümber ohustatud tsoon.

(3) Kui leitakse, et kodulind, keda Ameti kohaliku asutuse juhi kirjalikul loal ei hukatud ega tapetud, on taudi leviku seisukohalt ohtlik, on Ameti kohaliku asutuse juhil õigus kohaldada selle kodulinnu suhtes tapmist või hukkamist, kohaldada asjakohaseid §-s 45 sätestatud kitsendusi ja abinõusid, kehtestada taudipunkti ümber ohustatud tsoon ning kohaldada seal §-s 52 sätestatud kitsendusi ja abinõusid.

(4) Kui leitakse, et lõike 1 punktis 2 nimetatud haudemunad on taudi leviku seisukohalt ohtlikud, on Ameti kohaliku asutuse juhil õigus kohaldada nende suhtes loomsete kõrvalsaadustena käitlemiseks saatmist.

§ 56. Erinevate epidemioloogilise staatusega üksustega ettevõtte

(1) Ettevõttes, kus on vähemalt kaks erineva epidemioloogilise staatusega üksust, võib Ameti kohaliku asutuse juht pärast riskide hindamist ettevõtte madala patogeensusega lindude gripiga nakatumata üksuses lubada jätta seal peetavad kodulinnud hukkamata ning §-s 45 sätestatud kitsendused ja abinõud kohaldamata, kui ettevõtte veterinaararst kinnitab, et:

1) selles erineva epidemioloogilise staatusega üksuses ei ole nakkuskahtlast ega nakatunud kodulindu;

2) ettevõtte struktuur, ruumide suurus ja töökorraldus võimaldavad üksuses kodulinde eraldi pidada ja ettevõtte ruume tuulutada;

3) erineva epidemioloogilise staatusega üksustes tehtavaid toiminguid, eelkõige lindude hooldus, lindude söötmine ning väljaheidete, sõnniku ja allapanu eemaldamine, teevad erinevad isikud;

4) erineva epidemioloogilise staatusega üksuses kasutatavad masinad, seadmed, tööriistad ja desinfitseerimisseadmed ning seal peetavad kodumetsajad on üksteisest eraldatud.

(2) Ameti kohaliku asutuse juht kohaldab erineva epidemioloogilise staatusega üksuses, kus tema kirjalikul loal kodulindu ei hukata, §-des 13 ja 14 nimetatud kitsendusi ja abinõusid.

(3) Kui leitakse, et erineva epidemioloogilise staatusega üksuses peetav kodulind, kes jäeti Ameti kirjalikul loal hukkamata, on taudi leviku seisukohalt ohtlik, võib Ameti kohaliku asutuse juht kohaldada selle kodulinnu suhtes hukkamist ning kohaldada §-s 45 sätestatud kitsendusi ja abinõusid.

4. peatükk

VAKTSINEERIMINE

1. jagu

Vaktsineerimise üldnõuded

§ 57. Lindude gripi vastase vaktsineerimise otsustamine

Lindude gripi vastase vaktsineerimise või profülaktilise vaktsineerimise ja selle ulatuse otsustab põllumajandusminister riikliku loomatauditõrje komisjoni ettepanekul, mis põhineb riskianalüüsil.

§ 58. Kasutatav vaktsiin

(1) Amet teostab järelevalvet lindude gripi vastase vaktsiini käitlemise, sealhulgas tootmise, sisseveo, ladustamise, jaotamise, kasutamise, hävitamise ja müügi üle.

Lindude gripi vastase vaktsiini käitlemine, kaasa arvatud tootmine, sissevedu, ladustamine, jaotamine, kasutamine, hävitamine ja müük toimub «Ravimiseaduse» ja selle alusel kehtestatud õigusaktide nõuete kohaselt.

(2) Lindude gripi vastasel vaktsineerimisel kasutatakse «Ravimiseaduse» kohaselt eriloo saanud vaktsiini või Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 726/2004, milles sätestatakse ühenduse kord inim- ja veterinaarravimite lubade andmise ja järelevalve kohta ning millega asutatakse Euroopa raviamet (ELT L 136, 30/04/2004, lk 1–33), kohaselt Euroopa Liidus kasutamiseks loa saanud vaktsiini.

(3) Amet võib korraldada lindude gripi vastaseks vaktsineerimiseks kasutatava vaktsiini varude moodustamise ja ladustamise, teavitades lindude gripi vastase vaktsiini varude liikidest ja kogustest Euroopa Komisjoni.

2. jagu

Erakorraline vaktsineerimine

§ 59. Erakorraline vaktsineerimine

Kui Eestis või Euroopa Liidu liikmesriigis, mis on Eesti naaberriik, esineb kõrge patogeensusega lindude gripi puhang või Eesti naaberriigis, mis ei ole Euroopa liidu liikmesriik, on põllumajandus- või muul kodulinnul diagnoositud lindude gripp ning riskianalüüsi tulemusena selgub tõsine oht taudi Eestisse levikuks, võib taudi leviku tõkestamise lühiajalise erakorralise meetmena kohaldada põllumajandus- ja muude kodulindude vaktsineerimist lindude gripi vastu (edaspidi *erakorraline vaktsineerimine*).

§ 60. Erakorralise vaktsineerimise korraldamine

(1) Erakorralise vaktsineerimise vajadusest teavitab Amet Euroopa Komisjoni, esitades Euroopa Komisjonile erakorralise vaktsineerimise programmi, mille Euroopa Komisjon kinnitab oma otsusega.

(2) Erakorralise vaktsineerimise tegemise korraldab Amet pärast Euroopa Komisjoni poolt erakorralise vaktsineerimise programmi kinnitamist.

(3) Amet võib korraldada erakorralise vaktsineerimise tegemise enne Euroopa Komisjoni asjakohase otsuse kehtestamist, kui riskianalüüsi tulemuste kohaselt ei ohusta erakorraline vaktsineerimine tauditõrjet. Enne erakorralise vaktsineerimise alustamist teavitab Amet Euroopa Komisjoni erakorralise vaktsineerimise tegemise otsusest ja määrab geograafilise piirkonna, kus peetavaid põllumajandus- ja muid kodulinde kavatakse vaktsineerida (edaspidi *vaktsineerimispiirkond*).

(4) Kui Amet korraldab erakorralise vaktsineerimise enne Euroopa Komisjoni poolt erakorralise vaktsineerimise programmi kinnitamist, keelab Ameti peadirektor põllumajandus- ja muude kodulindude ning neilt pärinevate saaduste veo vaktsineerimispiirkonnas ning sinna sisse ja sealt välja. Ameti kohaliku asutuse juht võib anda kirjaliku loa vedada põllumajandus- ja muud kodulindu ning neilt pärinevaid saadusi.

§ 61. Erakorralise vaktsineerimise programm

(1) Amet kehtestab erakorralise vaktsineerimise programmi, mille kohaselt vaktsineeritud nakatumata looma on võimalik eristada vaktsineeritud nakatunud loomast epideemilise e väliviiruse vastaste antikehade avastamise teel diagnoosimise teste ja vaktsineerimata katselinde kasutades («*Differentiating Infected from Vaccinated Animal*» – edaspidi *DIVA põhimõte*). Erakorralise vaktsineerimise programmis esitatakse järgmine teave:

- 1) erakorralise vaktsineerimise vajaduse tinginud olukorra kirjeldus;
- 2) vaktsineerimispiirkonna ulatus, seal asuvate ettevõtete arv ja nende ettevõtete arv, kus vaktsineerimine kavatakse teha;
- 3) vaktsineeritavad linnud liikide ja lindude pidamise eesmärkide (aretuskarja lind, munakarja lind, broiler jne) kaupa või linnukasvatusalad, kus vaktsineerimine kavatakse teha;

- 4) vaksineeritavate põllumajandus- ja muude kodulindude ligikaudne arv;
- 5) kasutatava vaktsiini koostise ja omaduste kirjeldus;
- 6) erakorralise vaksineerimise kavandatav kestus;
- 7) nõuded vaksineeritavate põllumajandus- ja muude kodulindude veo kohta;
- 8) kriteeriumid, mida arvestatakse kontaktse ettevõttes erakorralise vaksineerimise tegemise otsustamisel;
- 9) nõuded vaksineeritud põllumajandus- ja muude kodulindude üle arvestuse pidamise ning andmete ajakohastamise ja säilitamise kohta;
- 10) kliinilised ja laboratoorsed uuringud, mis tehakse ettevõttes, kus kodulinde kavatakse vaksineerida, ning vaksineerimispiirkonnas asuvas muus ettevõttes, epidemioloogilise olukorra selgitamiseks ning erakorralise vaksineerimise tõhususe ning põllumajandus- ja muude kodulindude liikumise piirangute tõhususe kontrollimiseks.

§ 62. Nõuded vaksineerimispiirkonnas kodulindude ja neilt pärinevate saaduste veo kohta enne Euroopa Komisjoni poolt erakorralise vaksineerimise programmi kinnitamist kohaldatava vaksineerimise korral

(1) Erakorralisel vaksineerimisel enne Euroopa Komisjoni poolt erakorralise vaksineerimise programmi kinnitamist Ameti peadirektori § 60 lõike 4 kohaselt kehtestanud veokeelu korral võib Ameti kohaliku asutuse juhi loal põllumajandus- ja muud kodulindu vedada vaksineerimispiirkonnas ning sinna sisse ja sealt välja selles paragrahvis sätestatud nõuete kohaselt. Veoks kasutatud veovahend puhastatakse ja desinfitseeritakse viivitamata pärast vedu § 27 kohaselt.

(2) Vaksineerimispiirkonnast pärinevat kodulindu ja temalt pärinevaid saadusi Eestist välja vedada on keelatud. Ameti kohaliku asutuse juhi kirjalikul loal võib vaksineerimispiirkonnast pärinevat kodulindu ja temalt pärinevaid loomseid saadusi Eestist välja vedada, kui sihtkohariigi pädev asutus lubab sellise linnu ja temalt pärinevate saaduste sissevedu.

(3) Ameti kohaliku asutuse juht võib anda kirjaliku loa vaksineerimispiirkonna sees põllumajandus- ja muu kodulinnu ning neilt pärinevate loomsete saaduste järgmistele vedudele:

- 1) haudemunade vedu ilma vahepeatuseta haudejaama, kui nad pärinevad aretuskarjast, mille lindudel diagnoosimise juhendi kohasel uurimisel ei ole diagnoositud lindude grippi, ning kui munad on enne äravedu desinfitseeritud Ameti kohaliku asutuse juhi määratud viisil. Selliste munade hautamine korraldatakse haudejaamas selliselt, et seal oleks võimalik kindlaks teha nende haudemunade asukoht;
- 2) vaksineeritud või vaksineerimata lindude karjast, mida peetakse munatootmise eesmärgil (edaspidi *munatootmiskari*) ning mille lindudel ei ole diagnoosimise juhendi kohaste uuringute tulemusena diagnoositud lindude grippi, pärinevate munade vedu Ameti kohaliku asutuse juhi määratud pakendamiskeskusse, kus munad pakendatakse ühekordselt kasutatavasse pakendisse. Selliste munade veol järgitakse Ameti kohaliku asutuse juhi määratud bio-ohutusmeetmeid;
- 3) vaksineeritud või vaksineerimata munatootmiskarjast, mille lindudel ei ole diagnoosimise juhendi kohaste uuringute tulemusena diagnoositud lindude grippi, pärinevate munade vedu munakäitlemisettevõttesse, kus mune käideldakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 852/2004 II lisa XI peatükis sätestatud nõuete kohaselt;
- 4) punktis 1 nimetatud nõuete kohasest haudemunast hautatud ööpäevase tibu vedu lindlasse või varjualusesse, kus ei ole põllumajanduslinde;
- 5) vaksineeritud või vaksineerimise programmi kohaselt vaksineerimata linnu vedu

lindlasse või varjualusesse, kus ei ole põllumajanduslinde, kui talle on tehtud diagnoosimise juhendi kohased uuringud ja nende tulemused on lindude gripi suhtes negatiivsed;

6) põllumajanduslinnu vedu ilma vahepeatusega Ameti kohaliku asutuse juhi määratud tapamajja tapmiseks, kui enne tema laadimist veovahendile on talle tehtud diagnoosimise juhendi kohased uuringud ja nende tulemused on lindude gripi suhtes negatiivsed.

(4) Ameti kohaliku asutuse juht võib anda kirjaliku loa vaksineerimispiirkonnast väljaspool asuvast ettevõttest vaksineerimispiirkonnas asuvasse ettevõttesse kodulinna, temalt pärinevate munade ja linnuliha järgmiste vedude kohta:

1) haudemunade vedu ilma vahepeatusega vaksineerimispiirkonnas asuvasse haudejaama, kus nende munade hautamine korraldatakse selliselt, et seal oleks võimalik kindlaks teha nende haudemunade asukoht;

2) munade vedu vaksineerimispiirkonnas asuvasse Ameti kohaliku asutuse juhi määratud pakendamiskeskusse, kus need pakendatakse ühekordselt kasutatavasse pakendisse. Selliste munade veol järgitakse Ameti kohaliku asutuse juhi määratud bio-ohutusmeetmeid;

3) munade vedu munakäitlemisettevõttesse, kus neid käideldakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 852/2004 II lisa XI peatükis sätestatud nõuete kohaselt;

4) ööpäevase tibu vedu vaksineerimispiirkonnas asuvasse lindlasse või varjualusesse, kus ei ole põllumajanduslinde;

5) kodulinna vedu vaksineerimispiirkonnas asuvasse lindlasse või ehitisse, kus ei ole põllumajanduslinde ning kus teda vajaduse korral vaksineeritakse;

6) põllumajanduslinnu vedu ilma vahepeatusega vaksineerimispiirkonnas asuvasse tapamajja viivitamata tapmiseks.

(5) Ameti kohaliku asutuse juht võib anda kirjaliku loa vaksineerimispiirkonnast linnu või temalt pärinevate loomsete saaduste järgmiste vedude kohta:

1) haudemunade vedu ilma vahepeatusega haudejaama, kui need munad pärinevad aretuskarja lindudelt, kellel diagnoosimise juhendi kohaste uuringute tulemusena ei ole diagnoositud lindude grippi, ning kui munad on enne äravedu desinfitseeritud Ameti kohaliku asutuse juhi määratud viisil. Selliste munade hautamine korraldatakse haudejaamas selliselt, et seal oleks võimalik kindlaks teha nende haudemunade asukoht;

2) vaksineeritud või vaksineerimata munatootmiskarjast, mille lindudel diagnoosimise juhendi kohaste uuringute tulemusena ei ole diagnoositud lindude grippi, pärinevate lindude munade vedu Ameti kohaliku asutuse juhi määratud pakendamiskeskusse, kus munad pakendatakse ühekordselt kasutatavasse pakendisse. Selliste munade veol järgitakse Ameti kohaliku asutuse juhi määratud bio-ohutusmeetmeid;

3) vaksineeritud või vaksineerimata munatootmiskarjast, mille diagnoosimise juhendi kohasel uuringute tulemusena ei ole leitud lindude grippi, pärinevate lindude munade vedu munakäitlemisettevõttesse, kus mune käideldakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 852/2004 II lisa XI peatükis sätestatud nõuete kohaselt;

4) lõike 3 punktis 1 või lõike 4 punktis 1 nimetatud nõuete kohasest haudemunast hautatud vaksineerimata ööpäevase tibu vedu lindlasse või varjualusesse, kus ei ole põllumajanduslinde;

5) vaksineerimata põllumajandus- ja muu kodulinna, kellele on tehtud diagnoosimise juhendi kohased uuringud ja nende tulemused on lindude gripi suhtes negatiivsed, vedu lindlasse või varjualusesse, kus ei ole põllumajanduslinde;

6) põllumajanduslinnu vedu ilma vahepeatusega Ameti kohaliku asutuse juhi määratud

tapamajja tapmiseks, kui enne tema laadimist veovahendile on talle tehtud diagnoosimise juhendi kohased uuringud ja nende tulemused on lindude gripi suhtes negatiivsed.

(6) Vaksineerimispiirkonnas peetavalt põllumajanduslinnult pärinevat linnuliha võib turustada ilma kitsendusteta, kui linnuliha pärineb lõike 3 punkti 6 või lõike 5 punkti 6 kohaselt tapamajja saadetud põllumajanduslinnult, kes vastab ühele järgmistest nõuetest:

1) põllumajanduslind on vaksineeritud DIVA põhimõtte kohase vaktsiiniga, teda on korrapäraselt uuritud diagnoosimise juhendi kohaselt, tal ei ole diagnoositud lindude grippi ja järelevalveametnik on ta 48 tunni jooksul enne veovahendile laadimist kliiniliselt läbi vaadanud. Vajaduse korral teeb järelevalveametnik sama ettevõtte vaksineerimata testlinnule kliinilise läbivaatuse 48 tunni jooksul enne põllumajanduslinnu laadimist veovahendile;

2) põllumajanduslind on vaksineerimata ning tal ei ole diagnoosimise juhendi kohaste uuringute tulemusena leitud lindude grippi.

(7) Ameti kohaliku asutuse juhi kirjalikul loal võib korjused ja munad ettevõttest saata nende käitlemiseks loomsete kõrvalsaadustena.

3. jagu

Profülaktiline vaksineerimine

§ 63. Profülaktiline vaksineerimine ja selle korraldamine

(1) Kui riskianalüüsi tulemusena selgub, et teatud piirkonna, linnukasvatusala, linnukasvatusviisi või põllumajandus- ja muu kodulinnu liigi puhul esineb suur lindude grippi nakatumise oht, võib lindude gripi leviku tõkestamise pikaajalise ennetava meetmena kasutada põllumajandus- ja muude kodulindude vaksineerimist lindude gripi vastu (edaspidi *profülaktiline vaksineerimine*).

(2) Profülaktilise vaksineerimise vajadusest teavitab Amet Euroopa Komisjoni, esitades Euroopa Komisjonile kinnitamiseks profülaktilise vaksineerimise programmi, mille Euroopa Komisjon kinnitab asjakohase Euroopa Liidu õigusaktiga.

(3) Amet korraldab profülaktilise vaksineerimise pärast profülaktilise vaksineerimise programmi kinnitamist.

§ 64. Profülaktilise vaksineerimise programm

Amet kehtestab DIVA põhimõtte kohase profülaktilise vaksineerimise programmi, milles esitatakse järgmine teave:

1) profülaktilise vaksineerimise tinginud olukorra üksikasjalik kirjeldus koos taudialase ajalooga;

2) piirkond või linnukasvatusala ja selle ulatus või linnukasvatuse tüüp lindude pidamise eesmärgi järgi, kus vaksineerimine kavatakse teha;

3) vaksineerimispiirkonnas asuvate ettevõtete arv ja nende ettevõtete arv, kus vaksineerimine kavatakse teha;

4) vaksineeritavad linnud liikide ja lindude pidamise eesmärkide (aretuskarja lind, munakarja lind, broiler jne) kaupa;

5) vaksineeritavate põllumajandus- ja muude kodulindude ligikaudne arv;

6) kasutatava vaktsiini koostise ja omaduste kirjeldus;

7) profülaktilise vaksineerimise kavandatav kestus;

8) nõuded vaksineeritavate põllumajandus- ja muude kodulindude vco kohta;

9) kriteeriumid, mida arvestatakse kontaktsetes ettevõttes erakorralise vaksineerimise tegemise otsustamisel;

10) nõuded vaksineeritud põllumajandus- ja muude kodulindude üle arvestuse pidamise ning andmete ajakohastamise ja säilitamise kohta;

11) diagnoosimise juhendi kohaselt tehtavad kliinilised ja laboratoorsed uuringud,

mida tehakse ettevõttes, kus vaksineeritakse kodulinde;

12) kliinilised ja laboratoorsed uuringud, mis tehakse ettevõttes, kus kodulinde kavatakse vaksineerida, ning muus vaksineerimispiirkonnas asuvas ettevõttes ja linnukasvatusalal, mille arv on asjakohane epidemioloogilise olukorra selgitamiseks ning erakorralise vaksineerimise tõhususe ja põllumajandus- ja muude kodulindude liikumise piirangute tõhususe kontrollimiseks.

5. peatükk

RAKENDUSSÄTE

§ 65. Määruse kehtetuks tunnistamine

Põllumajandusministri 11. aprilli 2003. a määrus nr 41 «Lindude gripi tõrje eeskiri» (RTL 2003, 51, 754) tunnistatakse kehtetuks.

§ 66. Määruse jõustumine

Määrus jõustub 15. juulil 2007. a.

¹ Nõukogu direktiiv 2005/94/EÜ linnugripi tõrjet käsitlevate ühenduse meetmete ning direktiivi 92/40/EMÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 10, 14.01.2006, lk 16–65).

Minister Helir-Valdor

SEEDER

Toiduohutuse asekancler

kantsleri ülesannetes Toivo

NÕVANDI

Põllumajandusministri 25. juuni

2007. a määruse nr 111 «Lindude

gripi tõrje eeskiri»

lisa 1

Lindude gripi esinemisest ja kohaldatud tauditõrjemeetmetest

Euroopa Komisjoni ja liikmesriikide pädevate asutuste teavitamisel edastatavad andmed

1. Amet esitab 24 tunni jooksul pärast riigis uue esmase tauditõrjemeetme kinnitamist või tapamajas, veovahendis, piiripunktis või karantiinikeskuses lindude gripi viiruse kindlakstegemist Euroopa Komisjonile ja liikmesriikide pädevatele asutustele selleks ettenähtud Euroopa Liidu sisese loomataudidest teavitamise süsteemi (*Animal Disease Notification System - ADNS*) kaudu järgmised andmed:

1.1. teavitamise kuupäev;

1.2. teavitamise kellaeg;

1.3. päritoluriik;

1.4. loomataudi nimetus;

1.5. tauditõrjemeetme või tapamajas või veovahendis lindude gripi kindlakstegemise

järjekorranumber;

1.6. esimese tauditõrjemeetme otsustamise kuupäev;

1.7. lindude gripi kinnitamise kuupäev ja kinnitamiseks kasutatud meetod;

1.8. lindude gripi avastamise koht (ettevõtte, tapamaja, veovahend või muu);

1.9. selle ettevõtte, tapamaja või veovahendi, kus lindude gripi esinemine on kindlaks

tehtud, piirkond ja geograafiline asukoht;

1.10. kasutusele võetud tauditõrjemeetmed.

2. Lisaks punktis 1 nimetatud andmetele tapamajas või veovahendis esitatakse lindude gripi diagnoosimise korral ka järgmised andmed:

2.1. kodulindude hinnanguline arv tapamajas või veovahendis linnuliigiti ja lindude

- pidamise eesmärkide (aretuskarja lind, munakarja lind, broiler jne) kaupa;
- 2.2. surnud kodulindude hinnanguline arv tapamajas või veovahendis linnuliigiti ja lindude pidamise eesmärkide (aretuskarja lind, munakarja lind, broiler jne) kaupa;
- 2.3. kodulindude haigestumuse protsent kodulindude pidamise eesmärkide kaupa (aretuskarja lind, munakarja lind, broiler jne) ja nende kodulindude hinnanguline arv, kellel on diagnoositud lindude gripp;
- 2.4. tapamajas või veovahendis hukatud või tapetud kodulindude hinnanguline arv;
- 2.5. loomse kõrvalsaadusena käitlemiseks saadetud kodulindude hinnanguline arv;
- 2.6. tapamaja kaugus lähimast ettevõttest, kus põllumajanduslindu või muud kodulindu peetakse turustamiseks või muul viisil tulu saamiseks;
- 2.7. selle ettevõtte, millest pärineb tapamajas või veovahendis olev nakatunud kodulind või tema korjus.
3. Teisese taudipuhangu esinemise korral esitatakse punktides 1 ja 2 nimetatud andmed Euroopa Komisjonile eelmise nädala kohta vähemalt iga nädala esimesel tööpäeval.
4. Taudipuhangu esinemise kinnitamise korral ning ettevõttes, tapamajas või veovahendis lindude gripi diagnoosimise korral esitab Amet viivitamata pärast punktide 1–3 kohast teavitamist Euroopa Komisjonile ja liikmesriikide pädevatele asutustele kirjaliku ettekande, milles märgitakse vähemalt järgmised andmed:
- 4.1. kuupäev, millal ettevõttes, tapamajas või veovahendis olev kodulind tapeti või hukati ja tema korjus loomse kõrvalsaadusena käitlemiseks eemaldati;
- 4.2. andmed lindude gripi viiruse oletatava või kindlaksmääratud päritolu kohta;
- 4.3. tapamajas või veovahendis avastatud lindude gripi viiruse genotüüp;
- 4.4. andmed loomade liikumise üle järelevalve teostamise korra kohta;
- 4.5. kui kontaktset ettevõttes või ettevõttes, kus kahtlustatakse nakatumist lindude grippi, peetakse kodulinnud hukati või tapeti, esitatakse järgmised andmed:
- 4.5.1. ettevõttes hukatud või tapetud kodulindude hinnanguline arv linnuliigiti ja lindude pidamise eesmärkide kaupa (aretuskarja lind, munakarja lind, broiler jne);
- 4.5.2. kontaktse ettevõtte epidemioloogilise seose kirjeldus nakkusallikaga või muu põhjus, mille alusel on ettevõttes kahtlustatud lindude gripi esinemist;
- 4.5.3. kui kontaktset ettevõttes on kodulind jäetud hukkamata või tapmata, siis sellise otsuse tegemise põhjused.
5. Piiripunktis või impordi reguleerivate ühenduse õigusaktide kohaselt tegutsevas keskuses või karantüünikeskuses ühendusse sissetoodud või sisseveetaval elusal kodulinnul või temalt pärineval saadusel lindude gripi viiruse avastamisest ja kohaldatud tauditõrjemeetmetest teavitab Amet viivitamata Euroopa Komisjoni.
6. Järelevalve või seire tulemusena avastatud suurest ohust inimese tervisele teavitab Amet Euroopa Komisjoni ja liikmesriike 24 tunni jooksul.

**Toiduohutuse asekancler
kantsleri ülesannetes Toivo
NÕVANDI**

Põllumajandusministri 25. juuni
2007. a määruse nr 111 «Lindude
gripi tõrje eeskiri»
lisa 2

Puhastamise ja desinfitseerimise juhised

- 1. Puhastamine ja desinfitseerimine**
- 1.1. Puhastamine ja desinfitseerimine või töötlemine ning vajaduse korral putukate ja näriliste tõrje toimub järelevalveametniku kontrolli all ning tema antud juhiseid järgides.

1.2. Kasutatav desinfektsioonivahend ja selle kontsentratsioon peavad olema Veterinaar- ja Toiduameti poolt heakskiidetud. Desinfektsioonivahend ja selle kasutamise kontsentratsioon peavad tagama viiruse hävimise.

1.3. Desinfektsioonivahendi ja töötlemisviisi valikul võetakse arvesse hoone, veovahendi ja muu töödeldava eseme iseloomu.

1.4. Desinfektsioonivahendit ja rasvatustamiseks kasutatavat vahendit kasutatakse tootja etteantud juhiste kohaselt või nende puudumise korral järelevalveametniku või Ameti kohaliku asutuse juhi juhiste kohaselt.

1.5. Desinfektsioonivahendi ja rasvatustamiseks kasutatava vahendi kasutamisel jälgitakse, et nende mõju koos teiste vahenditega ja omavahel kasutamisel ei vähene. Eriti tuleb jälgida tootja kehtestatud tehnilisi parameetreid, nagu rõhk, miinimumtemperatuur ja kokkupuuteaeg.

1.6. Puhastamisel ja desinfitseerimisel järgitakse järgmisi nõudeid:

1.6.1. allapanu ja väljaheited immutatakse põhjalikult desinfektsioonivahendiga;

1.6.2. kui puhastamist ja desinfitseerimist segav seade ja rajatis on võimaluse korral eemaldatud või demonteeritud, puhastatakse ja desinfitseeritakse harjates ja kühvrites tõenäoliselt saastunud pind, eelkõige põrand, lagi, ramp ja sein;

1.6.3. lõpp-puhastusel ja desinfektsioonil kantakse pinnale desinfektsioonivahend tootja soovitatud vähimaks kokkupuuteajaks.

1.7. Kui puhastatakse rõhu all oleva vedelikuga ja sellele järgneb desinfitseerimine, välditakse eelnevalt puhastatud osade ristisaastumist. Vältitakse desinfitseeritud osade ristisaastumist.

1.8. Seade, rajatis, ese või latter, mis võib olla saastunud, puhastatakse ja desinfitseeritakse või hävitatakse.

1.9. Ettevõttes veoks kasutatud ja töötaja isiklik veovahend puhastatakse ja desinfitseeritakse.

1.10. Loomapidaja peab arvestust tehtud puhastus- ja desinfitseerimistööde kohta, sealhulgas sõidukite kohta, sõidupäevikus, mille vajaduse korral kinnitab järelevalveametnik.

2. Puhastamine ja desinfitseerimine taudipunktis

2.1. Esmane puhastamine ja desinfitseerimine taudipunktis toimub järgmiselt:

2.1.1. kodulinnu hukkamise ajal võetakse kasutusse asjakohased meetmed viiruse leviku vältimiseks või vähendamiseks. See hõlmab muu hulgas ka ajutise desinfitseerimisscadme paigaldamise, kaitseriietuse kasutamise ja duši paigaldamise, kasutatud scadme, vahendi ja rajatise saastatusest puhastamise ning ventilatsiooniscadme väljalülitamise;

2.1.2. hukatud kodulinnu korjus pihustatakse üle desinfitseerimisvahendiga ning veetakse töötlemiseks ja hävitamiseks ettevõttest välja kinnises ja lekkekindlas mahutis järelevalveametniku kontrolli all viisi, mis tõkestab viiruse leviku;

2.1.3. kui linnu korjus on loomse kõrvalsaadusena käitlemiseks ära veetud, pihustatakse ettevõtte osas, kus kodulindu peeti, ning hukkamise, tapmise või tapajärgse kontrolli ajal saastunud muu hoone, hoovi vms osas desinfitseerimisvahendit;

2.1.4. kude või veri, mis võis tapmise või tapajärgse kontrolli ajal maha sattuda, ja hoonest, hoovist, tööriistadelt või mujalt pärit suurem mustus kogutakse kokku ning eemaldatakse koos korjustega loomsete kõrvalsaadustena käitlemiseks;

2.1.5. kasutatud desinfitseerimisvahend jäetakse pinnale vähemalt 24 tunniks.

2.2. Lõpp-puhastus ja desinfitseerimine toimub järgmiselt:

2.2.1. sõnnik, läga ja kasutatud allapanu eemaldatakse ja neid töödeldakse punktis 3 kirjeldatud viisil;

2.2.2. pinnalt eemaldatakse rasvatustamisvahendiga rasv ja mustus ning pind pestakse külma veega;

2.2.3. pärast külma veega pesemist pihustatakse pinnale taas desinfitseerimisvahendit;

2.2.4. seitsme päeva pärast töödeldakse ruumi rasvatustamisainega, pestakse külma veega, pihustatakse pinnale desinfitseerimisvahendit ning pestakse veelkord külma veega.

3. Saastunud allapanu, sõnniku ja läga desinfitseerimine

3.1. Tahke sõnnik ja kasutatud allapanu tuhastatakse või töödeldakse neid auruga +70 °C juures või maetakse pinnasekihi alla nii sügavale, et oleks välistatud loomade, sealhulgas näriliste ja metslindude ligipääs, või vinnastatakse. Vinnale pihustatakse desinfektsioonivahendit ja seejärel jäetakse vinn vähemalt 42 päevaks seisma, kattes vinna või vinnastades selle ümber selliselt, et oleks tagatud kogu vinnastatud sõnniku termiline töötlemine temperatuuril +70 °C.

3.2. Vedel sõnnik ja läga ladustatakse vähemalt 60 päevaks pärast viimase koguse lindude gripi ohtliku sõnniku ja läga lisandumist. Järelevalveametnik võib seda ajavahemikku lühendada, kui vedelat sõnnikut ja läga on tõhusalt töödeldud järelevalveametniku juhiste kohaselt viisil, mis tagab viiruse hävimise.

4. Erijuhud

4.1. Kui tehnilistel põhjustel või ohutuse tagamise eesmärgil ei ole võimalik teha puhastamist ja desinfitseerimist punkti 1 ja 2 nõuete kohaselt, siis puhastatakse ja desinfitseeritakse hoonet ja ruumi nii palju kui võimalik, et vältida viiruse levikut, ning neisse ei tohi vähemalt ühe aasta jooksul arvates puhastamisest ja desinfitseerimisest paigutada kodulinde, muid loomi, esemeid ega muud materjali ning sinna ei tohi siseneda inimene ega veovahend.

4.2. Seadmed, esemed ja materjal, mida ei ole võimalik tõhusalt puhastada ja desinfitseerida või töödelda, hävitatakse järelevalveametniku kontrolli all tema antud juhiseid järgides viisil, mis välistab viiruse leviku.

4.3. Amet võib ettevõtte puhul, kus peetakse loomi väljas, või muul juhul lubada teha puhastamist ja desinfitseerimist erinevalt punktides 1 ja 2 kirjeldatust, võttes arvesse ettevõtte liiki ja ilmastikutingimusi.

4.4. Amet võib erinevalt punktis 3 kirjeldatust lubada vedada saastunud sõnnik, läga ja allapanu kinnises ja lekkekindlas mahutis ettevõttesse või vaheladustuskohta viivitamata töötlemiseks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1774/2002 kohaselt võimaliku haigusetkitaja hävitamiseks või komitoloogia menetluse kaudu vastu võetud eeskirjade kohaselt. Vedu toimub järelevalveametniku kontrolli all. Kasutatud veovahend puhastatakse ja desinfitseeritakse pärast vedu selle lisa kohaselt.

**Toiduohutuse asekancler
kantsleri ülesannetes Toivo
NÖVANDI**

Põllumajandusministri 25. juuni
2007. a määruse nr 111 «Lindude
gripi tõrje eeskiri»
lisa 3

**Ennetava tauditõrjeprogrammi raames ja kontaktset ettevõttes
tauditõrjemeetmete kohaldamise otsustamise kriteeriumid**

Ettevõttes kodulinnu hukkamise või tapmise poolt	Ettevõttes kodulinnu hukkamise või tapmise vastu
Kodulinnul esinevad kliinilised tunnused, mis viitavad lindude gripi esinemisele, või ettevõttel on epidemioloogiline seos taudipunktiga.	Kodulinnul esinevad kliinilised tunnused ei viita lindude gripi esinemisele ja ettevõttel puudub epidemioloogiline seos taudipunktiga.
Enamik ettevõttes peetavatest lindudest kuuluvad lindude gripi suhtes suurema vastuvõtlikkusega linnuliiki.	Enamik ettevõttes peetavatest lindudest ei kuulu lindude gripi suhtes suurema vastuvõtlikkusega linnuliiki.
Kontaktne ettevõtte asub piirkonnas, kus on suur põllumajanduslindude asustustihedus.	Kontaktne ettevõtte ei asu piirkonnas, kus on suur põllumajanduslindude asustustihedus.
Lindude gripp on esinenud taudipunktis mõnda aega ja haigusetkitaja on tõenäoliselt enne tauditõrjemeetmete kohaldamist taudipunktist ulatuslikult levinud.	Lindude gripp on taudipunktis diagnoositud, kuid haigusetkitaja ei ole tõenäoliselt jõudnud enne tauditõrjemeetmete kohaldamist taudipunktist ulatuslikult levida.
Kontaktne ettevõtte asub taudipunktist kuni 500 meetri kaugusel. Suure põllumajanduslindude asustustihedusega piirkonnas võib see vahe suurem olla.	Kontaktne ettevõtte asub taudipunktist kaugemal kui 500 meetrit. Suure põllumajanduslindude asustustihedusega piirkonnas võib see vahe suurem olla.
Ettevõtte või eramajapidamise ja rohkem kui ühe taudipunkti vahel on epidemioloogiline seos.	Ettevõtte või eramajapidamise ja taudipunkti vahel puudub epidemioloogiline seos.
Taudi levik ei ole kontrolli all. Taudipunktide arv suureneb pidevalt.	Taudi levik on kontrolli all. Uusi taudipunkte ei avastata.

**Toiduohutuse asekanstler
kantsleri ülesannetes Toivo
NÕVANDI**

Põllumajandusministri 25. juuni
2007. a määruse nr 111 «Lindude
gripi tõrje eeskiri»
lisa 4

**Madala patogeensusega lindude gripi diagnoosiga kodulinnu hukkamise ning
kodulinnu ja temalt pärinevate munade veo
lubamise üle otsustamise kriteeriumid**

Madala patogeensusega lindude gripi diagnoosiga kodulinnu hukkamise ning
kodulinnu ja temalt pärinevate munade veo lubamise üle otsustamisel arvestab Ameti
kohaliku asutuse juht järgmisi kriteeriume:

- 1) põllumajandus- ja muu kodulinnu liik ning tema pidamise eesmärk;
- 2) ettevõtete arv maakonnas, kus asub sihtkohatevõtte;
- 3) veo sihtkohaks määratud tapamaja, haudejaama või pakendamiskeskuse asukoht;
- 4) sihtkohatevõttes või linnukasvatusalal, kuhu lindu või temalt pärinevaid saadusi
tahetakse vedada, ning veo ja tapmise käigus kohaldatavad bio-ohutusmeetmed;
- 5) veomarsruut;
- 6) lindude gripi leviku teed ja muu teave lindude gripi leviku kohta;
- 7) lindude gripist tulenev oht inimese tervisele või ohu puudumine;
- 8) veetavalt linnult pärinevate loomsete saaduste edasine käitlemine;
- 9) kodulinnu hukkamise ning kodulinnu ja temalt pärinevate munade veo lubamisega
kaasnev sotsiaalmajanduslik ja muu mõju elanikkonnale.

**Toiduohutuse asekanstler
kantsleri ülesannetes Toivo
NÕVANDI**

VETERINAAR- JA TOIDUAMET
PEADIREKTOR

KÄSKKIRI

TALLINN

2009. aasta riikliku loomatauditõrje

**2009. aasta riikliku loomatauditõrje
programmi kinnitamine**

Loomatauditõrje seaduse paragrahvi 43³ lõike 2 ning Veterinaar- ja Toiduameti põhimääruse § 8 lõike 2 alusel:

1. Kinnitan:

1.1 Riikliku loomatauditõrje programmi 2009. aastal (lisatud)

2. Kehtestan programmi täitmiseks järgneva korra:

- 2.1 Loomatervishoia, loomakaitse ja söötade osakonnal koostada riikliku loomatauditõrje koondprogrammi alusel loomatauditõrje programmid maakondade veterinaar- ja toidulaboratooriumidele ning edastada need e-maili teel;
- 2.2 Täiendavad uuringud tuleb eelnevalt kooskõlastada Veterinaar- ja Toiduametiga;
- 2.3 Plaanilised proovid võetakse ja saadetakse laboratooriumi ajavahemikus 10. jaanuar 2009 kuni 30. november 2009 (välja arvatud tapale saadetavate lindude uuringud salmonellooside suhtes);
- 2.4 Iga kord enne proovi(de) saatmist mikrobioloogiliseks või virooloogiliseks uurimiseks teavitab proovi võtja sellest Veterinaar- ja Toidulaboratooriumi vähemalt üks tööpäev ette;
- 2.5 Proovide saatja vormistab ja saadab koos proovidega Veterinaar- ja Toidulaboratooriumile tema poolt allkirjastatud proovide kaaskirja. Proovide kaaskiri vormistatakse loetavalt Veterinaar- ja Toidulaboratooriumi või Veterinaar- ja Toiduameti ametlikul kaaskirja blanketil;
- 2.6 Proovid peavad olema identifitseeritavad ja seostatavad kaaskirjal oleva tähistusega;
- 2.7 Proovide saatmisel laboratooriumisse koondproovidenäidena ei tohi ühte koondproovi koondada erinevate lautade ja majapidamiste proove. Kaaskirjal peab olema eristatavad laut (tootmisüksus) ja majand (majapidamine), kust proovid pärinevad;
- 2.8 Proovid pakendatakse lekkekindlasse pakendisse ning saadetakse laboratooriumisse viisil, et oleks tagatud proovide säilimiseks vajalik temperatuur.

Ago Pärtel
Peadirektor

Teadmiseks: Maakondade veterinaar- ja toidulaboratooriumid; Veterinaar- ja Toidulaboratoorium

09 00104

Reg nr 7000094

RIIKLIK LOOMATAUDITÕRJE PROGRAMM 2009 AASTAL

I Diagnostilised uurimised

1. VEISED

1.1 Veiste tuberkuloosi uurimise skeem:

1.1.1 Uurimisele kuuluvad üle 6 nädala vanused veised (v. a. nuumpullid eraldi asuvates epidemioloogilistes üksustes, keda ei kasutata aretuses ning kes viiakse peale üleskasvatamist tapale)

1.1.2. Uuritakse intervalliga, mis ei ületa 12 kuud eelmisest uuringust.

1.1.3. Uurimise skeem peab tagama, et kokkuvõttes on tuberkulüüritud 50% punktis 1.1.1 toodud veistest ning 50 % karjadest.

1.1.4 Karjad, mida 2009 a. uuringute raames ei hõlmata, kuuluvad tuberkulüüritumisele 2010 aastal. (uurimiste arv: 113875)

1.1.5. Tuberkulüüritumisele reageerinud veiste hulgast tehakse bakterioloogiline külv lümfisõlmedest tekitaja määramiseks (uurimiste arv riigis kokku on 30*).

1.2 Veiste brutselloos

1.2.1 Uuritakse bakterioloogiliselt aborteerunud looteid. (uurimiste arv riigis kokku on 30*)

1.2.2 Kõik üle 12 kuu vanused veised uuritakse seroloogiliselt (v.a. nuumpullid eraldi asuvates epidemioloogilistes üksustes, keda ei kasutata aretuses ning kes viiakse peale üleskasvatamist tapale). intervalliga, mis ei ületa 12 kuud eelmisest uuringust Lehmade uurimine viiakse läbi seroloogiliselt (ELISA) leukoosi uurimiseks saadetud piimaproovidest (uurimiste arv: 103985), ülejäänud veiseid uuritakse seroloogiliselt vereproovidest (ELISA) (uurimiste arv: 47100)

1.2.3 Kunstliku Seemenduse Keskuse (KSK) pullid uuritakse seroloogiliselt vereproovidest (ELISA) (uurimiste arv: on arvestatud vereproovide koondarv)

1.3 Veiste enzaotiliae leukoos

1.3.1 Kõik üle 24 kuu vanused veised uuritakse seroloogiliselt intervalliga, mis ei ületa 12 kuud eelmisest uuringust Lüksilehmad uuritakse seroloogiliselt piimaproovidest (ELISA) (uurimiste arv: 103985), ülejäänud veiseid uuritakse seroloogiliselt vereproovidest (ELISA) (uurimiste arv: 25350)

1.3.2 KSK pullid uuritakse seroloogiliselt vereproovidest (ELISA) (uurimiste arv: on arvestatud vereproovide koondarv)

1.4 Leptospiroos

KSK pullid uuritakse seroloogiliselt vereproovidest (mikroaglutinatsiooni reaktsiooniga (MAT) kaks kord aastas (uurimiste arv: 400)

1.5 Trihhomonoos

KSK pullide spermat uuritakse üks korda aastas (mikrobioloogiline külv spermast tekitaja määramiseks) (uurimiste arv: 200)

1.6 Veiste kampülobakterioos

KSK pullide spermat uuritakse üks korda aastas (mikrobioloogiline külv spermast tekitaja määramiseks) (uurimiste arv: 200)

1.7 Veiste viirusdiarröa

KSK pullid uuritakse seroloogiliselt vereproovidest üks kord aastas, (viiruse isoleerimine rakukultuuris (mikroperoksüdaas test) seerumist või viiruse antigeeni määramine leukotsüütides, Ag- ELISA (täisveri stabilisaatoriga klaasides) (uurimiste arv: 200)

1.8 Veiste nakkav rinotraheiid

KSK pullide vereseerumi seroloogiline uuring (ELISA) üks kord aastas (uurimiste arv: 200)

1.9 Veiste paratuberkuloos

1.9.1 KSK pullid uuritakse seroloogiliselt (ELISA) üks kord aastas, (uurimiste arv: 200)

1.9.2 Kogutakse kudede proove ja koproproove bakterioloogilise külvi tegemiseks tekitaja määramiseks (diagnoosi täpsustamiseks) (uurimiste arv: 10*)

1.10 Veiste spongiformne entsefalopaatia

1.10.1 Aju proteaas-resistentse proteiini (PrP^{Res}) määramiseks uuritakse:

- a) kõigi üle 24 kuu vanuste lõpnud või hädatapetud s.h. hädatapetud, kuid mitte inimtoiduna tarhimiseks mõeldud või haigena tapetud veiste piklikaju proovid (Bio-Rad TeSeE) Samuti kõik üle 24 kuu vanuseid terveid transpordil tapamajja või tapamajas trauma saanud või hukkunud veiseid.
- b) kõigi inimtoiduks tapetud üle 30 kuu vanuste veiste piklikaju proovid (Bio-Rad TeSeE) (punktides a ja b toodud uurimiste arv riigis kokku: 36000)

1.10.2 Järelevalveametniku poolt looma kliiniliste tunnuste alusel BSE kahtlaseks tunnistatud veise aju uuritakse histopatoloogilise (uurimiste arv 20*) ja immuunohistokeemilise meetoditega (uurimiste arv: 20*)

1.11 Salmonelloosid

Kogutakse koproproove bakterioloogiliseks külviks tekitaja määramiseks vastavalt Põllumajandusministri 29. märtsi 2007. a määruses nr 46 "Salmonellooside tõrje eeskiri " sätestatule

(proovide arv: 1540)

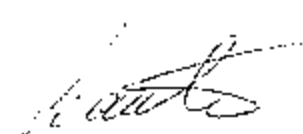
1.12 Veretoksiline E.coli O157

1.12.1 Kogutakse koproproove bakterioloogiliseks külviks tekitaja määramiseks piima tootvatest loomakasvatustevõtetest, kus on üle 100 lehna, igast ettevõttest 4 proovi (proovide arv: 252)

1.12.2 Bakterioloogilise uuringu positiivsed tüved uuritakse PCR meetodiga (uurimiste arv: 5*)

1.13 Bluetongue

1.13.1 Seireprogrammi koostamisel tuleb juhinduda 7 novembri 2008 Komisjoni määruse 1108/2008 suunistest (uurimiste arv: 2000)

2. SEAD

2.1 Sigade tuberkuloos

Aretus- ja tõufarmide põhikarja sigu uuritakse allergiliselt vastavalt tabelis toodud skeemile (uurimiste arv: 2333)

Emiste arv üksuses	Uuritavate loomade arv
1 - 30	kõik
31 - 40	31
41 - 60	38
61 - 80	42
81 - 100	45
101 - 150	50
151 - 200	51
201 - 250	52

Antud skeemi kohaselt tuberkuliniseerides on 5%ne haiguse levimus karjas avastatav 95%se tõenäosusega.

- 2.1.1 KSK ja paarituses kasutatavad kuldid uuritakse allergiliselt üks kord aastas (uurimiste arv: lisatud sigade the üldarvule)
- 2.1.2 Tuberkuliinile reageerinud sigade hulgest tehakse bakterioloogiline külv lümfisõlmedest tekitaja määramiseks (uurimiste arv: 20*)

2.2 Brutselloos, leptospiroos, sigade klassikaline katk, sigade vesikulaarhaigus, Aujeszky haigus, viirus-(transmissivne) gastroenteriit, reproduktiiv- respiratoorne sündroom (PRRS), nakkav atroofiline riniit

- 2.2.1 Aretus- ja tõufarmide põhikarja sigu uuritakse seroloogiliselt, kogudes proove vastavalt tabelis toodud skeemile (uurimiste arv: 938)

Emiste arv üksuses	Uuritavate loomade arv
10-14	7
15-20	10
21-30	11
31-60	12
61-100	13
100 ja rohkem	14

Antud skeemi kohaselt uurides on haiguse 20%ne levimus karjas avastatav 95%se tõenäosusega.

- 2.2.2 KSK ja paarituses kasutatavad kuldid uuritakse seroloogiliselt üks kord aastas (uurimiste arv: lisatud sigade üldarvule)

2.3 Sigade katk

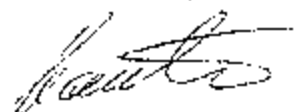
Lisaks punktis 2.2 toodud uuringutele testitakse seroloogiliselt (ELISA) sigade klassikalise katku suhtes 2% kütitud metssigadest (uurimiste arv: 108)

2.4 Sigade mükoplasmoos

Aretus- ja tõufarmide, kus ei vaktsineerita sigu mükoplasmoosi vastu, põhikarja sigu uuritakse seroloogiliselt (ELISA) (uurimiste arv: 129)

2.5 Salmonelloosid

Kogutakse koproproove bakterioloogiliseks külviks tekitaja määramiseks vastavalt Põllumajandusministri 29. märtsi 2007. a määruses nr 46 "Salmonellooside tõrje eeskiri" sätestatule (uurimiste arv: 880)

3. LAMBAD; KITSED

3.1 Nakkuslik epiidümiit

Aretus- ja tõufarmide põhikarja jäärad uuritakse seroloogiliselt üks kord aastas (KSR) (uurimiste arv: 135).

3.2. Brutselloos

3.2.1 Aretus- ja tõufarmide põhikarja lambaid ja kitsi uuritakse seroloogiliselt vastavalt tabelis toodud skeemile

Sama skeemi alusel uuritakse ka lipsikarjade lambaid ja kitsi (uurimiste arv: 2169)

Lammaste ja kitsede arv	Uuritavate loomade arv
1 - 30	kõik
31 - 40	31
41 - 60	38
61 - 80	42
81 - 100	45
101 - 150	50
151 - 200	51
201 - 250	52
251 - 300	54
301 - 400	55
401 - 500	56

Antud tabeli kohaselt uurides on 5%ne haiguse levimus karjas avastatav 95%se tõenäosusega

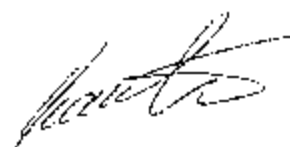
3.3 Skreipi

3.3.1 Aju proteaas-resistentse proteiini (PrP^{Res}) määramiseks uuritakse:

kõikide üle 18 kuu vanuste (või neil peab olema enam kui kaks igemest väljunud jäävlõikehammast) lõpnud või mitteinimtoiduks tapetud lammaste ja kitsede piklikaju, samuti üle 18 kuu vanuste tervete transpordil tapamajja või tapamajas trauma saanud või hukkunud lammaste ja kitsede piklikaju Bio-Rad TeSeE rapid testiga. (uurimiste arv : 800)

3.3.2 Järelevalveametniku poolt looma kliiniliste tunnuste alusel skreipi kahtlaseks tunnistatud looma aju uuritakse histopatoloogilise (uurimiste arv 10*) ja immuunohistokeemilise meetoditega (uurimiste arv: 10*)

3.3.3 PrP geeni genotüüpide määramiseks võetakse vereproovid (täisveri!) lammaste aretuskarjast (s.o jõudluskontrolli alusest karjast) kõikidelt aretuseks kavandatavatelt jääradelt enne paaritushooaja algust. Uurimisele kuuluvate loomade nimekirjad koostab ElaS. Uurimisi teostab EMÜ veterinaarmeditsiini ja loomakasvatuse instituudi geneetikalaboratoorium. (uurimiste arv: 250*)

4. LINNUD

4.1 Tuberkuloos

- 4.1.1 Aretuskanalates uuritakse allergiliselt 10% üle kahe aasta vanustest sugulindudest aasta jooksul
- 4.1.2 5.1.2 Tuberkuliinile reageerinud lindude hulgast tehakse bakterioloogiline külv muutustega siseorganitest tekitaja määramiseks (uurimiste arv: 10*)

4.2 Lindude salmonelloosid

4.2.1 Kogutakse kopro-, kloaagitampooni või soki proove bakterioloogiliseks külviks tekitaja määramiseks vastavalt põllumajandusministri 29. märtsi 2007. a määruses nr 46 "Salmonellooside tõrje eeskiri" sätestatule (uurimiste arv: 2169)

4.2.2 Pulloroosile uuritakse 10 % sugukarja lindudest veretilgaaglutinatsiooni meetodil (uurimiste arv: 1200)

4.3 Lindude gripp

- 4.3.1 Teostatakse seroloogiline uuring (ELISA). Seireprogrammi koostamisel tuleb juhinduda 13. aprilli 2007. a Komisjoni Otsuses 2004/450 sätestatud suunistest (uurimiste arv: ELISA- 787; HAI- 70*)
- 4.3.2 Kütitud või püütud metslindudel kogutakse kloaagi -tampooniproove virooloogiliseks uurimiseks (elistatavalt sügisel rändeperioodil, 70% proovidest veelindudel, 20% kaldalindudel 10% muudelt metslindudel.) Ühe liigi ulatuses võib kokku koguda koondproovi kuni viielt linnult. (uurimiste arv: 143)
- 4.3.3 Kogutakse organiproove viiruse isoleerimiseks kanaembrüotes (uurimiste arv: 50*)

5. KALAD

5.1 Lõhilaste infektsioosne aneemia (ISA)

Viruse isoleerimine (9 koondproovi)

5.2 Viiruslik hemorraagiline septitseemia (VHS) ja kalade vereloomorganite infektsioosne nekroos (IHN)

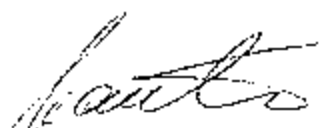
Viruse isoleerimine (135 koondproovi)

5.3 Karpkala herpesviirus

Viruse isoleerimine (10 koondproovi)

II Loomakasvatustevõtte kontroll

1. Karjad, kus tegeletakse piima tootmisega, kontrollitakse üks kord aastas. Muud karjad üks kord kolme aasta jooksul.

III Söötade uurimine

1. Salmonella spp

Kogutakse söödaproove bakterioloogiliseks külviks ja tekitaja määramiseks:

a) söötade valdkonna spetsialistide poolt (analüüside arv: 65)

b) volitatud veterinaararstide poolt (proovide arv: 115)

2. Loomne proteiin

2.1 Vastavalt VTA koostatud riskianalüüsile kogutakse pisteliseid proove uurimiseks loomse proteiini sisalduse suhtes:

2.1.2 Söötade valdkonna spetsialistide poolt (analüüside arv: 60)

2.1.3 Volitatud veterinaararstide poolt (proovide arv: 150)

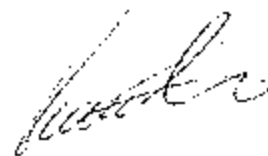
IV Vaktsineerimised

1. Marutaud

1.1. Profülaktiliselt kõik koerad ja kassid vastavalt põllumajandusministri 20. novembri 2000. a määruses nr 67 "Marutaudi tõrje eeskiri" sätestatule.

1.2. Põllumajanduslooma(de) kohustuslik vaktsineerimine ohustatud loomakasvatusevõttes (ehitises) juhul, kui mõni loom antud ehitises on olnud otseses kontaktis marutaudi haige või marutaudikahtlase loomaga.

*Uurimised tuleb eelnevalt kooskõlastada VTA ja VTL-ga

Väljaandja : Põllumajandusminister
Akti või dokumendi liik : määrus
Teksti liik : terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp. : 01.08.2008
Redaktsiooni kehtivuse lõpp : Hetkel kehtiv

Teatamiskohustuslike ja registreerimiskohustuslike loomataudide loetelu kinnitamine

Vastu võetud põllumajandusministri 25.11.1999. a määrusega nr 34 (RTL 1999, 163, 2360), jõustunud
1.01.2000

Muudetud järgmiste määrustega (kuupäev, number, avaldamine Riigi Teatajas, jõustumise aeg):

10.07.2000 nr 48 (RTL 2000, 86, 1280) 11.08.2000

1. 07.2003 nr 67 (RTL 2003, 82, 1216) 19.07.2003

22.10.2003 nr 102 (RTL 2003, 113, 1793) 1.11.2003

25.06.2007 nr 110 (RTL 2007, 54, 992) 15.07.2007

3.07.2008 nr 68 (RTL 2008, 59, 825) 1.08.2008

Loomatauditõrje seaduse paragrahvi 38 lõike 4 alusel ning kooskõlas Euroopa Liidu direktiividega 64/432/EMÜ, 82/894/EMÜ, 89/455/EMÜ, 90/539/EMÜ, 91/68/EMÜ, 92/119/EMÜ, 92/65/EMÜ, 98/12/EMÜ:

1. Kinnitan «Teatamiskohustuslike ja registreerimiskohustuslike loomataudide loetelu» (lisatud).
2. Käesolev määrus jõustub 1. jaanuaril 2000. a.

Kinnitatud
põllumajandusministri 25. novembri 1999. a
määrusega nr 34

TEATAMISKOHUSTUSLIKE JA REGISTREERIMISKOHUSTUSLIKE LOOMATAUDIDE LOETELU

I. TEATAMISKOHUSTUSLIKUD LOOMATAUDID, SEALHULGAS ZOONOOSSED HAIGUSETEKITAJAD

1. Eriti ohtlikud loomataudid
 - 1) hobuste aafrika katk;
 - 2) hobuste viiruslik entsefalomüeliit;
- 2¹) kõrge patogeensusega lindude gripp;

[RTL 2007, 54, 992 – jõust. 15.07.2007]

- 3) lammaste ja kitsede rõuged;
- 4) lammaste katarraalne palavik;

5) [Kehtetu – RTL 2007, 54, 992 - jõust. 15.07.2007]

- 6) [Kehtetu]
 - 7) Newcastle'i haigus e lindude aasia katk;
 - 8) nodulaarne dermatiit;
 - 9) Rift Valley palavik;
 - 10) [Kehtetu]
 - 11) sigade aafrika katk;
 - 12) sigade klassikaline katk;
 - 13) sigade vesikulaarhaigus;
 - 14) [Kehtetu]
 - 15) suu- ja sõrataud;
 - 16) Teschen'i haigus e sigade enootiline entsefalomüeliit: (6) 19.09.2008 15:35
 - 17) veiste katk;
 - 18) veiste kontagioosne pleuropneumoonia;
 - 19) [Kehtetu]
 - 20) vesikulaarne stomatiit;
 - 21) väikemäletsjaliste katk.
- [RI], 2000, 86, 1280 – jõust. 11.08.2000]

2. Ohlikud loomataudid

1. jagu

Zoonoosid ja mitut loomaliiki tabandavad loomataudid

- 1) Aujeszky haigus;
- 2) E. coli O157 jt verotoksilised tüved;
- 3) hirvede epizootiline hemorraagia;
- 4) leishmanioos;
- 5) leptospiroos;

5¹) madala patogeensusega lindude gripp;

[RI], 2007, 54, 992 – jõust. 15.07.2007]

5²) marutaud;

[RI], 2007, 54, 992 – jõust. 15.07.2007]

- 6) ornitooos;
 - 7) salmonelloosne enteriit (S. enteritidis, S. typhimurium, S. dublin, S. newport, S. choleraesuis);
 - 7¹) siberi katk;
 - 8) trihhinelloos;
 - 9) [Kehtetu]
 - 10) tulareemia.
- [RI], 2000, 86, 1280 – jõust. 11.08.2000]

2. jagu

Veisetaudid

- 1) hemorraagiline septitseemia (*Pasteurella multocida*)
- 1¹) trihhomonoos;
- 2) veiste brutseelloos (*Brucella abortus*);
- 3) veiste enootiline leukoos;
- 4) veiste genitaalne kampülobakterioos;
- 4¹) veiste spongiiformne entsefalopaatia;
- 5) veiste tuberkuloos.

[RI], 2000, 86, 1280 – jõust. 11.08.2000]

3. jagu

Seataudid

- 1) sigade brutselloos (*Brucella suis*);
- 2) sigade respiratoor-reproduktiivne sündroom (PRRS);
- 3) sigade enootiline pleuropneumoonia;
- 4) sigade nakkav atroofiline riniit;
- 5) sigade viirus- (transmissiivne) gastroenteriit.

4. jagu

Hobuste taudid

- 1) hobuste gripp;
- 2) hobuste nakkav kehvveresus;
- 3) hobuste rinopneumoonia;
- 4) hobuste rõuged;
- 5) hobuste viirusarteriit;
- 6) kargtaud;
- 7) malleus;
- 8) määrade nakkav metriit;
- 9) määrade salmonelloosne abort;
- 10) nõlg.

[RTL 2000. 86. 1280 – jõust. 11.08.2000]

5. jagu

Lammaste ja kitsede taudid

- 1) jäärade nakkuslik epidiüümit (*Brucellaovis*);
- 2) [Kehtetu]
- 1⁴) kaseosne lümfadeniit;
- 3) kitsede nakkav pleuropneumoonia;
- 4) lammaste brutselloos;
- 5) lammaste ja kitsede nakkav agalaktia;
- 6) lammaste kopsu adenomatoos;
- 7) lammaste salmonelloosne abort;
- 7¹) skreipi;
- 8) uttede enootiline abort (ovine chlamydiosis).

[RTL 2000. 86. 1280 – jõust. 11.08.2000]

6. jagu

Linnutaudid

- 1) lindude nakkav laringotrahheiit;
- 2) lindude rõuged;
- 3) lindude tüüfus (*Salmonella gallinarum*);
- 4) partide viirusenteriit;
- 5) partide viiruslik hepatiit;
- 6) pulloroos (*Salmonella pullorum*).

7. jagu

Mesilaste taudid

- 1) ameerika haudemädanik.

8. jagu

- 1) viiruslik hemorraagiline septitseemia;
- 2) kalade vereloomeorganite infektsioosne nekroos;
- 3) lõhilaste infektsioosne aneemia;
- 4) karpkalade herpesviirus;
- 5) episootiline vereloome nekroos;
- 6) episootiline haavandiline sündroom (mikotootiline granulomatoos).

[RTI. 2008, 59, 825 – jõust. 1.08.2008]

8¹. jagu

Koorikloomataudid:

- 1) viiruslik valgelaiksus;
- 2) *Taura* sündroom;
- 3) *Yellowhead*'i taud.

[RTI. 2008, 59, 825 – jõust. 1.08.2008]

8². jagu

Molluskitaudid:

- 1) *Marteilia refringens*'i nakkus;
- 2) *Bonamia ostreae* nakkus;
- 3) *Bonamia exitiosa* nakkus;
- 4) *Perkinsus marinus*'e nakkus;
- 5) *Microcytos mackini* nakkus.

[RTI. 2008, 59, 825 – jõust. 1.08.2008]

9. jagu

Kõik muud eksootilised ja ebamäärase diagnoosiga loomataudid, mis kulgevad loomade massilise haigestumisega.

3. Zoonoossed haigusetekitajad toiduainetes

- 1) *Salmonella* kõik liigid ja serotüübid;
- 2) *Escherichiacoli* O157 jt veretoksilised tüved
- 3) *Trichinelasp*;
- 4) *Echinococcus*;
- 5) tsüstitsergid.

II. REGISTREERIMISKOHUSTUSLIKUD LOOMATAUDED, SEALHULGAS ZOONOOSSED HAIGUSETEKITAJAD

1. Loomataudid
 - 1) aktinomükooos;
 - 2) babesioos;
 - 3) botulism;
 - 4) ehhinokokkooos;
 - 5) eimerioos;
 - 6) emfüsematoosne karbunkul;
 - 7) euroopa haudmemädanik;
 - 7¹) kitsede artriit/entsefaliit;
 - 8) koerte katk;
 - 9) küülikute müksomatoos;
 - 10) küülikute viiruslik hemorraagia;
 - 11) lindude leukoos;
 - 12) lindude nakkav bronhiit;
 - 13) lindude nakkav hursiit e Gumboro haigus;
 - 14) lindude respiratoorne mükoplasmoos;
 - 15) lindude tuberkuloos;
 - 16) listerioos;
 - 17) maedi-visna;
 - 18) Mareki haigus;
 - 19) mesilaste akarapidoos;
 - 20) noseematoos;
 - 21) paratuberkuloos;
 - 22) pastõrelloosid;
 - 23) Q-palavik;
 - 24) sigade punataud;
 - 25) tsüstitserkooos;
 - 26) varrooos;
 - 27) veiste mukooshaigus e viirusdiarröa;
 - 28) veiste nakkav rinoträhheiid;
 - 29) veiste pahaloomuline peataud.

2. Zoonoossed haigusetekitajad toiduainetes

- 1) *Yersinia enterocolitica*;
- 2) *Campylobacter jejuni*;
- 3) *Listeria monocytogenes*;
- 4) *Streptococcus agalactiae* (toorpiimana lõpptarbijale turustatavas piimas);
- 5) *Staphylococcus aureus* (toorpiimana lõpptarbijale turustatavas piimas);
- 6) *Clostridium botulinum*;
- 7) *Toxoplasma*.

3. Teatamiskohustuslikud loomataudid ja zoonoossed haigusetekitajad, mis on loetletud käesoleva loetelu esimeses osas

[R11_2000_86_1280 – jõust. 1.08.2000]

¹nõukogu direktiiv 82/894/EMÜ ühendusesisese loomahaiguste teatamise kohta (EÜT L 378, 31.12.1982, lk 58–62); nõukogu direktiiv 92/66/EMÜ, millega kehtestatakse ühenduse meetmed Newcastle'i haiguse tõrjeks (EÜT L 260, 5.9.1992, lk 1–20) muudetud direktiiviga 2006/104/EÜ, (ELT L 363, 20.12.2006, lk 352–367);

nõukogu direktiiv 92/119/EMÜ, millega seatakse sisse üldised ühenduse meetmed teatavate loomahaiguste tõrjeks ja konkreetsed meetmed seoses sigade vesikulaarhaigusega (EÜT L 62, 15.03.1993, lk 69–85), muudetud direktiividega 2002/60/EÜ (EÜT L 192, 20.07.2002, lk 27–46), 2006/104/EÜ (ELT L 363, 20.12.2006, lk 352–367), 2007/10/EÜ (ELT L 63, 1.3.2007, lk 24–25); nõukogu direktiiv 2001/89/EÜ, ühenduse meetmete kohta sigade klassikalise katku tõrjeks (ELT L 316, 01.12.2001, lk 5–35), muudetud direktiiviga 2006/104/EÜ (ELT L 363, 20.12.2006, lk 352–367); nõukogu direktiiv 2002/60/EÜ, millega kehtestatakse

erisätted sigade aafrika katku tõrjeks ja muudetakse direktiivi 92/119/EMÜ seoses Tescheni haiguse ja sigade aafrika katkuga (ELT L 192, 20.07.2002, lk 27–46), muudetud direktiiviga 2006/104/EÜ (ELT L 363, 20.12.2006, lk 352–367); nõukogu direktiiv 2003/85/EÜ ühenduse meetmete kohta suu- ja sõrataudi tõrjeks, millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 85/511/EMÜ ja otsused 89/531/EMÜ ja 91/665/EMÜ ning muudetakse direktiivi 92/46/EMÜ (ELT L 306, 22.11.2003, lk 1–87), muudetud direktiiviga 2006/104/EÜ (ELT L 363, 20.12.2006, lk 352–367); nõukogu direktiiv 2005/94/EÜ linnugripi tõrjet käsitlevate ühenduse meetmete ning direktiivi 92/40/EMÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 10, 14.01.2006, lk 16–65); nõukogu direktiiv 2006/88/EÜ, vesiviljelusloomade ja vesiviljelustoodete loomatervishoiuainete ning teatavate veeloomadel esinevate taudide ennetamise ja tõrju kohta (ELT L 328, 24.11.2006, lk 14–56) muudetud direktiiviga 2008/53/EÜ, (ELT L 117, 15.02.2008, lk 27–29).

[RTL 2008, 59, 825 – jõust. 1.08.2008]

Õiend

Parandatud haiguste ilma vahedeta ladinakeelsed nimetused.

Väljaandja : Riigikogu
Akti või dokumendi liik : seadus
Teksti liik : terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp. : 01.02.2009
Redaktsiooni kehtivuse lõpp : Hetkel kehtiv

Loomatauditõrje seadus¹

Vastu võetud 16.06.1999. a seadusega (RT I 1999, 57, 598), jõustunud vastavalt §-le 65.

Muudetud järgmiste seadustega (vastuvõtmise aeg, avaldamine Riigi Teatajas, jõustumise aeg):

16.12.1999 (RT I 1999, 97, 861) 1.01.2000

11.10.2000 (RT I 2000, 82, 526) 2.11.2000

13.12.2000 (RT I 2001, 3, 4) 1.07.2001

17.10.2001 (RT I 2001, 88, 531) 1.07.2002

14.11.2001 (RT I 2001, 93, 566) 1.01.2002

terviktekst RT paberkanalil (RT I 2002, 13, 80)

19.06.2002 (RT I 2002, 61, 375) 1.08.2002

19.06.2002 (RT I 2002, 63, 387) 1.09.2002

6.11.2002 (RT I 2002, 96, 566) 1.01.2003

17.03.2004 (RT I 2004, 19, 135) 1.04.2004, osaliselt 1.05.2004

22.04.2004 (RT I 2004, 34, 236) 1.05.2004

16.06.2005 (RT I 2005, 37, 286) 1.07.2005

26.10.2005 (RT I 2005, 61, 477) 1.12.2005

20.04.2006 (RT I 2006, 21, 162) 1.06.2006

6.12.2006 (RT I 2007, 1, 1) 1.02.2007

24.01.2007 (RT I 2007, 12, 66) 1.01.2008

14.02.2007 (RT I 2007, 22, 114) 1.07.2007

13.12.2007 (RT I 2007, 70, 428) 1.01.2008

13.12.2007 (RT I 2007, 70, 428) 1.04.2008

18.12.2008 (RT I 2009, 3, 15) 1.02.2009

I. peatükk ÜLDOSA

§ 1. Seaduse reguleerimisala

(1) Käesolev seadus sätestab loomatauditõrje meetmed ja reguleerib nende rakendamist, samuti loomataudist põhjustatud kahjude hüvitamist.

(2) Loomatauditõrjeks rakendatavate meetmete eesmärgiks on ära hoida ja likvideerida loomade nakkushaigusi ning kaitsta inimest loomadega ühiste ja loomade kaudu levivate haiguste eest.

(3) Käesolevas seaduses ettenähtud haldusmenetlusele kohaldatakse haldusmenetluse seaduse sätteid, arvestades käesoleva seaduse erisusi.

(4) Vahariigi Valitsus või põllumajandusminister võib oma pädevuse piires kehtestada loomatauditõrje meetmete rakendamiseks õigusakte küsimustes, mille otsustamise õigus on vastavalt Euroopa Liidu õigusaktidele liikmesriigil.

[RT I 2005, 37, 286 – jõust. 1.07.2005]

§ 2. Loom

(1) Käesolevas seaduses käsitletakse looma, loomseid saadusi ja nende käitlemist ning loomseid jäätmuid veterinaarkorralduse seaduse §-s 2 esitatud tähenduses.

(2) Käesolevas seaduses koduloomade kohta sätestatud rakendatakse kõigi tehistingimustes elavate loomade suhtes (kaasa arvatud tehistingimustes peetavad metsloomad) ja metsloomade kohta sätestatud looduses vabalt elavate loomade suhtes.

(3) Tapaloom käesoleva seaduse tähenduses on liha ja lihasaaduste tootmise eesmärgil tapmisele määratud loom.

§ 3. Loomataud

(1) Loomataudiks loetakse looma haigus, mis on põhjustatud bioloogiliste haigusetekitajate poolt, mis võivad kas otseselt või keskkonna vahendusel kanduda ühelt loomalt teisele, loomalt inimesele ja vastupidi. Käesoleva seaduse tähenduses loetakse loomataudiks ka selline loomade massiline haigestumine, mida põhjustaval teguril puudub omadus üle kanduda.

(2) [Kehtetu - RT I 2005, 37, 286 - jõust. 1.07.2005]

(3) Käesoleva seaduse tähenduses loetakse loomataud eriti ohtlikuks, kui selle tekitajal on omadus kiiresti levida loomapopulatsioonis, põhjustada ulatuslikku haigestumist ja suurt suremust ning millega võib kaasneda suur majanduslik kahju, samuti kui loomataud kujutab tõsist ohtu inimese elule ja tervisele.

§ 4. Loomapidaja

Käesoleva seaduse tähenduses on loomapidaja isik, kellele loom kuulub (loomaomanik) või kes tegeleb looma pidamisega rendi- või muu sellelaolise suhte alusel loomaomanikuga.

[RT I 2002, 96, 566 - jõust. 1.01.2003]

§ 5. Veterinaarjärelevalve

Järelevalve käesoleva seaduse ja selle alusel kehtestatud õigusaktidest tulenevate nõuete täitmise üle toimub veterinaarkorralduse seaduses sätestatud korras, kui käesolevast seadusest ei tulene teisiti.

§ 6. Veterinaarpraksisega tegelevate isikute õigused ja kohustused

(1) Veterinaarpraksisega tegelevad isikud (tegevusluba omavad veterinaararstid ja veterinaarlaboratooriumid) on kohustatud juhtima loomapidaja ja loomsete saaduste käitleja tähelepanu käesolevast seadusest ja selle alusel kehtestatud õigusaktidest tulenevate nõuete rikkumistele ja tegema ettepanekuid puuduste kõrvaldamiseks.

(2) Kõik veterinaarpraksisega tegelevad isikud on kohustatud eriti ohtliku loomataudi puhkemise korral tegema koostööd järelevalveametnikuga loomataudi leviku peatamiseks ja selle likvideerimiseks.

(3) Tegevusluba omaval veterinaararstil on õigus taotleda loomataudi ennetamise ja tõrje toimingus osalemise õigust. Taotluse rahuldamise või sellest keeldumise otsustab Veterinaar- ja Toiduameti kohaliku asutuse juht, määrates nimetatud toimingus osalemise tingimused.

(4) Loomataudide ennetamise ja tõrje toimingutele kaasatud veterinaarpraksisega tegelevatel isikutel on õigus saada nimetatud toimingute eest tasu.

2. peatükk LOOMATAUDI ENNETAMINE

1. jagu Loomade pidamine

§ 7. Loomade pidamise veterinaarnõuded

(1) Loomakasvatushooned ja -rajatised ning loomade pidamiseks piiritletud alad peavad oma asukoha, projektlahenduse, tehnoloogia ja mikrokliima poolest vastama veterinaarnõuetele. Käesolevas seaduses ja selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud juhtudel peavad loomakasvatushooned ja -rajatised ning loomade pidamiseks piiritletud alad olema registreeritud käesoleva seaduse § 11 lõikes 3 nimetatud registris ja vajaduse korral järelevalveasutuse poolt tunnustatud. Uusehitise ja põhjaliku tehnoloogilise ümberkorralduse projekt tuleb kooskõlastada Veterinaar- ja Toiduametiga.

(1¹) Loomakasvatushoonete ja -rajatiste ning loomade pidamiseks piiritletud aladena käsitatakse kohti, kus loomade pidamise eesmärgid on järgmised:

- 1) loomsete saaduste saamine;
- 2) aretus;
- 3) vahendamine müügiks ja muul viisil tasu eest või tasuta üleandmiseks;
- 4) loomapartiide koostamine;
- 5) avalik näitamine või muu avalikkusele suunatud meelelahutuslik eesmärk;
- 6) liigi säilitamine;
- 7) teaduslik uurimine.

(2) Loomakasvatushoonete ja -rajatiste ning loomade pidamiseks piiritletud alade ning seal loomade pidamise veterinaarnõuded, registreerimisele ja teatud juhtudel tunnustamisele kuuluvate loomakasvatushoonete ja -rajatiste ning loomade pidamiseks piiritletud alade loetelu ning registreerimise ja tunnustamise korra kehtestab põllumajandusminister. Loomade pidamise veterinaarnõuetena käsitatakse ka kalade, limuste (hõimkond *Mollusca*) ja koorikloomade (klass *Crustacea*) kasvatamise nõudeid ning nõudeid loomade ning nende paljundamisega seotud tegevuste kohta, nagu haudemunade tootmine ja hautamine, sperma kogumine, embrüote kogumine ja siirdamine ning muu taoline.

(2¹) Embrüote kogumise, töötlemise ja säilitamise ning munarakkude *in vitro* viljastamisega (edaspidi *embrüote käitlemisega*) võib tegeleda isik, kellel on järelevalveasutuse poolt tunnustatud pädev personal (edaspidi *embrüokogumiserühm*), kelle kasutuses on laboratoorium, kus on võimalik nõuetekohaselt embrüoid käidelda, ja muu vajalik varustus. Embrüokogumiserühma kuuluvad veterinaararst (edaspidi *embrüokogumiserühma veterinaararst*), kes on pädev embrüote käitlemist nõuetekohaselt läbi viima, ja üks või mitu spetsialisti, kelle embrüokogumiserühma veterinaararst on välja õpetanud nõuetekohaseid meetodeid ja võtteid kasutama.

(2²) Embrüote käitlemisega võib tegeleda embrüokogumiserühma veterinaararst või spetsialist embrüokogumiserühma veterinaararsti järelevalve all. Embrüokogumiserühm peab pidama embrüote käitlemise

üle arvestust. Embrüote käitlemise üle poetavale arvestusele, embrüote käitlemisega tegelevale isikule ja embrüokogumisrühmale esitatavad nõuded ning embrüokogumisrühma tunnustamise korra kehtestab põllumajandusminister.

(2⁵) (2⁶) [Kehtetud – RT I 2004, 19, 135 – jõust. 1.04.2004]

(3) Loomapidaja on kohustatud rakendama meetmeid, vältimaks kõrvaliste isikute vaba sissepääsu loomakasvatushoonetesse ja -rajatistesse.

(4) Välisriikidest saabunud isikutel ei ole lubatud siseneda loomakasvatushoonetesse ja -rajatistesse enne 48 tunni möödumist Eestisse saabumisest.

[RT I 2004, 19, 135 – jõust. 1.04.2004]

§ 8. Põllumajandusloomade pidamisel ja loomsete saaduste käitlemisel osalevate isikute tervisekontroll

[RT I 2007, 1, 1 – jõust. 1.02.2007]

(1) Loomapidaja ja isik, kes oma tööülesannete tõttu puutub vahetult kokku põllumajandusloomade ja loomsete saadustega, peab nakkushaiguste tuvastamiseks ning nende leviku tõkestamiseks käima enne loomapidamise alustamist või töösuhte algust ja olenevalt riski hindamise tulemustest ka loomapidamise või töösuhte ajal korrapäraselt tervisekontrollis ning tal peab vastavalt nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seadusele olema kirjalik tervisetõend. Tervisekontrolli nõudeid ei kohaldata loomapidajate, kes peab loomi, et saada loomseid saadusi enda tarbeks.

[RT I 2007, 1, 1 – jõust. 1.02.2007]

(2) Loomapidaja ja loomsete saaduste käitleja peab nõudma oma tööülesannete tõttu põllumajandusloomade ja loomsete saadustega vahetult kokku puutuvat isikult käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud kohustuse täitmist.

(3) Põllumajandusloomade pidamises ja loomsete saaduste käitlemisel osalev isik peab teavitama loomapidajat või loomsete saaduste käitlejat või tema esindajat oma tervisehäirest, haigusest, kontakteerumisest nakkushaigega või muudest ohtudest, mis võivad põhjustada põllumajandusloomade haigestumise või loomsete saaduste saastumise.

(4) Isikut, kellel puudub kehtiv tervisetõend, kes võib levitada haigusetekitajaid või parasiite või kellel on põllumajandusloomade ja inimeste tervise seisukohalt muu ohtlik tervisehäire või haigus, ei tohi lubada tööle, kus ta puutub vahetult kokku põllumajandusloomade või loomsete saadustega.

§ 9. Loomapidajate kohustused

Lisaks veterinaarkorralduse seaduse §-s 35 sätestatule on loomapidaja kohustatud:

1) teavitama kohe veterinaararsti üle 24 kuu vanuse veise ning üle 18 kuu vanuse lamba ja kitse surnast, loomade ulatuslikust haigestumisest või hukkumisest;

1¹) teavitama piirkonda teenindavat volitatud veterinaararsti või Veterinaar- ja Toiduameti kohalikku asutust üle 24 kuu vanuse veise ning üle 18 kuu vanuse lamba ja kitse enda tarbeks tapmisest vähemalt 24 tundi ette;

2) teavitama järelevalveametnikku või volitatud veterinaararsti metsloomna rünnakust talle kuuluvale loomale;

3) pidama kinni käesolevast seadusest ja selle alusel kehtestatud õigusaktidest tulenevatest nõuetest loomataudide ennetamisel ja tõrjel ning järgima loomataudi esinemise tõttu kehtestatud kitsendusi.

[RT I 2005, 61, 477 – jõust. 1.12.2005]

2. jagu

Loomade identifitseerimine ja registreerimine

§ 10. Identifitseerimisviisid

(1) Loomade identifitseerimisviisid on looma märgistamine, looma kirjeldamine või looma kuuluvuse määratlemine.

(2) Looma märgistamine on tema varustamine eristamist võimaldava püsiva ning kordumatu kunstliku tunnusega.

(3) Looma kirjeldamist tema eristamise eesmärgil kasutatakse loomade puhul, keda ei ole võimalik või otstarbekas märgistada.

(4) Loomad, keda ei ole võimalik või otstarbekas märgistada ja kelle kohta ei saa selle loomaliigi isendite suure välise sarnasuse tõttu koostada kirjeldust, identifitseeritakse nende kuuluvuse kaudu.

(5) Kuuluvuse kaudu identifitseerimisel loetakse looni kuuluvaks isikule, kelle valduses, sealhulgas kelle kännisel territooriumil või kellele kuuluvas hoones või rajatises ta asub, kui looma kuuluvusest huvitatud isik ei tõenda vastupidist.

§ 11. Koduloomade identifitseerimine ja põllumajandusloomade register

(1) Loomaomanik on kohustatud tagama oma koduloomade identifitseeritavuse vastavalt käesoleva seaduse §-le 10. Identifitseerimiseks vajalikud vahendid väljastatakse loomapidaja kulus. Loomapidaja on kohustatud pidama peetavate põllumajandusloomade kohta arvestust ning registreerima nad riiklikus registris käesolevas seaduses ja selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud korras. Kohalik omavalitsus korraldab koorte ja vajaduse korral teiste lemmikloomade üle arvestuse pidamist.

(2) Identifitseerimisele kuuluvate põllumajandusloomade liikide loetelu, nende identifitseerimise ning registreerimise viisid ja korra, registreerimistunnistuse väljastamise korra ja veisepassi vormi, samuti põllumajanduslooma kirjelduse koostamise eeskirja ning põllumajandusloomade arvestuse pidamise korra kehtestab Vabariigi Valitsus või tema volitatud minister.

(2¹) Veiste identifitseerimine ja registreerimine toimub vastavalt Euroopa Parlamendi ja Euroopa Liidu Nõukogu määrusele 1760/2000/EÜ, millega kehtestatakse veiste identifitseerimise ja registreerimise ning veiselihja ja veiselihatoodete märgistamise reeglid (ELT L 204, 11.08.2000, lk 1-10).

(3) Põllumajandusloomade register on vastavalt avaliku teabe seadusele põllumajandusministri ettepanekul asutatud riiklik register.

[RT, 1.2007, 12, 66 – jõust. 1.01.2008]

(4) Põllumajandusloomade registri vastutavaks töötlejaks on Põllumajandusministeerium ja volitatud töötlejaks Põllumajanduse Registre ja Informatsiooni Amet.

(5) Põllumajandusloomade registrisse kantakse loomapidaja esitatud andmed registreerimisele kuuluvate põllumajandusloomade, loomakasvatushoonete ja -rajatiste ning loomade pidamiseks piiritletud alade kohta. Registrisse kantava loomakasvatushoone, -rajatise ning loomade pidamiseks piiritletud ala geograafilise asukoha koordinaadid esitab registrile volitatud töötleja ametnik.

(6) Kui riigi infosüsteemide andmevahetuskihis on avatud asjakohane teenus, siis riigi infosüsteemide andmevahetuskähi kaudu Põllumajanduse Registre ja Informatsiooni Ametile esitatud põllumajandusloomade registrisse andmete kandmise või registriandmete muutmise taotlusele ei pea lisama digitaalalkirja.

[RT (2007, 70, 428 – jõust. 1.01.2008)]

§ 11¹. Tapamajade ja loomseid jäätmeid käitlevate ettevõtete andmete kandmine põllumajandusloomade registrisse

(1) Põllumajandusloomade registrisse kantakse lisaks käesoleva seaduse § 11 lõikes 5 nimetatud andmetele ka andmed tunnustatud tapamajade ja loomsete jäätmete käitlemise ettevõtete kohta. Need andmed esitab registrile Veterinaar- ja Toiduamet. Registrisse kantava ettevõtte geograafilise asukoha koordinaadid esitab registrile volitatud töötaja ametnik.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud andmed kantakse registrisse tapamaja või loomsete jäätmete käitlemise ettevõtte tunnustamise otsuse alusel selle tegemisest alates 10 tööpäeva jooksul.

(3) Tapamaja või loomsete jäätmete käitlemise ettevõtte tunnustamise otsuse kehtetuks tunnistamise kohta andmete saamise korral kustutab volitatud töötaja tapamaja või loomsete jäätmete käitlemise ettevõtte registrist.

(4) Käesoleva seaduse § 11 lõikes 5 ja käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud andmete õigsuse eest vastutab nende esitaja. Registrisse kantud andmete muutmise korral peab nende esitaja viivitamata taotlema muudatuste tegemist registris.

[RT I 2004, 19, 135 – jõust. 1.04.2004]

§ 12. Omanikuta ja loomapidaja juurest lahti pääsenud koduloomad

(1) Omanikuta koduloomaks loetakse identifitseerimata koduloom, kelle omanikku ei ole võimalik tuvastada.

(2) Loomapidaja juurest lahti pääsenud koduloomaks loetakse loom, kes viibib omaniku või looma eest vastutava isiku juuresolekuta väljaspool loomapidajale kuuluvat või tema kasutuses olevat territooriumi.

(3) Kohalik omavalitsus korraldab omanikuta koduloomade püüdmist, pidamist ja hukkamist vastavalt loomakaitseseadusele. Loomapidaja juurest lahti pääsenud kodulooma püüdmist korraldab loomapidaja. Kui loomapidaja juurest lahti pääsenud kodulooma kinnipüüdmise korraldas kohalik omavalitsus, kannab kodulooma püüdmise ja pidamisega seotud kulud loomaomanik.

3. jagu

Loomade liikumise ning loomanäituste, -võistluste, -laadade ja -oksjonite korraldamise veterinaarõuded

§ 13. Põllumajandusloomade liikumine

(1) Käesolevas seaduses mõistetakse loomade liikumise all põllumajandusloomade asukoha ajutist või püsivat muutmist nende võõrandamisel või mõnel muul põhjusel, millega kaasneb loomade üleviimine ühest karjast teise.

(2) Loomi on keelatud välja viia piirkonnast ja karjast, kus on loomataudi kahtluse või esinemise tõttu kehtestatud loomade liikumise piirangud.

(3) Käesoleva seaduse tähenduses loetakse karjaks põllumajanduslooma või põllumajandusloomade rühma, keda peetakse ühes ettevõttes kui epidemioloogilist üksust. Kui ühes ettevõttes peetakse rohkem kui ühte karja, moodustab iga kari eraldi epidemioloogilise üksuse, millel on sama loomatervishoitalane staatus.

(4) Karjast on lubatud välja viia vaid kliiniliselt tervet looma, kes on identifitseeritud ja registreeritud käesoleva seaduse § 11 alusel kehtestatud korra kohaselt ning kes vastab käesolevas seaduses ja selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud nõuetele.

(4¹) Veise karjast väljavõtmisel peab veisega kaasas olema veise pass, milles kajastuvad looma kohta olulised andmed, nagu andmed loomal teostatud veterinaarsete menetluste, tema liikumise ja loomapidaja kohta. Andmed veise liikumise ja loomapidaja kohta kannab veise passi loomapidaja veise karjast välja viimisel ning karja toomisel. Andmed veisel teostatud veterinaarsete menetluste kohta kannab veise passi volitatud veterinaararst.

(5) Loomade ühest karjast teise ja tapamajja saatmise korra ning nendele loomadele esitatavad veterinaarõuded kehtestab põllumajandusminister.

(6) [Kehtetu – RT I 2004, 19, 135 – jõust. 1.04.2004]

[RT I 2004, 19, 135 – jõust. 1.04.2004]

§ 14. Loomanäituse, -võistluse, -laada ja -oksjoni korraldamise veterinaarnõuded

(1) Loomanäituse, -võistluse, -laada või -oksjoni korraldamiseks peab korraldajal olema korraldusluba, mis on kooskõlastatud selle Veterinaar- ja Toiduameti kohaliku asutusega, kelle järelevalvealal üritus toimub.

(2) Loomanäituse, -võistluse, -laada või -oksjoni korraldamine on lubatud üksnes korraldusloal näidatud kohas ning kuupäevadel.

(3) [Kehtetu – RT I 2004, 19, 135 – jõust. 1.04.2004]

(4) Loomanäitusele, -võistlusele, -laadale või -oksjonile on lubatud tuua kliiniliselt tervet ning käesolevas seaduses ja selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud nõuetele vastavat looma.

(5) Loomanäituse, -võistluse, -laada või -oksjoni korraldaja on kohustatud tagama looma tervislikku seisundit ja veterinaarnõuetele vastavust tõendavate veterinaartõendite või sellega võrdsustatud dokumentide kontrolli.

(6) Looma viimisel loomanäituselt, -võistluselt, -laadalt või -oksjonilt tema alalisse asukohta peab loomapidaja tagama ennetusabinõude rakendamise nakkushaiguste sissetoomise vältimiseks nimetatud loomadega.

§ 15. Põllumajandusloomi vahendav isik ja loomade vahendamise veterinaarnõuded

(1) Põllumajandusloomi vahendav isik (edaspidi *vahendaja*) on füüsiline või juriidiline isik, kes arilisel eesmärgil otse või kaudselt ostab ja müüb veiseid, sigu, lambaid ja kitsi, kellel on nimetatud loomadega kauplemisest päris käive ja kes enda omandatud loomad kuni 29 päeva jooksul kas müüb edasi või paigutab müüja ettevõttest pärinevad loomad teise loomapidaja ettevõttesse ning kes vastab talte esitatavatele nõuetele.

(2) Vahendaja ettevõtte peab olema registreeritud ja tunnustatud. Vahendaja ettevõtte ja tema tegevuseks kasutatav teise loomapidaja loomapidamishoone, -rajatis või piiritletud ala peab olema nõuetekohane ning registreeritud ja tunnustatud käesoleva seaduse § 7 lõike 2 alusel ja korras. Nõuded põllumajandusloomade vahendaja ettevõttele kehtestab põllumajandusminister.

[RT I 2004, 19, 135 – jõust. 1.04.2004]

4. jagu

Loomade ja loomsete saaduste veo veterinaarnõuded

[RT I 2001, 93, 566 - jõust. 1.01.2002]

§ 16. Veo veterinaarnõuded

(1) Põllumajandusloomade ja loomsete saaduste veoks peab kasutama selleks ettenähtud või kohandatud veovahendeid. Loomade veol tuleb vältida keskkonna reostumist loomade väljaheidetega. Pärast iga põllumajandusloomade vedu või vajaduse korral ka enne järgmist loomade vedu, kui veovahendiga on veetud kaupa, mis võib olla loomade tervist ohustav, tuleb veovahend puhastada ja desinfitseerida Veterinaar- ja Toiduameti veebilehel avalikustatud loetelus oleva desinfitseerimisvahendiga. Loetelus nimetatud desinfitseerimisvahendit võib kasutada järelevalveametniku nõusolekul.

(2) Haigeid või haiguskahtlasi loomi tuleb vedada eraldi veosena veterinaararsti kontrolli all. Kui loom haigestub veo ajal, peab vedaja sellest kohe teavitama veterinaararsti.

(3) Vedaja peab tagama veovahendi puhastamise ja desinfitseerimise ning kasutatud allapanu ladestamise.

(4) Vedaja peab pidama dokumenteeritud arvestust põllumajandusloomade laadimise aja ja koha, veetud põllumajandusloomade, nende saatja ja saaja ning vovahendi puhastamise ja desinfitseerimise aja ja koha kohta. Nimetatud dokumente tuleb säilitada vähemalt kolm aastat.

[RT I 2001, 93, 566 - jõust. 1.01.2002]

5. jagu **Loomsete saaduste käitlemine**

§ 17 [Kehtetu - RT I 2004, 19, 135 - jõust. 1.05.2004]

§ 17¹. Tapaloomade, loomsete saaduste ja nende käitlemise veterinaarnõuded

(1) Käitleja peab tagama tapaloomade ja loomsete saaduste käitlemise veterinaarnõuete täitmise tapamajas ja loomsete saaduste käitlemise ettevõttes.

(2) Loomi võib turustamisotstarbeliste loomsete saaduste tootmiseks tappa üksnes toiduseaduse alusel tunnustatud tapamajas. Loomseid saadusi võib käidelda üksnes toiduseaduse või käesoleva seaduse alusel tunnustatud ettevõttes.

(3) Tapaloom peab olema kliiniliselt terve ning pärinema karjast ja piirkonnast, millele ei ole loomataudi esinemise ega kahtluse tõttu kehtestatud loomade liikumise piirangut.

(4) Järelevalveametniku või volitatud veterinaararsti poolt tapmisele saadetud või tapamajas avastatud kliiniliselt haigeid ja taudikahtlasi loomi tapetakse tervetest loomadest eraldi järelevalveametniku või volitatud veterinaararsti järelevalve all.

(5) Loomsete saaduste ja nende käitlemise veterinaarnõuete kehtestab põllumajandusminister. Neid nõudeid ei kohaldata haigeteft või taudikahtlastelt loomadelt pärinevatele loomsetele saadustele ja nende käitlemisele.

(6) Loomataudi puhkemise korral on loomade tapmise või hukkamisega ning loomsete saaduste käitlemisega tegelevad isikud kohustatud Veterinaar- ja Toiduameti ettekirjutuse kohaselt täitma oma käitlemisvaldkonnas loomataudi tõrje puhul rakendatavaid meetmeid, nagu näiteks taudistunud või taudikahtlaste loomade tapmine või hukkamine või sellistelt loomadelt pärinevate loomsete saaduste käitlemine ettenähtud viisil.

[RT I 2005, 61, 477 - jõust. 1.12.2005]

§ 18 [Kehtetu - RT I 2004, 19, 135 - jõust. 1.04.2004]

§ 18¹. Loomsete kõrvalsaaduste käitlemise veterinaarnõuded

(1) Loomsed kõrvalsaadused käesoleva seaduse tähenduses on Euroopa Parlamendi ja Euroopa Liidu Nõukogu määruses 1774/2002/EÜ, millega kehtestatakse toiduks mittemõeldud loomsete kõrvalsaaduste tervisreeglid (EÜT L 273, 10.10.2002, lk 1-95), nimetatud loomsed saadused, sealhulgas loomsed jäätmed.

(2) Loomseid kõrvalsaadusi on lubatud käidelda selleks tunnustatud ettevõttes ja muul käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud määruses sätestatud viisil ning nõuete kohaselt.

(3) Loomsete kõrvalsaaduste käitlemise ettevõtte tunnustamise korra kehtestab põllumajandusminister.

(4) Põllumajandusminister võib lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud nõuetele kehtestada veterinaarnõuded selliste loomsete kõrvalsaaduste käitlemise kohta, mida ei käsitleta käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud määruse lisades 7 ja 8, samuti orgaanilise väetise, mullaparandajate ja teatud rasvade derivaatide kasutamise kohta.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud määruse artikli 7 ei kohaldata sõnniku suhtes, mida veetakse ettevõtete ja kasutajate vahel Eestis.

(6) Loomataudi puhkemise korral on loomsete kõrvalsaaduste käitlemisega tegelevad isikud kohustatud osalema loomataudi tagajärgede likvideerimises oma käitlemisvaldkonnas vastavalt Veterinaar- ja Toiduameti ettekirjutusele.

[RT I 2005, 37, 286 – jõust. 1.07.2005]

§ 18². Loomsete jäätmete käitlemise korraldamine

(1) Loomsete jäätmete valdaja peab tagama enda valduses olevate loomsete jäätmete nõuetekohase käitlemise. Loomsed jäätmel tuleb käitlemiseks üle anda selleks tunnustatud ettevõttesse või matta selleks lubatud kohta. [RT I 2005, 37, 286 – jõust. 1.07.2005]

(2) Kavandatav loomsete jäätmete matmisukoht peab vastama keskkonnanõuetele ja kohaliku omavalitsuse organi kehtestatud heakorranõuetele.

[RT I 2005, 37, 286 – jõust. 1.07.2005]

(3) Loomsete jäätmete kavandatava matmisukoha keskkonnanõuetele vastavuse kohta annab arvamuse Keskkonnaamet.

[RT I 2009, 3, 15 – jõust. 1.02.2009]

§ 18³. Toitlustamisel tekkivate jäätmete ja importimisel konfiskeeritud nõuetele mittevastavate saaduste käitlemise veterinaarnõuded

(1) Toitlustamisel tekkivad jäätmel ja importimisel konfiskeeritud nõuetele mittevastavad saadused tuleb olenevalt nende ohtlikkusest inimeste elule või tervisele või loomade tervisele koguda, vedada, säilitada, töödelda, kahjutustada või kasutada viisil, mis välistab haiguslekkide ja ohtlike ainete leviku.

(2) Toitlustamisel tekkivate jäätmete kasutamine põllumajandusloomade söötmiseks toimub vastavalt Euroopa Parlamendi ja Euroopa Liidu Nõukogu määrusele (774/2002/EÜ).

(3) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud jäätmel ja saaduste kogumise, vedamise, säilitamise, töötlemise, kahjutustamise või muul viisil kasutamise nõuetekohasuse eest vastutab käitleja.

[RT I 2004, 19, 135 – jõust. 1.05.2004]

6. jagu

[Kehtetu - RT I 2004, 19, 135 – jõust. 1.05.2004]

6¹. jagu

Loomakasvatushoone, -rajatise, loomade pidamiseks piiritletud ala, embrüokogumisrühma, põllumajandusloomi vahendava isiku ja loomsete kõrvalsaaduste käitlemise ettevõtte tunnustamine

[RT I 2004, 19, 135 – jõust. 1.04.2004]

§ 19¹. Tunnustamine

(1) Tunnustamine on menetlus, mille käigus järelevalveasutus hindab ja kinnitab tunnustamisele kuulava loomakasvatushoone, -rajatise, loomade pidamiseks piiritletud ala, embrüokogumisrühma, põllumajandusloomi vahendava isiku või loomsete kõrvalsaaduste käitlemise ettevõtte (edaspidi *ettevõtte*) vastavust nõuetele.

(2) Ettevõtte peab enne tunnustamise aluseks oleva tegevuse alustamist olema tunnustatud. Ettevõtte tunnustamiseks peab isik esitama kirjaliku taotluse järelevalveasutusele.

(3) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud hindamise tulemusena on kindlaks tehtud tunnustatava ettevõtte vastavus nõuetele, teeb järelevalveametnik järelevalveasutuse juhile või tema volitatud ametnikule ettepaneku selle ettevõtte tunnustamiseks. Kui tunnustatav ettevõtte ei ole hindamistulemuse põhjal nõuetekohane, teeb järelevalveametnik järelevalveasutuse juhile või tema volitatud ametnikule ettepaneku tunnustamisest keelduda.

(4) Ettevõtte tunnustamise või sellest keeldumise otsuse teeb järelevalveasutuse juht taotluse ja kõigi otsuse tegemiseks vajalike dokumentide saamisest alates kolme kuu jooksul. Otsus toimetatakse taotlejale kätte viivitamata, kuid mitte hiljem kui viiendal tööpäeval otsuse tegemisest alates posti teel lihtkirjaga, elektrooniliselt või rehkse teatavaks allkirja vastu.

(5) Ettevõtte, mis kantakse põllumajandusloomade registrisse § 11¹ lõike 1 alusel, loetakse tunnustatuks alates andmete põllumajandusloomade registrisse kandmise päevast.

(6) Järelevalveasutus peab arvestust tunnustatud ettevõtete kohta tegevusvaldkondade kaupa. Arvestuse andmed on avalikud ning need avalikustatakse järelevalveasutuse veebilehel.

(7) Arvestuse andmete alusel esitab järelevalveasutus tunnustatud ettevõtete andmed Euroopa Komisjonile vastavalt Euroopa Liidu nõuetele.

[R L 2004, 19, 135 – jõust. 1.04.2004; 1.05.2004]

§ 19². Tunnustamise otsuse kehtivuse peatamine

(1) Kui tunnustatud ettevõtte ei vasta nõuetele või seal ei suudeta tagada tegevuse nõuetekohasust, on järelevalveasutuse juhil või tema volitatud järelevalveametnikul ettevõtte üle järelevalvet teostanud järelevalveametniku ettepanekul õigus tunnustamise otsuse kehtivus peatada:

1) kui käesoleva seaduse ja selle alusel kehtestatud õigusaktide rikkumise asjaolude selgumiseni või
2) kui järelevalveametniku ettekirjutuse täitmiseni, kui järelevalveametniku hinnangul ei ole ettevõttes seal ajutiselt valitsevate olude tõttu võimalik loomi nõuetekohaselt pidada ega tagada loomsete saaduste nõuetekohasust või ohutust.

(2) Ettevõttes, mille tunnustamise otsuse kehtivus on peatatud, tuleb loomade pidamine või loomsete saaduste ja embritate käitlemine tunnustamise otsuse kehtivuse peatamise otsuse teadasaamisest alates viivitamata lõpetada.

(3) Tunnustamise otsuse kehtivus taastatakse ja loomapidajal või käitlejal tekib tunnustamise otsusega lubatud tegevuse jätkamise õigus, kui ta on kõrvaldanud tunnustamise otsuse kehtivuse peatamise tinginud asjaolud ning tunnustamise otsuse kehtivuse peatamise otsus on kehtetuks tunnistatud.

(4) Tunnustamise otsuse kehtivuse peatamise ja selle kehtetuks tunnistamise otsus tehakse loomapidajale või käitlejale teatavaks allkirja vastu või edastatakse posti teel väljastustatega tähtkirjaga. Ettevõtte tunnustamise otsuse kehtivus loetakse peatatuks ja ettevõtte tunnustatus loetakse taastatuks alates sellekohaste andmete põllumajandusloomade registrisse kandmise päevast.

[R L 2004, 19, 135 – jõust. 1.04.2004]

§ 19³. Tunnustamise otsuse kehtetuks tunnistamine

(1) Tunnustamise otsus tunnistatakse kehtetuks, kui:

1) tunnustatud ettevõtte ei vasta nõuetele või seal ei suudeta tagada tegevuse nõuetekohasust;
2) järelevalveametniku hinnangul ei ole ettevõttes seal püsivalt valitsevate olude tõttu võimalik loomi nõuetekohaselt pidada ega tagada loomsete saaduste nõuetekohasust või ohutust ning sellest tulenevalt esineb oht inimeste või loomade tervisele;
3) tunnustamise aluseks olnud tegevus ettevõttes on lõpetatud;
4) loomapidaja või käitleja on esitanud sellekohase taotluse.

(2) Tunnustamise otsuse kehtetuks tunnistamise ettepaneku teeb ettevõtte üle järelevalvet teostav järelevalveametnik järelevalveasutuse juhile või tema volitatud järelevalveametnikule, kellel on õigus ettevõtte

tunnustamise otsus kehtetuks tunnistada. Tunnustamise otsuse kehtetuks tunnistamise otsus tehakse loomapidajale või käitlejale teatavaks allkirja vastu või edastatakse posti teel väljastustatega tähtkirjaga.

(3) Ettevõttes, mille tunnustamise otsus on kehtetuks tunnistatud, tuleb tunnustamise aluseks olnud tegevus viivitamata lõpetada.

(4) Ettevõtte tunnustamise otsus loetakse kehtetuks sellekohaste andmete põllumajandusloomade registrisse kandmise päevast alates.

(5) Kui tunnustamise otsuse kehtetuks tunnistamise aluseks olnud asjaolud on kõrvaldatud, võib loomapidaja või käitleja taotleda uut tunnustamist.

[RT I 2004, 19, 135 – jõust. 1.04.2004]

7. jagu

[Kehtetu RT I 2004, 34, 236 – jõust. 1.05.2004]

8. jagu

[Kehtetu RT I 2007, 70, 428 – jõust. 1.01.2008]

9. jagu

Zoonoosid ja toidutekkelised haiguspuhangud

[RT I 2005, 37, 286 – jõust. 1.07.2005]

§ 29¹. Zoonoos

(1) Zoonoos on otseselt või kaudselt loomulikult teel loomade ja inimeste vahel edasikanduv haigus või nakkus. Zoonooside suhtes kohaldatakse loomataudide kohta käivaid sätteid.

(2) Zoonoosne haigusetekitaja on viirus, bakter, seen, parasiit või bioloogiline isend, mis võib põhjustada zoonoosi.

[RT I 2005, 37, 286 – jõust. 1.07.2005]

§ 29². Zoonooside seire

(1) Zoonooside seire on zoonooside, zoonoossete haigusetekitajate ja nendega seotud ravimresistentsuse esinemist käsitlevate andmete kogumise, analüüsimise ja avaldamise süsteem.

(2) Ravimresistentsus käesoleva seaduse tähenduses on teatavat liiki mikroorganismide võime jääda ellu või isegi kasvada antimikroobilise aine teatud kontsentratsioonil, mis on tavaliselt piisav sama liiki mikroorganismide kasvu pidurdamiseks või nende hävitamiseks.

[RT I 2005, 37, 286 – jõust. 1.07.2005]

§ 29³. Zoonooside seire korraldamine

(1) Zoonooside seiret korraldab Veterinaar- ja Toiduamet.

(2) Zoonooside seire korraldamisel teeb Veterinaar- ja Toiduamet koostööd sõõda osas Taimetoodangu inspeksiooniga ning inimestel levivate zoonooside epidemioloogia osas Tervisekaitseinspeksiooniga.

[RT I 2007, 22, 114 – jõust. 1.07.2007]

(3) Zoonooside seire korraldamise nõuded kehtestab põllumajandusminister.

§ 29⁴. Toidutekkelised haiguspuhangud

(1) Toidutekkeline haiguspuhang käesoleva seaduse tähenduses on teataval asjaoludel kahel või enamal inimesel täheldatud haigus- või nakkusjuhtumi esinemine või olukord, kus haigus- ja nakkusjuhtumite arv ületab prognoositud arvu ning kus need on seotud või on tõenäoliselt seotud sama toiduga.

(2) Toidutekkeliste haiguspuhangute epidemioloogilist uurimist teevad Tervisekaitseinspeksioon nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse alusel ning Veterinaar- ja Toiduamet käesoleva seaduse ja toiduseaduse alusel.

(3) Tervisekaitseinspeksioon koostab eelneva kalendriaasta jooksul tehtud toidutekkeliste haiguspuhangute epidemioloogiliste uurimiste tulemusi kokkuvõtva aruande ning esitab selle Veterinaar- ja Toiduametile iga aasta 31. märtsiks.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud aruandes sisalduvate andmete loetelu kehtestab põllumajandusminister.

(5) Toidutekkelise haiguspuhangu epidemioloogilise uurimise tulemusel selgitatakse välja toidutekkelise haiguspuhangu epidemioloogiline laad, võimalikud asjassepuutuvad toidud ja haiguspuhangu võimalikud põhjused. Toidutekkelise haiguspuhangu epidemioloogiline uurimine sisaldab võimaluse korral piisavaid mikrobioloogilisi uuringuid.

(6) Põllumajandusminister võib kehtestada toidutekkeliste haiguspuhangute uurimise täpsemad nõuded.

[RT I 2005, 37, 286 jõust. 1.07.2005]

§ 29⁵. Käitleja kohustused

(1) Käitleja peab tegema seireks uuringuid zoonooside ja zoonoosete haigusetekitajate esinemise kohta käesoleva seaduse § 29⁴ lõike 3 alusel kehtestatud nõuete kohaselt, säilitama uuringutulemused, korraldama asjakohaste isoleeritud zoonoosete haigusetekitajate (edaspidi *isolaadid*) säilitamise ettenähtud aja jooksul ning esitama käesoleva seaduse § 29⁴ lõikes 2 nimetatud asjakohasele asutusele tema nõudmisel uuringutulemused või isolaadid.

(2) Kui käitleja esitab järelevalveasutusele teavet Euroopa Parlamendi ja ELi Nõukogu määruse 178/2002/EÜ, millega sätestatakse toiduvalmistamise õigusnormide üldised põhimõtted ja nõuded, asutatakse Euroopa Toiduohutusamet ja kehtestatakse toidu ohutusega seotud menetlused (EÜT L 031, 01.02.2002, lk 1–24), artikli 19 lõike 3 kohaselt, säilitab ta asjakohase toidu või selle proovi, et võimaldada selle uurimist laboratooriumis või toidutekkelise haiguspuhangu epidemioloogilist uurimist.

(3) Põllumajandusminister võib käesoleva paragrahvi lõike 1 rakendamiseks kehtestada käitlejale täpsemad nõuded uuringute tegemiseks, nende tulemuste, sanuuti isolaadi säilitamiseks ja asjakohasele asutusele esitamiseks.

[RT I 2005, 37, 286 jõust. 1.07.2005]

3. peatükk LOOMATAUDI LABORATOORNE UURIMINE

§ 30. Loomataudi laboratoorse uurimisega tegelevad asutused

(1) Loomataudi laboratoorne diagnoosimine, sanuuti veterinaarjärelevalve toiminguna võetud proovide uurimine on lubatud veterinaarkorralduse seaduse § 5 lõikes 5 loetletud laboratooriumides.

(2) Veterinaar- ja Toidulaboratoorium tagab riiklikus loomatauditõrje programmis ettenähtud laboratoorsete uurimiste teostamise Veterinaar- ja Toiduameti esitatud mahtudes ja tähtaegadel.

(3) Loomataudi kahtluse või puhkemise korral kindlustab Veterinaar- ja Toidulaboratoorium Veterinaar- ja Toidumeti korralduse alusel laboratoorse uurimise ja saadab kohale erialaspetsialistid.

§ 31. Teaduslik uurimine

(1) Teaduslik uurimine, milleks on vajalik ohtlikke loomataude põhjustavate haigusetekiitajate isoleerimine või kultiveerimine, on lubatud ainult selleks eriluba omavates teaduslaboratooriumides.

(2) Haigusetekiitajate loetelu, mille isoleerimiseks ja kultiveerimiseks vajab laboratoorium eriluba, samuti nõuded loomataudialase teadusliku uurimistööga tegelevale laboratooriumile ja eriloo väljandmise kohta kehtestab põllumajandusminister.

§ 32 [Kehtetu]

4. peatükk LOOMATAUDI LEVIKU TÕKESTAMINE JA TAUDIPUNKTI LIKVIDEERIMINE

1. jagu Meetmed loomataudi ohu ja kahtluse korral

[RT I 2004, 19, 135 – jõust. 1.04.2004]

§ 32¹. Loomataudi oht

(1) Loomataudi ohuna käsitatakse eriti ohtliku loomataudi ulatuslikku levimist Euroopa Liidu liikmesriigis või Eesti naaberriigis ning kui riskianalüüsi tulemusena on selgunud oht taudi levikuks Eesti territooriumile või kui naaberriigis kehtestatud ohustatud tsoon või järelevalvetsoon ulatuks Eesti territooriumile.

(2) Loomataudi ohu korral võib Veterinaar- ja Toidumet võtta kasutusele loomataudi kahtluse või puhkemise korral rakendatavaid meetmeid vastavalt esineva loomataudi ohu riskianalüüsi tulemustele.

[RT I 2004, 19, 135 – jõust. 1.04.2004]

§ 33. Loomataudi kahtlus

Sõltuvalt haigusetekiitaja iseloomust loetakse loomataudi kahtlus tekkinuks ühel või mitmel loomal esinevate haigusele omaste kliiniliste tunnuste, lahanguleiu või laboratoorse uurimise tulemuste alusel, samuti otsese või kaudse kontakti tõttu nakatunud karja või loomaga. Loomataudi kahtluse püstitab veterinaararst ja otsustab järelevalveametnik.

[RT I 2001, 93, 566 – jõust. 1.01.2002]

§ 34. Loomataudi tekitajate esinemise kahtlus loomsete saaduste puhul

Loomataudi tekitajate esinemise kahtlus loomsete saaduste puhul loetakse tekkinuks järelevalveametniku otsusel, kui temale teada olevatel andmetel võivad need sisaldada haigusetekiitajaid või olla nendega saastunud.

§ 35. Loomataudi kahtluse korral rakendatavad meetmed

(1) Loomataudi kahtluse korral rakendatavad meetmed kehtestatakse selle loomataudi tõrje-eeskirjas.

(2) Loomataudi kahtluse korral tuleb haiguse kliiniliseks diagnoosimiseks, vajalike proovide võtmiseks, epidemioloogilise uurimise läbiviimiseks ja loomataudi leviku vältimiseks vajalike abinõude rakendamiseks viivitamatult kohale kutsuda piirkonda teenindav volitatud veterinaararst või järelevalveametnik.

(3) Loomataudi kahtluse tekkimisel tapamajja toodud loomadel tapaeelset või tapajärgset kontrolli teostanud järelevalveametnik või volitatud veterinaararst korraldab taudikahtlaste loomade ja nendelt pärinevate saaduste isoleerimise, peatab loomade ja loomsete saaduste töötlemise ning võtab tarvitusele abinõud loomataudi leviku tõkestamiseks.

(4) Veterinaararst informeerib loomapidajat ja loomsete saaduste käitlejat loomataudiga kaasnevatest ohtudest ning annab tegevusjuhised oletatava loomataudi leviku vältimiseks.

(5) Veterinaar- ja Toiduameti kohaliku asutuse juht kehtestab pärast loomataudi kahtlusest teate saamist vajaduse korral diagnoosi täpsustamiseni karjale, ettevõttele või piirkonnale kitsendused.

(6) Kitsenduste kehtestamisest teatab järelevalveametnik loomapidajale posti teel väljastustega või allkirja vastu.

(7) Järelevalveametnik informeerib loomapidajat ja loomsete saaduste käitlejat temale kuuluvate loomadega või loomsete saadustega ning loomapidamishoones ja -rajatises või loomsete saaduste käitlemise ettevõttes teostatavatest toimingutest.

[R I 2002, 96, 566 – jõust. 1.01.2003]

§ 36. Loomataudi kahtluse lõpetamine

(1) Otsuse loomataudi kahtluse korral kehtestatud kitsenduste kehtetuks tunnistamiseks teeb Veterinaar- ja Toiduameti kohaliku asutuse juht laboratoorse uurimise tulemuste või käesoleva seaduse § 37 lõikes 3 nimetatud komisjoni otsuse alusel, kui need välistavad loomataudi puhkemise.

(2) Loomataudi kahtluse lõpetamisest teatab Veterinaar- ja Toiduameti kohaliku asutuse juht loomapidajale ja loomsete saaduste käitlejale posti teel väljastustega või allkirja vastu 24 tunni jooksul pärast otsuse tegemist.

[R I 2002, 96, 566 – jõust. 1.01.2003]

§ 37. Loomataudi diagnoosimine

(1) Loomataudi diagnoosib veterinaararst epidemioloogilise olukorra, kliiniliste tunnuste, lahanguleiu ja laboratoorse uurimise tulemuste põhjal.

(2) Vajadusel võidakse proovide võtmise eesmärgil teha loomade kontrolltapmisi. Kontrolltapmine on looma tapmine taudikahtluse kontrollimiseks lubatud uimastamis- ja tapmisvahendiga ning lubatud uimastamis- ja tapmismeetodil. Looma kontrolltapmisele määramise õigus on Veterinaar- ja Toiduameti kohaliku asutuse juhil ja tema volitatud järelevalveametnikul. Looma kontrolltapmisele määramise otsusest teatab Veterinaar- ja Toiduameti kohaliku asutuse juht või tema volitatud järelevalveametnik loomapidajale kirjalikult.

(3) Loomataudi ametliku diagnoosi teatamiskohustuslike loomataudide puhul paneb Veterinaar- ja Toiduameti kohaliku asutuse juht või tema volitatud järelevalveametnik loomataudi kliiniliste tunnuste, lahanguleiu, epidemioloogiliste andmete ja laboratoorse uurimise tulemuste alusel või Veterinaar- ja Toiduameti määratud ekspertide komisjon kliiniliste tunnuste, lahanguleiu ja epidemioloogiliste andmete alusel.

(3¹) Loomataudi kliinisel diagnoosimisel, laboratoorsel analüüsimisel ning vajalike proovide võtmisel peavad Veterinaar- ja Toiduameti järelevalveametnikud, volitatud veterinaararstid ning loomataudi diagnoosiva laboratooriumi spetsialistid järgima Eesti ja Euroopa Liidu õigusaktides sätestatud nõudeid ning nende puudumise korral Rahvusvahelise Epizootiade Büroo (*Office International des Epizooties, OIE*) väljatöötatud põhimõtteid, meetodeid, soovitusi ja juhendeid.

(4) Eriti ohtliku loomataudi korral kinnitab loomataudi ametliku diagnoosi Veterinaar- ja Toiduamet.

(5) Veterinaar- ja Toiduametil ning Veterinaar- ja Toidulaboratooriumil on õigus saata proove loomataudi diagnoosimiseks välisriigi tunnustatud laboratooriumisse või rahvusvahelisse referentlaboratooriumisse.

[RT I 2004, 19, 135 -- jõust. 1.04.2004; 1.05.2004]

2. jagu

Loomataudi kahtlusest ja selle puhkemisest teatamine

§ 38. Teatamiskohustuslikud ja registreerimiskohustuslikud loomataudid

(1) Teatamiskohustusliku loomataudi kahtlusest või diagnoosimisest peavad järelevalveametnikud, volitatud veterinaararstid ja veterinaararstid, samuti veterinaarlaboratooriumid ja teised isikud viivitamatult teavitama Veterinaar- ja Toiduameti kohalikku asutust.

(2) Registreerimiskohustusliku loomataudi diagnoosimise juhud registreeritakse ja neist teavitatakse Veterinaar- ja Toiduameti kohalikku asutust regulaarse aruandluse korras, kui loomataudi tõrje-eeskiri ei sätesta teisiti.

(3) Teatamiskohustuslikeks on kõik eriti ohtlikud loomataudid, inimsele ohtlikud loomataudid ja loomataudid, mida eesti loomapopulatsioonides pole kunagi või pikema aja vältel diagnoositud.

(4) Teatamiskohustuslike ja registreerimiskohustuslike loomataudide loetelu kehtestab põllumajandusminister.

§ 39. Veterinaararstide kohustused loomataudi kahtlusest ja diagnoosimisest teavitamisel

(1) Teatamiskohustusliku loomataudi kahtluse korral on veterinaararst kohustatud teavitama sellest kohe järelevalveametnikku või volitatud veterinaararsti ja loomapidajat.

(2) Veterinaar- ja Toiduameti kohaliku asutuse juhile esitatava loomataudi teatise vormi- ja sisuõuded ning esitamise korda kehtestab Veterinaar- ja Toiduameti peadirektor.

§ 40. Veterinaar- ja Toiduameti kohaliku asutuse juhi kohustused loomataudi kahtlusest ja diagnoosimisest teavitamisel

(1) Veterinaar- ja Toiduameti kohaliku asutuse juht on kohustatud viivitamatult informeerima teatamiskohustusliku loomataudi kahtlusest ja selle diagnoosimisest Veterinaar- ja Toiduameti peadirektorit, tema äraolekul tema asetäitjat ning naaberpiirkondade Veterinaar- ja Toiduameti kohalike asutuste juhte. Teatamiskohustusliku zoonoosi või zoonoosse haigusetekitaja diagnoosimisest on Veterinaar- ja Toiduameti kohaliku asutuse juht kohustatud viivitamatult teavitama Tervisekaitseinspektsiooni kohalikku asutust.

(2) Veterinaar- ja Toiduameti kohaliku asutuse juht esitab aruande Veterinaar- ja Toiduametile registreeritud loomataudide ning Tervisekaitseinspektsiooni kohalikule asutusele registreeritud zoonooside kohta tema järelevalvealasel territooriumil. Aruande esitamise korda kehtestab Veterinaar- ja Toiduameti peadirektor.

[RT I 2001, 93, 566 – jõust. 1.01.2002]

§ 41. Laboratooriumide ülesanded loomataudi kahtlusest ja diagnoosimisest teavitamisel

(1) Veterinaarkorralduse seaduse § 5 lõikes 5 loetletud laboratooriumid on kohustatud teatama teatamiskohustusliku loomataudi kahtlusest või laboratoorsest diagnoosimisest viivitamatult Veterinaar- ja Toiduameti peadirektorile, tema äraolekul tema asetäitjale ning selle Veterinaar- ja Toiduameti kohaliku asutuse juhile, kelle järelevalvealalt uurimismaterjal pärineb. Esitatava teatise vormi- ja sisuõuded ning esitamise korda kehtestab põllumajandusminister.

(2) Teatamiskohustus kehtib, olenemata sellest, kas materjal toodi uurimiseks riikliku loomatauditõrje programmi raames, diagnostiliseks uurimiseks või ettevõtte enesekontrolliks.

(3) Registreerimiskohustusliku loomataudi laboratoorsest diagnoosimisest teatab käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud laboratoorium Veterinaar- ja Toiduametile regulaarse aruandluse korras, kui selle loomataudi tõrje-eeskiri ei näe ette teisiti. Esitatava teatise vormi- ja sisuõuded ning esitamise korda kehtestab põllumajandusminister.

(4) Loomsete saaduste käitlemisega tegelevate ettevõtete toodangu ohutust ja kvaliteeti kontrollivad laboratooriumid on kohustatud teavitama teatamis- või registreerimiskohustuslike loomataudide tekitajate isoleerimisest või nende esinemise kahtlusest toomes või toodangus Veterinaar- ja Toiduametit vastavalt käesoleva paragrahvi lõigetele 1-3.

(5) Teaduslaboratooriumid, kus diagnoositakse teatamis- või registreerimiskohustuslik loomataud uurimistöö käigus, peavad teavitama sellest Veterinaar- ja Toiduametit vastavalt käesoleva paragrahvi lõigetele 1-3.

[RT I 2004, 19, 135 jõust. 1.04.2004]

§ 42. Veterinaar- ja Toiduameti kohustused loomataudidest teavitamisel

(1) Veterinaar- ja Toiduamet teatab rahvusvahelistele veterinaarorganisatsioonidele, Euroopa Komisjonile ning Euroopa Liidu liikmesriikide ja Eesti naaberriikide pädevatele asutustele rahvusvaheliselt teatamiskohustuslikeks tunnustatud loomataudide puhkemisest, loomatauditõrje alaste kitsenduste kehtestamisest ja nende lõpetamisest. Teatamine toimub Euroopa Ühenduse Nõukogu direktiivi 82/894/EMÜ loomahaiguste ühendusesisuse teavitamise kohta (EÜT L 378, 31.12.1982, lk 58-62) ja selle alusel kehtestatud Euroopa Komisjoni vastavate otsuste sätete ning Rahvusvahelise Epizootiate Büroo nõuete kohaselt.

(2) [Kehtetu - RT I 2004, 19, 135 – jõust. 1.04.2004]

(3) Veterinaar- ja Toiduamet esitab Euroopa Komisjonile ülevaate eelnenud kalendriaasta jooksul registreeritud zoonooside, zoonoosete haigusetekitajate ja nendega seotud ravimresistentsuse tendentside ja allikate ning toidutekkeliste haiguspiirangute kohta iga aasta 31. maiks.

(4) Nõuded käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud ülevaates esitatava teabe kohta kehtestab põllumajandusminister.

[RT I 2005, 37, 286 jõust. 1.07.2005]

§ 42¹. Tervisekaitseinspeksiooni kohustused zoonoosidest teavitamisel

(1) Tervisekaitseinspeksiooni kohalik asutus on kohustatud teatama zoonooside diagnoosimisest inimestel sellele Veterinaar- ja Toiduameti kohalikule asutusele, kelle järelevalvealasel territooriumil zoonoos diagnoositi.

(2) Teatamiskohustuslike zoonooside loetelu ning Veterinaar- ja Toiduameti kohalikule asutusele esitatava asjakohase teatise vormi nõuded ning esitamise korra kehtestab sotsiaalminister kooskõlastatult põllumajandusministriaga.

[RT I 2001, 23, 566 jõust. 1.01.2002]

3. jagu Loomatauditõrje

§ 43. Loomatauditõrje eeskirjad

(1) Loomatauditõrje eeskirjades sätestatakse tugutsemisjuhised erinevate loomataudide ennetamiseks ja tõrjeks ning taudikahtlastelt ja taudistunud loomadelt pärinevate saaduste käitlemiseks. Loomatauditõrje eeskirjal on kohustuslikud täitmiseks kõigile loomapidajatele, loomsete saaduste käitlejatele, loomataudi levialal viibivatele isikutele, järelevalvameetnikkele, volitatud veterinaararstidele, tegevusluba omavatele veterinaararstidele ja veterinaarlaboratooriumidele ning teistele oma tööülesannete tõttu loomatauditõrjega seotud isikutele.

(2) Loomatauditõrje eeskirjad kehtestab põllumajandusminister.

(3) Transmissiivsete spongiformsete entsefalopaatiate tõrje toimub vastavalt Euroopa Parlamendi ja Euroopa Liidu Nõukogu määrusele 999/2001/EÜ, millega sätestatakse transmissiivsete spongiformsete entsefalopaatiate ennetamise, kontrolli ja tõrje meetmed (ELT L 147, 31.05.2001, lk 1-40).

[RT I 2004, 19, 135 – jõust. 1.05.2004]

§ 43¹. Ennetav vaktsineerimine

- (1) Loomataudi ennetamise ühe meetmena võib kasutada loomade ennetavat vaktsineerimist (edaspidi *ennetav vaktsineerimine*), kui loomatauditõrje eeskirjas ei ole loomade ennetav vaktsineerimine keelatud.
- (2) Loomapidaja on kohustatud ennetavalt vaktsineerima oma koera ja kassi marutaudi vastu.
- (3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatuta kodulooma on loomapidaja kohustatud ennetavalt vaktsineerima, kui see on eite nähtud loomatauditõrje eeskirjas.
- (4) Loomapidaja, kes peab ärilisel eesmärgil käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud kodulooma, kelle ennetav vaktsineerimine on kohustuslik, koostab loomatauditõrje eeskirjas sätestatud nõuete kohase kirjaliku vaktsineerimise programmi ning esitab selle Veterinaar- ja Toiduametile.
- (5) Veterinaar- ja Toiduamet kontrollib ennetava vaktsineerimise programmi nõuetekohasust ning teeb otsuse ennetava vaktsineerimise programmi heakskiitmise või heakskiitmata jätmise kohta 20 tööpäeva jooksul arvates ennetava vaktsineerimise programmi saamisest.
- (6) Veterinaar- ja Toiduamet teeb otsuse ennetava vaktsineerimise programmi heakskiitmata jätmise kohta, kui ennetava vaktsineerimise programmi ei vasta loomatauditõrje eeskirjas sätestatud nõuetele.
- (7) Loomapidaja järgib kohustusliku ennetava vaktsineerimise korral loomatauditõrje eeskirjas sätestatud nõudeid. Lisaks järgib käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud loomapidaja Veterinaar- ja Toiduameti heakskiidetud ennetava vaktsineerimise programmi.

[RT I 2007, 70, 428 – jõust. 1.01.2008]

§ 43². Erakorraline vaktsineerimine

- (1) Kui loomataud on ametlikult diagnoositud ja epidemioloogilise uurimise tulemusena selgub, et loomataud võib levida ulatuslikult, võib selle leviku tõkestamiseks erakorralise meetmena kasutada vaktsineerimist (edaspidi *erakorraline vaktsineerimine*).
- (2) Erakorralise vaktsineerimise tegemise otsustab ja korraldab Veterinaar- ja Toiduamet, järgides loomatauditõrje eeskirjas sätestatud erakorralise vaktsineerimise nõudeid.

[RT I 2007, 70, 428 – jõust. 1.01.2008]

§ 43³. Loomatauditõrje programm

- (1) Loomatauditõrje programm on loomataudide ennetamise ja tõrjemenetluste täpsustatud kava, milles sätestatakse loomataudide ennetamise ja tõrjemenetluste loetelu ning asjakohaste menetluste mahud loomataudide kaupa iga aasta kohta.
- (2) Loomatauditõrje programmi kehtestab Veterinaar- ja Toiduameti peadirektor.
- (3) Loomatauditõrje programmi rakendamise seotud kulud kaetakse riigieelarvest.

[RT I 2007, 70, 428 – jõust. 1.01.2008]

§ 44. Loomatauditõrje situatsiooniplaan

(1) Loomatauditõrje situatsiooniplaan (edaspidi *situatsiooniplaan*) on eriti ohtlike loomataudide puhkemisel rakendatav tõrjemeetmete täpsustatud kava loomataudi kiireks ja efektiivseks likvideerimiseks. Kui järelevalveasutuse hinnangul on loomataudi tõhusamaks likvideerimiseks ja loomataudi leviku tõkestamiseks vaja koostada situatsiooniplaan või kui see nähakse ette käesoleva seaduse § 43 alusel kehtestatud loomatauditõrje eeskirjas, koustatakse ja rakendatakse situatsiooniplaani ka eriti ohtlike loomataudide nimekirjas nimetatud loomataudi likvideerimiseks.

(2) Situatsiooniplaani koostab ning selle tegelikkusele vastavuse eest vastutab Veterinaar- ja Toiduamet. Situatsiooniplaani kinnitab Veterinaar- ja Toiduameti peadirektor. Situatsiooniplaani avalikustab Veterinaar- ja Toiduamet oma veebilehel.

(3) Situatsiooniplaanis peavad olema järgmised osad:

- 1) riikliku loomatauditõrje komisjoni moodustamine;
- 2) kohalike loomatauditõrje komisjonide nimekiri;
- 3) üksikasjalik informatsioon loomatauditõrjes osalevate isikute, sealhulgas nende kvalifikatsiooni ja kohustuste kohta;
- 4) kohalike loomatauditõrje komisjonide võimalused kontakteerumiseks loomatauditõrjega seotud isikutega;
- 5) loomatauditõrjemeetmete nõuetekohaseks rakendamiseks vajalik varustus ja materjalid;
- 6) üksikasjalikud juhised loomataudi kahtluse või loomataudi puhkemise korral tegutsemiseks, sealhulgas loomakorjuse kõrvaldamiseks;
- 7) õppeprogrammid, mille eesmärgiks on säilitada loomatauditõrjel vajalikke praktilisi ja administratiivseid oskusi;
- 8) loomatauditõrjel osalevad laboratooriumid ja nende võimalused, meetmed laboratooriumide valmisoleku säilitamiseks ning laboratoorseteks uurimisteks võetavate proovide kiire transportimise võimalused;
- 9) konkreetsete loomataudide tõrjeks vajaminevate vaktsiinide kogused ja nende hankel allikad;
- 10) erinevate ametiasutuste loomataudi likvideerimisalase koostöö põhimõtted.

[R I 12004, 19, 135 – jõust. 1.04.2004]

§ 45. Veterinaar- ja Toiduameti pädevus loomataudi ennetamise, selle leviku tõkestamise ja likvideerimise korral

(1) Veterinaar- ja Toiduameti pädevus loomataudi leviku tõkestamise ja likvideerimise korral on, kuiõrd see ei ole määratletud loomataudi tõrje-eeskirjaga:

- 1) teha käesolevast seadusest lähtuvaid loomatauditõrjealaseid korraldusi, mis on kohustuslikud loomapidajale, loomade ostu, müügi ja transpordiga tegelevatele isikutele, loomanäituste, -võistluste, -laatade ja -oksjonite korraldajatele, loomsete saaduste käitlejatele, kõikidele taudipunktile, ohustatud või järelevalvetsoonis viibivatele isikutele;
- 2) kohustada loomapidajat erimärgistama loomad nende identifitseerimise võimaldamiseks ja nõuda loomapidajalt loomade loendi pidamist;
- 3) kohustada loomapidajat võimaldama taudikahtlaste ja haigete loomade diagnostilist uurimist, immuniseerimist või ravi või keelata nimetatud tegevused;
- 4) nõuda loomade pidamise korralduse ja tingimuste muutmist ettevõttes või loomapidamishoonetes ja -rajatistes;
- 5) kehtestada loomade karjatamise kord;
- 6) kehtestada loomade väljaheidete säilitamise ja kasutamise kord;
- 7) kehtestada täiendavaid veterinaarmõudeid ettevõtte tegevusele;
- 8) kehtestada erinõuded loomadega kauplemiseks, loomanäituste ning -võistluste korraldamiseks ja nende mõnel muul põhjusel alalisest asukohast väljavõtmiseks või keelata loetletud tegevused;
- 9) nõuda taudipunktile viibivatel isikutel kaitseriietuse kasutamist, määrata kaitseriietuse ja varustuse kasutamise ja desinfitseerimise kord;
- 10) teha korraldusi loomakasvatushoonete ja -rajatiste korrastamiseks, desinfitseerimiseks, desinsektatsiooniks ja deratisatsiooniks;
- 11) teha korraldusi väljaheidete kahjutustamiseks, saastunud toodangu ja inventari kahjutustamiseks või hävitamiseks;
- 12) piirata ja keelata loomataudide vastuvõtlike või loomataudi levitada võivate loomade ja neilt pärinevate saaduste käitlemist ja transporti;
- 13) määrata loomi kontrolltapmisele täiendavate diagnostiliste uurimiste teostamiseks või hukkamisele loomataudi leviku tõkestamiseks;

- 14) kehtestada loomade hukkamise kord;
- 15) kehtestada loomsete saaduste ja loomsete jäätmete kasutamise, kõrvaldamise või kahjutustamise kord;
- 16) kaasata loomataudi ennetamise ja tõrje toimingutele tegevusluba omavat veterinaararsti viimase taotluse alusel või nõusoleku korral, määrates kirjalikus lepingus teostatava toimingu ulatuse ja tegevuspiirkonna.

(2) Loomataudi leviku tõkestamiseks ja selle likvideerimiseks vajalike meetmete rakendamisel teeb Veterinaar- ja Toidumeti koostööd Politseiameti, Päästekomitee, Piirivalveameti ja teiste riigiasutuste ning kohaliku omavalitsuse asutustega nende pädevuse piires.

[RT I 2005. 61. 477 – jõust. 1.12.2005]

§ 46. Meetmed eriti ohtliku loomataudi puhkemisel

(1) Eriti ohtliku loomataudi puhkemisel:

- 1) kehtestatakse taudipunktis karantiin;
- 2) määratletakse ohustatud tsoon taudipunkti ümber ning järelevalvetsoon ohustatud tsooni ümber;
- 3) viiakse läbi epidemioloogiline uurimine loomataudi võimaliku leviala selgitamiseks;
- 4) moodustatakse riiklik ja kohalik loomatauditõrje komisjon, mis juhivad kogu tegevust taudipunkti likvideerimisel ja loomataudi leviku tõkestamisel.

(2) Eriti ohtliku loomataudi likvideerimiseks on Veterinaar- ja Toidumetil õigus täiendavalt käesoleva seaduse §-s 45 sätestatule:

- 1) kohustada järelevalveametnikke ja volitatud veterinaararste teostama tauditõrjetoiminguid ka väljaspool tema tööpiirkonda;
- 2) kaasata menetluste teostamisse tegevusluba omavaid veterinaararste;
- 3) teostada vajalikke tauditõrjetoiminguid ilma loomapidaja või loomsete saaduste käitleja kohalolekuta ja teda sellest eelnevalt teavitamata.

(3) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud meetmed võetakse kasutusse ka eriti ohtlike loomataudide nimekirjas nimetatud loomataudi puhul, kui see osutub järelevalveasutuse hinnangul vajalikuks, et likvideerida loomataudi ja tõkestada loomataudi levikut, või kui see nähakse ette käesoleva seaduse § 43 alusel kehtestatud loomatauditõrje eeskirjas.

[RT I 2004. 19. 135 – jõust. 1.04.2004]

§ 47. Loomataudide ennetamine ja tõrje metsloomade populatsioonis

(1) Loomataudide ennetamist ja tõrjet metsloomade populatsioonis korraldab Veterinaar- ja Toidumeti koostöös Keskkonnainspeksiooni ning jahipidamise ja kalapüügi õigust omavate füüsiliste ja juriidiliste isikutega.

(2) Haigustunnustega metslooma avastamisest, samuti metslooma ründest tuleb kohe teavitada veterinaararsti.

(3) Metslooma püüdmine ühest piirkonnast teise ümberasustamise või tehistingimustes pidamise eesmärgil ning metsloomade ümberasustamine ühest piirkonnast teise on lubatud õigusaktides sätestatud nõuete kohaselt ning kooskõlastatult Veterinaar- ja Toidumetiga.

[RT I 2001. 93. 566 – jõust. 1.01.2002]

§ 48. Kohalik loomatauditõrje komisjon

(1) Kohaliku loomatauditõrje komisjoni moodustab pärast eriti ohtliku loomataudi ametliku diagnoosi panemist Veterinaar- ja Toidumeti kohaliku asutuse juhi ettepanekul maavanem.

(2) Kohalikku loomatauditõrje komisjoni kuuluvad maavalitsuse ja kohaliku omavalitsuse esindaja, Veterinaar- ja Toidumeti kohaliku asutuse juht ja järelevalveametnikud, Veterinaar- ja Toidulaboratooriumi esindaja vähemalt peaspetsialisti tasemel, taudipunkti piirkonda teenindav volitatud veterinaararst ning Politseiameti ja Päästekomitee esindaja vähemalt kohaliku asutuse juhi asetäitja tasemel.

(3) Kohaliku loomatauditõrje komisjoni tööd juhib Veterinaar- ja Toiduameti kohaliku asutuse juht ja selle töökorraldus kehtestatakse loomatauditõrje situatsioonplaanis.

(4) Kohaliku loomatauditõrje komisjoni ülesandeks on:

- 1) käesoleva seaduse § 52 alusel epidemioloogilise uurimise läbiviimine;
- 2) ohustatud ja järelevalvetsooni piiritlemine;
- 3) loomatauditõrje meetmete rakendamise koordineerimine, korraldamine ja kontroll.

[RT I 2001, 93, 566 – jõust. 1.01.2002]

§ 49. Riiklik loomatauditõrje komisjon

(1) Riikliku loomatauditõrje komisjoni moodustab pärast eriti ohtliku loomataudi ametliku diagnoosi panemist Veterinaar- ja Toiduameti peadirektori ettepanekul põllumajandusminister.

(2) Riiklikku loomatauditõrje komisjoni kuuluvad Veterinaar- ja Toiduameti peadirektor ja järelevalveamernikud, Veterinaar- ja Toidulaboratooriumi esindaja vähemalt peaspetsialisti tasemel, loomataudi levipiirkonna Veterinaar- ja Toiduameti kohaliku asutuse juht ning Politsei- ja Päästetameti esindajad vähemalt peadirektori asetäitja tasemel. Komisjoni tööd juhib Veterinaar- ja Toiduameti peadirektor.

(3) Riikliku loomatauditõrje komisjoni ülesandeks on:

- 1) tõrjemeetmete rakendamise koordineerimine ja tulemuste analüüs;
- 2) loomataudi likvideerimiseks eraldatud riiklike ressurside suunamine;
- 3) riikidevaheline koostöö loomataudi edasise leviku tõkestamiseks;
- 4) põllumajandusministrile ettepanekute tegemine Vabariigi Valitsuse tasandil lahendamist vajavate küsimuste lahendamiseks;
- 5) taudikahju hüvituste taotluste läbivaatamine.

[RT I 2004, 19, 135 – jõust. 1.04.2004]

§ 50. Karantiini, ohustatud ja järelevalvetsooni kehtestamise kord

(1) Karantiin on teatud perioodiks taudipunktis kehtestatav loomade, loomsete saaduste, sõötade, seadmete ja inventari väljaviimise keeld ning inimeste liikumise piiramine.

(2) Taudipunkt on piiritletud territoorium, kus haiged või nakatunud loomad asuvad.

(3) Karantiin kehtestatakse ettevõttele või tabandunud piirkonnale pärast eriti ohtliku loomataudi diagnoosi ametlikku kinnitamist vastavalt käesoleva seaduse § -le 37.

(4) Karantiini kehtestab Veterinaar- ja Toiduameti kohaliku asutuse juhi ettepanekul maavanem kirjaliku korraldusega, mis antakse üle loomapidajale või ettevõtte omanikule allkirja vastu ja millest teavitatakse elanikkonda massiteabevahendite kaudu.

(5) Maavanem kehtestab kirjaliku korraldusega Veterinaar- ja Toiduameti kohaliku asutuse juhi ettepanekul taudipunkti ümber ohustatud ja järelevalvetsooni, millest teavitatakse elanikkonda massiteabevahendite kaudu.

(6) Vajadusel muudetakse ohustatud ja järelevalvetsooni ulatust maavanema kirjaliku korraldusega käesoleva paragrahvi lõikes 5 kehtestatud korras.

(7) Ohustatud tsoon on piiritletud ala taudipunkti ümber, kus kehtestatakse loomade, loomsete saaduste ja inimeste liikumise piirangud ja kus viiakse läbi loomataudile vastuvõtlike loomaliikide ulatuslik uurimine uute taudipunktide õigeaegseks avastamiseks.

(8) Järelevalvetsoon on piiritletud ala ohustatud tsooni ümber, kus kehtestatakse inimeste ja transpordi liikumise piirangud ja kus loomakarju hoitakse kõrgendatud veterinaarjärelevalve all.

(9) Karantiinitingimused ning tingimused ohustatud ja järelevalvetsoonis määratakse kindlaks loomataudi tõrje-eeskirjas või selle puudumisel Veterinaar- ja Toiduameti poolt kehtestatud nõuetes.

(10) Kitsendused taidipunktis hakkavad kehtima alates kirjaliku korralduse üleandmisest loomapidajale.

(11) Kitsendused ohustatud ja järelevalvetsoonis hakkavad kehtima massiteabevahendite kaudu teatamisest alates.

§ 51. Järelevalve loomataudi puhkemisel kehtestatud piirangutest kinnipidamise üle

(1) Järelevalvet karantiiniga kehtestatud meetmete täitmise üle teostab Veterinaar- ja Toiduameti kohalik asutus.

(2) Järelevalvet transpordivahendite, loomade ja inimeste liikumise piirangute täitmise üle taidipunktis ning ohustatud ja järelevalvetsoonis teostavad Julgestuspolitsei ja politseiprefektuur.

[RT I 2006, 21, 162 – jõust. 1.06.2006]

§ 52. Loomataudi leviala määramine

(1) Eriti ohtliku loomataudi puhkemisel viib kohalik loomatauditõrje komisjon läbi epidemioloogilise uurimise, mille käigus selgitab välja võimalikud nakatumise põhjused, ajavahemiku loomade nakatumise ja selle avastamise vahel, nakkuse leviku teed, kontaktid karjad ja loomad ning selle alusel loomataudi võimaliku leviala.

(2) Kontaktseks loetakse kari ja loom, kellega nakatunud loom või kari on olnud otseselt või kaudses kokkupuutes ajal, mil nakatumine tõenäoliselt toimus, ja pärast seda. Kontaktid karjad ja loomad loetakse taidikahtlasteks ning neilt võetakse proovid laboratoorseks uurimiseks.

§ 53. Karantiini ning kitsenduste lõpetamine

(1) Karantiin ja kitsendused lõpetatakse pärast loomataudi likvideerimist ja selle loomataudi tõrje-eeskirja või Veterinaar- ja Toiduameti kehtestatud nõuete täitmist.

(2) Kitsendused lõpetab Veterinaar- ja Toiduameti kohaliku asutuse juhi.

(3) Karantiini lõpetab Veterinaar- ja Toiduameti kohaliku asutuse juhi ettepanekul maavanem kirjaliku korraldusega ning sellest teavitatakse elanikkonda massiteabevahendite kaudu.

§ 54. Loomatauditõrje eriolukorras

(1) Kui on tegemist eriti ohtliku loomataudiga või kui loomataud levib ulatuslikult, informeerib Veterinaar- ja Toiduameti peadirektor sellest põllumajandusministrit, kes teeb vajaduse korral Vabariigi Valitsusele ettepaneku kuulutada välja eriolukord vastavalt eriolukorra seadusele.

(2) Eriolukorra väljakuulutamisel kehtestab Vabariigi Valitsus, arvestades kujunenud olukorda, vajaduse korral:

- 1) loomataudi leviku tõkestamise ja taidipunktide likvideerimise juhendid;
- 2) inimeste ja transpordivahendite liikumise piirangud loomataudi levialal;
- 3) loomade liikumise, sealhulgas kauplemise, impordi ja ekspordi piirangud ja keelud.

(3) Vabariigi Valitsusel on õigus anda loomatauditõrje komisjonidele tõrje läbiviimiseks täiendavaid volitusi.

[RT I 2004, 34, 236 – jõust. 1.05.2004]

§ 55. Loomataudi ennetamise ja tõrje kulud

Loomataudi ennetamise ja tõrje kuludeks loetakse:

- 1) proovide võtmisega seotud kulud;
- 2) diagnostilise uurimise kulud;

3) erakorralise vaksineerimise kulud:

[RT I 2007, 70, 428 jõust. 1.04.2008]

- 4) taudikahju hüvitus kohustuslikus korras hukatud, sealhulgas kontrollitapenud loomade eest;
- 5) loomade hukkamise, korjuse ja loomsete saaduste kahjutustamise või ümbertöötamise kulud;
- 6) desinfektsiooni-, desinsektsiooni- ja deratisatsioonikulud taidipunktis, piiripunktis ning avalikult kasutataval teel;
- 7) haigete ja taudikahtlaste loomade tapamajas tapmisega ning haigusetekitajaid sisaldavate või nendega saastunud ja selles osas kahtlaste loomsete saaduste käitlemisest ja ringlusest kõrvaldamisega seotud kulud;
- 8) taudikahju hüvitus hävitamisele kuuluva haigusetekitajatega saastunud inventari, sööda ja toodangu eest;
- 9) loomataudi ennetamise ja tõrje toimingutele kaasatud isikute tehtud kulutused ja töötasu.

[RT I 2004, 19, 135 jõust. 1.04.2004]

§ 56. Loomatauditõrje finantseerimine riigieelarvest

(1) Eriti ohtlike loomataudide nimekirja kantud loomataudide ennetamise ja tõrjega seotud kulud kaetakse riigieelarvest.

(2) Eriti ohtlike loomataudide nimekirja ning loomataudi ennetamise ja tõrjega seotud kulude hüvitamise tingimused ja korra kehtestab Vabariigi Valitsus või tema määratud valitsusasutus.

(3) Muude loomataudide ennetamist ja tõrjet finantseeritakse riigieelarvest põllumajandusministri kehtestatud korras, milles määratakse eraldi iga loomataudi kohta finantseerimisele kuuluvad kulud.

§ 57. Taudikahju ja selle hüvitamine

(1) Riik hüvitab eriti ohtlike loomataudide ennetamise ja tõrjega seotud põllumajandusloomade taudikahju käesoleva seaduse § -s 55 loetletud kulud ning muude loomataudide ennetamise ja tõrjega seotud põllumajandusloomade taudikahju käesoleva seaduse § 56 lõike 3 alusel kehtestatud korras sätestatud kulud.

(2) Veterinaar- ja Toiduameti kohaliku asutuse juhi, tema asetäitja või järelevalveametniku ettekirjutusel loomatauditõrje käigus loomataudi avastamiseks ning leviku tõkestamiseks hukatud põllumajandusloomade arvestuslik väärtus loetakse isikule tekkinud taudikahjuks.

(3) Veterinaar- ja Toiduameti kohaliku asutuse juhi, tema asetäitja või järelevalveametniku ettekirjutusel loomatauditõrje käigus loomataudi avastamiseks ning leviku tõkestamiseks hukatud põllumajandusloomade maksumus hüvitatakse isikule tema taotluse alusel vastavalt kehtestatud arvestuslikule väärtusele. Põllumajandusloomade väärtuse arvutamise ning taudikahjude hüvitamise korra kehtestab põllumajandusminister.

(4) Lisaks käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 3 sätestatule hüvitatakse taudikahju põllumajanduslooma eest, kas suri loomataudi tagajärjel pärast ettekirjutuse tegemist tema hukkamise kohta.

(5) Taudikahjaks loetakse ka:

- 1) haigusetekitajatega saastunud inventar, loomasööt ja loomsed saadused, mis on Veterinaar- ja Toiduameti kohaliku asutuse juhi, tema asetäitja või järelevalveametniku korraldusel hävitatud;
- 2) loomsete saaduste käitlemisega tegelevates ettevõtetes kohustuslikus korras hävitatud toodang;
- 3) tapamajade lisakulutused haigete ja taudikahtlaste loomade kohustuslikus korras hukkamisel;
- 4) kohustuslikus korras hukatud loomade korjuse utiliseerimise kulud.

[RT 2001, 93, 566 – jõust. 1.01.2002]

§ 58. Hüvitamisele mittekuuluv taudikahju

Taudikahju ei hüvitata:

- 1) kui loomataudi tõttu surnud või hädatapetud looma kasutati loomkatsetes loomataudi teaduslikuks uurimiseks;
- 2) kui loom oli toodud Eestisse õigusevastaselt;
- 3) kui isik rikkus või täitis mittenõuetekohaselt käesolevas seaduses ja selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud nõudeid või järelevalveametniku ettekirjutusi;
- 4) vabalt looduses elavate loomade eest;
- 5) enne loomataudi kahtluse pästitamist hukkunud loomade eest.

6. peatükk VASTUTUS

§ 58¹. Veterinaarpraksisega tegelevate isikute kohustuste täitmata jätmine

(1) Veterinaarpraksisega tegelevate isikute kohustuste täitmata jätmise või mittenõuetekohase täitmise eest karistatakse rahatrahviga kuni 200 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 30 000 krooni.

[RT 2002, 63, 387 – jõust. 1.09.2002]

§ 58². Loomade pidamise veterinaarnõuete rikkumine

(1) Loomade pidamise veterinaarnõuete rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 200 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 30 000 krooni.

[RT 2002, 63, 387 – jõust. 1.09.2002]

§ 58³. Põllumajanduslooma surmast, loomade ulatuslikust haigestumisest või metslooma rünnakust teatamata jätmine

(1) Põllumajanduslooma surmast, loomade ulatuslikust haigestumisest või hukkumisest ja metslooma rünnakust teatamata jätmise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 50 000 krooni.

[RT 2002, 63, 387 – jõust. 1.09.2002]

§ 58⁴. Identifitseerimis- ja registreerimiskohustuse täitmata jätmine

(1) Loomade identifitseerimis- ja registreerimiskohustuse täitmata jätmise või mittenõuetekohase täitmise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 200 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 30 000 krooni.

[RT 2002, 63, 387 – jõust. 1.09.2002]

§ 58⁵. Loomanäituse, -võistluse, -laada või -oksjoni korraldamise ning loomade liikumise, sealhulgas loomadega kauplemise veterinaarnõuete rikkumine

(1) Loomanäituse, -võistluse, -laada või -oksjoni korraldamise ning loomade liikumise, sealhulgas loomadega kauplemise veterinaarnõuete rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 200 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, - karistatakse rahatrahviga kuni 30 000 krooni.

[RT I 2002, 63, 387 - jõust. 1.09.2002]

§ 58⁶. Loomade ja loomsete saaduste veo ja loomsete saaduste käitlemise veterinaarõuete rikkumine

(1) Loomade ja loomsete saaduste veo ja loomsete saaduste käitlemise veterinaarõuete rikkumise eest - karistatakse rahatrahviga kuni 200 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui see on toime pandud viisil, mis ohustab inimese tervist või keskkonda, - karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, - karistatakse rahatrahviga kuni 30 000 krooni.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, - karistatakse rahatrahviga kuni 50 000 krooni.

[RT I 2004, 34, 236 - jõust. 1.05.2004]

§ 58⁷[Kehtetu - RT I 2007, 70, 428 - jõust. 1.01.2008]

§ 58⁸. Teaduslaboratooriumi eriloata tegutsemine ja teaduslaboratooriumile kehtestatud nõuete rikkumine

Teaduslaboratooriumi eriloata tegutsemise ja teaduslaboratooriumile kehtestatud nõuete rikkumise eest - karistatakse rahatrahviga kuni 50 000 krooni.

[RT I 2002, 63, 387 - jõust. 1.09.2002]

§ 58⁹. Loomataudi kahtluse korral või loomataudi tõrjeks rakendatavate meetmete eiramine ning loomatauditõrje eeskirjade nõuete rikkumine

(1) Loomataudi kahtluse korral või loomataudi tõrjeks rakendatavate meetmete eiramise ning loomatauditõrje eeskirjade rikkumise eest - karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, - karistatakse rahatrahviga kuni 50 000 krooni.

[RT I 2002, 63, 387 - jõust. 1.09.2002]

§ 58¹⁰. Menetlus

(1) Käesoleva seaduse § -des 58¹ - 58⁹ sätestatud väärtegadele kohaldatakse karistusseadustiku Üldosa ja väärtcomenetluse seadustiku sätteid.

(2) Veterinaar- ja Toiduamet või kohus võib kohaldada käesoleva seaduse § 58⁶ lõigetes 2 ja 4 sätestatud juhul vääрте toimepanemise vahetuks objektiks olnud looma või loomse saaduse konfiskeerimist vastavalt karistusseadustiku § -le 83.

(3) Käesoleva seaduse § -des 58¹ - 58⁹ sätestatud väärtegade kohtuväline menetleja on Veterinaar- ja Toiduamet.

[RT I 2002, 63, 387 - jõust. 1.09.2002]

§-d 59-61¹ |Kehtetud - RT I 2002, 63, 387 - jõust. 1.09.2002]

7. peatükk RAKENDUSSÄTTED

§ 62. Rahvusvahelised kokkulepped

Kui rahvusvahelise kokkuleppe sätted erinevad käesolevas seaduses või sellest tulenevates õigusaktides kehtestatud veterinaarõuetest, samuti koostöö ja teavitamise nõuetest, kohaldatakse rahvusvahelise kokkuleppe sätteid.

§-d 63–64 [Käesolevast tekstist välja jäetud]

§ 64¹. Kasutuses oleva ettevõtte registreerimine ja tunnustamine

(1) Registreerimisele kuuluvad loomakasvatushooned ja -rajatised ning loomade pidamiseks piiritletud alad, mis on kasutuses 2002. aasta 1. jaanuaril, peavad olema registreeritud hiljemalt 2003. aasta 1. jaanuariks.

(2) Tunnustamisele kuuluvad loomakasvatushooned ja -rajatised ning loomade pidamiseks piiritletud alad, mis on kasutuses käesoleva seaduse § 7 lõike 2 alusel kehtestatud vastavate veterinaarõuete jõustumise hetkel, peavad olema tunnustatud hiljemalt 2003. aasta 1. jaanuariks.

(3) Käesoleva seaduse § 7 lõike 2² alusel kehtestatud nõuete jõustumise hetkel embrüote käitlemisega tegelev isik, kelle embrüokogumisrühm peab olema tunnustatud käesoleva seaduse § 7 lõike 2¹ alusel, peab esitama embrüokogumisrühma tunnustamise taotluse järelevalvemasutusele hiljemalt 2003. aasta 1. juuliks.

(4) Enne 2004. aasta 1. maid käesoleva seaduse § 17 lõike 2 alusel loomade kasvatamiseks või § 19 lõike 4 alusel loomsete jäätmete käitlemiseks tunnustatud ettevõtte loetakse tunnustatuks käesoleva seaduse § 18¹ lõike 2 tähenduses ning Euroopa Parlamendi ja Euroopa Liidu Nõukogu määruse 1774/2002/EÜ nõuete kohaselt vastavalt loomade kasvatamiseks või loomsete jäätmete käitlemiseks.

[RT I 2004. 19. 135 – jõust. 1.04.2004; 1.05.2004]

§ 64². Tunnustatud tapamajade ja loomsete saaduste käitlemise ettevõtete andmete kandmine põllumajandusloomade registrisse

(1) Enne 2004. aasta 31. märtsi tunnustatud tapamajade ja loomsete saaduste käitlemise ettevõtete andmed annab Veterinaar- ja Toiduamet põllumajandusloomade registrile üle 2004. aasta 19. aprilliks.

(2) Volitatud töötaja kannab käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tapamajade ja loomsete saaduste käitlemise ettevõtete andmed registrisse 2004. aasta 1. maiks.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud ettevõtete geograafilise asukoha koordinaatide täpsustamiseks on volitatud töötlejal õigus teha käitlejale järelepärimisi põllumajandusloomade registri pidamise põhinääruses ettenähtud korras.

[RT I 2004. 19. 135 – jõust. 1.04.2004]

§ 64³. Veterinaarsertifikaatide kehtivus

Enne 2004. aasta 1. maid käesoleva seaduse § 29 alusel väljastatud veterinaarsertifikaadid kehtivad kuni 2004. aasta 30. aprillini.

[RT I 2004. 34. 236 – jõust. 1.05.2004]

§ 65. Seaduse jõustumine

(1) Käesolev seadus jõustub 2000. aasta 1. jaanuaril, välja arvatud § 15 lõige 1, mis jõustub 2002. aasta 1. juulil ning § 18 lõige 1, mis jõustub 2003. aasta 1. jaanuaril.

(2) Käesoleva seaduse § 7 lõike 2 alusel kehtestatud veterinaarõuded jõustuvad 2002. aasta 1. jaanuaril, kui nende kehtestamisel ei ole ette nähtud jõustumise hilisemat tähtpäeva.

(3) Käesoleva seaduse § 13 lõige 4¹ jõustub enne 2003. aasta 1. jaanuari põllumajandusloomade registrisse kantud veise suhtes 2004. aasta 1. jaanuarist, välja arvatud väljaveol Euroopa Liidu liikmesriiki või kandidaatriiki.

(4) Käesoleva seaduse § 11 lõige 2¹, § 18¹ lõiked 1–5, § 18⁷ lõige 3, § 18², § 19¹ lõige 7, § 37 lõige 3¹, § 43 lõige 3 ja § 64¹ lõige 4 jõustuvad 2004. aasta 1. mail.

(5) Käesoleva seaduse § 17 ja 2. peatüki 6. jagu kehtivad kuni 2004. aasta 1. maini.

[RT I 2004. 19. 135 -- jõust. 1.04.2004]

¹ EÜ Nõukogu direktiiv 64/432/EMÜ ühendusesisest veiste ja sigadega kauplemist mõjutavate loomatervishoiu probleemide kohta (EÜT L 121, 29.07.1964, lk 1977–2012), muudetud direktiividega 75/379/EMÜ (EÜT L 172, 03.07.1975, lk 17); 77/98/EMÜ (EÜT L 026, 31.01.1977, lk 81–84); 80/1274/EMÜ (EÜT L 375, 31.12.1980, lk 75); 81/476/EMÜ (EÜT L 186, 08.07.1981, lk 20–21); 82/893/EMÜ (EÜT L 387, 31.12.1982, lk 57); 84/336/EMÜ (EÜT L 177, 04.07.1984, lk 22); 84/643/EMÜ (EÜT L 339, 27.12.1984, lk 27–29); 85/320/EMÜ (EÜT L 168, 28.06.1985, lk 36–38); 85/386/EMÜ (EÜT L 372, 31.12.1985, lk 44–45); 87/231/EMÜ (EÜT L 099, 11.04.1987, lk 18–19); 87/489/EMÜ (EÜT L 280, 03.10.1987, lk 28–29); 89/662/EMÜ (EÜT L 395, 30.12.1989, lk 13–22); 90/423/EMÜ (EÜT L 224, 18.08.1990, lk 13–18); 90/425/EMÜ (EÜT L 224, 18.08.1990, lk 29–41); 91/687/EMÜ (EÜT L 377, 31.12.1991, lk 16–17); 92/65/EMÜ (EÜT L 268, 14.09.1992, lk 54–72); 92/102/EMÜ (EÜT L 355, 05.12.1992, lk 32–36); 97/12/EÜ (EÜT L 109, 25.04.1997, lk 1–37); 98/46/EÜ (EÜT L 198, 15.07.1998, lk 22–39); 2000/15/EÜ (EÜT L 105, 03.05.2000, lk 34–35); 2000/20/EÜ (EÜT L 163, 04.07.2000, lk 35–36) ja 2001/298/EÜ (EÜT L 102, 12.04.2001, lk 63–68);

EÜ Nõukogu direktiiv 82/894/EMÜ ühendusesisese loomahaigustest teatamise kohta (EÜT L 378, 31.12.1982, lk 58–62);

EÜ Nõukogu direktiiv 89/556/EMÜ koduveiste embrüote ühendusesisese kaubanduse ja nende kolmandatest riikidest impordi loomatervishoiu nõuete kohta (EÜT L 302, 19.10.1989, lk 1–11), muudetud direktiividega 90/425/EMÜ (EÜT L 224, 18.08.1990, lk 29–41) ja 93/52/EMÜ (EÜT L 175, 19.07.1993, lk 21–22);

EÜ Nõukogu direktiiv 91/68/EMÜ loomatervishoiu kohta ühendusesiseses lamba- ja kitsekaubanduses (EÜT L 046, 19.02.1991, lk 19–36), muudetud direktiividega 2001/10/EÜ (EÜT L 147, 31.05.2001, lk 41) ja 2003/50/EÜ (EÜT L 169, 08.07.2003, lk 51–66);

EÜ Nõukogu direktiiv 92/102/EMÜ loomade identifitseerimise ja registreerimise kohta (EÜT L 355, 05.12.1992, lk 32–36);

Euroopa Parlamendi ja EÜ Nõukogu direktiiv 2003/99/EÜ zoonooside ja zoonootilise toimega mõjurite seire kohta, millega muudetakse EÜ Nõukogu otsust 90/424/EMÜ ja tühistatakse EÜ Nõukogu direktiiv 92/117/EMÜ (EÜT L 325, 12.12.2003, lk 31–40).